

H

[laatste update H: 09-07-2018] ¹

Ha** zie **A****

He** zie **E****

Hi / y** zie **I / Y****

Ho** zie **O****

Hu** zie **U****

Habigant a) [Moisan I, 1: AUBIGANT] – heidense koning van Vauclère in Saksen;
 b) echtgenoot van Hélissent – vader van Flandrine; e) **Habigant** – Saraceense koning [?]; g) bedrogen door Elegast, Fierabras en Myle – bespot als vogelaar – later door hen in zijn kamp overvallen en geplunderd <Habigante>
Fierabras: r. 70, 141, 145.

Haden van Stampes zie [Haten van Stampes]

Haenffrait a) [Moisan I, 2: RAINFROI(S) 1, var. HAINF(F)ROI]; b) bastaardzoon van koning [Moisan I, 2: PEPIN(S) 1] “le Bref”, verwekt bij [Moisan I, 1: Aliste 3] “la Serve”, dochter van de valse min [Moisan I, 1: MARGISTE] van [Moisan I, 1: BERTE, BERT(H)AIN 1] “au grand Piés” – broer van [Moisan I, 1: HEUDRI(S) 2] – halfbroer van [Moisan I, 1: CHARLE(S) 1] alias Karel de Grote; e) **Haenffrait** – akkerbouwer, uit Balduch; f) zoon van koning Pippyn – jongere broer van Hoderich; g) voedt met zijn broer de jonge Karll op – verliest de machtsstrijd met Karll Meynet – vlucht met Hoderich naar de burcht Monregart – opgehangen <Haenffrade, Haenffraid, Haenffraide, Haenffraits, Haenffrait, Haenffrayd, Haffrait, Hanffraid, Hanffraide, Hanffrait, Hanffrode> *Karl Meinet*: r. A1, 31; A3, 41, 51; A4, 19, 35, 62; A5, 18, 33, 62; A6, 5, 29; A7, 6; A8, 7, 31, 49; A9, 22; A11, 11, 60; A12, 58; A13, 20, 29, 38, 51; A14, 16; A16, 1, 17, 45, 62; A18, 57, 63; A19, 13, 60; A21, 2, A23, 47; A24, 2; A29, 22; A31, 53; A109, 21; A112, 11, 34, 60; A113, 36; A114, 2; A115, 1, 30; A121, 8; A123, 56; A125, 23, 33, 38, 59; A126, 54; A127, 20, 34, 66; A128, 62; A129, 1, 63; A130, 13; A224, 24, 39; A239, 47;
 e) **Hanefroy** (or. Hauffroy) – koningszoon; f) zoon van koning Pepijn van Vranckrijck bij een dochter van een oude verraadster – oudere broer van Hendrick – (half)broer van Engletijne en Carolus alias Carel de Groote – oom van Florens en Garnier; g) exemplarische verrader – tracht Valentijn en Oursson te doden – verradt zijn vader koning Pepijn van Vranckrijck met de

1. <http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/remltindex.htm>

Twaelf Genooten van Vranckrijck aan koning Brandesier in ruil voor een huwelijk met diens dochter Galasie – door Galasie in opdracht van haar vader in de kerker van het Casteel Fort opgesloten – treitert met Hendrick hun oude vader, koning Pepijn, dood en laten koningin Barthem door haar jonkvrouw (in bed) doden; *Valentijn*: cap. 1, 11, 13-14, 16-19, 21, 33-34, 48-51, 54, 56, 64-65, [68].

Haerdreit zie **Hardreit**

Haerdrijt zie **Hardreit**

Haerle h) Aarle (Rixtel) [?] ¹ in Noord-Brabant; i) **Haerle** – dorp in het ‘land van Breda’ dat door de Denen geplunderd wordt; *Denensage*: r. 618.

Haer Neet zie **Hatenet**

Haersint a) de wolvin Hersent / Hersinde ² – vrijwel zeker (ook) bedoeld als sprekende naam: aars + wenden = die met haar kont draait [?] (W.Gs Hellinga) maar aars + wind lijkt ook mogelijk – zal wel in verband staan met haar soortnaam ‘lupa’ (wolvin), het gebruikelijke Latijnse woord voor ‘hoer’ (om de materiële onverzadigbaarheid van deze beroepsgroep aan te duiden); b) echtgenote van de wolf Ysengrimus – geen tante van Reynaert al wordt zij zo door de vos aangesproken; d) in de (Latijnse) *Ysengrimus* door Reynaert verkracht, welke gebeurtenis doorklinkt in het begin van *Vanden vos Reynaerde*; e) **Haersint** – wolvin; f) echtgenote van Ysengrijn; g) verminkt om Reynaert aan ‘schoenen’ te helpen <Arsenden, Erswinden, Erswine, Erswinen, Haersenden, Harsenden, Harsinden, Hersenden, Hersuinden, Hersuint, Yswenden> *Reynaert A en F*: r. 242, 1651, 1977, 2123, 2861, 2892, 2913, 2930, 3414; e) **Eerswijnde** – wolvin; f) echtgenote van Ysegrym – moeder van Ydelbalch en Nymmer Sat – tante van Reynaert 1; g) ‘verleid’ door Reynaert, tot ergernis van de steeds weer bedrogen Ysegrym – van haar vel / poten worden twee schoenen (ook twee van Ysegrym) voor Reynaert gemaakt – aanwezig tijdens de verlenging van de hofdag, klaagt Reynaert ook aan <Eerswijn, Eerswyne, Erswynde, Serswijn> *Reynaert Prz*: r. 1201, 2109, 2122a, 2132, 2144, 2156, 2525, 4987, 5024, 5815, 6091; e) **Eerswijn** – wolvin; f) echtgenote van Ysegrim – moeder van Ydenbalch en Selden Sat – tante van Reynaert 1; g) verder als boven <Eerswijnde, Eerswijnden, Eerswind, Eerswinde, Eerszwijnde, Ersswijn, Erswijnde> *Reynaerts Hst*: r. 246, 1666, [2857], 2886, 2905, 2922, 3424, 6405, 6446, 7328, 7615.

Haestinc a) or. Hastinc; e) **Hastinc** – genoemd naar de lans (or. (h)aste) waarmee zijn vader hem uit zee viste kort na zijn geboorte op een schip samen met zijn ‘kindermeisje’ door de storm overboord gevallen was; f) zoon van Yoen en Helene – broer van Ysaude <Haestinc> *Lorreinen O*: r. 2083, 2151;

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Aarle_Rixtel.kmz

2. https://fr.wikipedia.org/wiki/Roman_de_Renart#Les_personnages

e) [**Haestinc**]; f) zoon van Yoen en Helene – broer van Ysaude; g) na zijn vaders vertrek heer van Siten <Haestinge> *Lorreinen V*: fragm. C, r. 111.

[**Haetneet**] zie **Hatenet**

Haetscap a) or. Haine – Haat c.q. Nijd, allegorie ¹; k) **Hatie** – één van de tien afbeeldingen op de muur van de vergier; *Vl. Rose*: fragm. Ab 1, r. 295; e) **Haetscap**; *Vl. Rose*: fragm. Al, r. 297.

Haetsepa(e)rt zie **Aetsepaert**

Haetsepert zie **Aetsepaert**

Haffrait zie **Haenffrait**

Hage, Hermitage vander zie **Hermitage vander Hage, die**

[**Hagedochte**] h) lett. spelonk – hetzelfde als **Lac 1**; i) **Haghedochte** – toenaam van Lantsloot vander Haghedochte en jonkvrouw Ymeine; *Lantsloot*: r. 3647, 3902, 4000, 4377, 4808, 4880, 5422, 5682, 5716, 5732; i) **Hagedoht** – toenaam van Lancelott von der Hagedoht; *Ogyer*: r. 5.

Hagelos a) deze naam kan taalkundig niet teruggaan op een bestaande Arabische naam of titel, maar kan wel begrepen worden als een ‘Franse’ naam: Hage + het verkleinwoord ‘los’; e) **Hagelos** – Saraceens sultan; g) belegert Rome – vermoord door Johan; *Johan*: r. 1885, 2117.

[**Hagen**] a) or. Hagen ²; e) [**Hagen**] – leenman van koning Guntheer; g) door Crimelt beschuldigd van de dood van Zegevrijt – in wiens aanwezigheid de wonden van de dode Zegevrijt opnieuw gaan bloeden <Hagene> *Nevelingen*: r. 87, 97, 104.

Haghedochte zie [**Hagedochte**]

Haghedochte, Joncfrou vander zie [**Joncfrouwe vander Hagedochte, die**]

Haghen h) (‘s-)Princenhage [?] ³ – destijds ten westen van Breda, in Noord-Brabant, inmiddels opgeslokt binnen de stadsgrenzen; i) **Haghen** – toenaam van Aert Haghen; *Denensage*: r. 360, 370, 389, 394.

Haye zie **Aye**

Haymi(j)n zie **Aymijn van Dordoene**

Hayne h) [Graesse: *Ania fluvius*, var. **Haina**] ⁴ — de rivier de Hene / Haine, ⁵ die ontspringt nabij Anderlues ⁶ (ten westen van Charleroi) en die bij Condé-sur-l’Escaut ⁷ uitmondt in de Schelde – naamgeefster van Hainaut / Henegouwen, ⁸ – met

1. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

2. https://de.wikipedia.org/wiki/Hagen_von_Tronje

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Princenhage.kmz

4. http://daten.digital-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050912/images/index.html?id=00050912&native_no=103

5. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Haine>

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Anderlues.kmz

7. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Conde_sur_l'Escaut.kmz

8. https://nl.wikipedia.org/wiki/Graafschap_Henegouwen

daaraan gelegen het legerkamp Carus-Locus; i) **Hayne** – rivier, waarbij het kasteel Cariloci ligt; *Caesar Prz*: fol. 58v.

Haiwidis a) or. Hanwidus, de legendarische ‘dux’ van Fanum-Martis – twee keer om onduidelijke redenen Iennyn genoemd; e) **Haiwidis** alias **Iennyn** – hertog van Fanumartis – strijdt met Ariopatras tegen Julius Cesar – wordt door Cesar als enige van Fanumartis niet in genade aangenomen, maar onthoofd op het ‘stats danshuis’ <Haywidis> *Caesar Prz*: fol. 46r-47r, 49v, 55v-56v, 57v-58r.

Haywits Berch h) or. Mons Hanwidi, de grafheuvel van Hanwidus (zie **Haiwidis**) in Fanum-Martis (zie **Marsenkerck**), gelegen op de plaats waar hij in het stadstheater terechtgesteld werd; i) **Haywits Berch** – zogenoemd omdat hertog Haiwidis daar begraven werd; *Caesar Prz*: fol. 58v.

Haken zie **Aken**

Haco zie **Haten 2**

Halena zie **Helena 1**

Hales zie **Cales**

Halesus a) Halaesus¹; e) [**Halesus**] – koning [?]; f) neef van Aghamennon; g) haat de Trojanen – bondgenoot van Turnus tegen Eneas van Troyen c.s. – gedood door Pallant <Halesuse, Haseluse, Kalesus> *Troyen*: r. 37614, 38903, 38948, 38952, 38957, 38961, 38983; fragm. E I (Willems), fol. 1, r. 19; e) **Halesus**; f) neef / verwant van Agamenon; g) idem als boven <Helasus> *Troyen Prz*: fol. 146ra, 153rb, 153va.

Haltecler zie **Hautecleir**

Halverstat h) [Graesse: Halberstadium]² — Halberstadt³ aan de rivieren de Holtemme⁴ en de Goldbach⁵ in Saksen-Anhalt in het noorden van Duitsland; i) **Halverstat** – bisdom; *Karl Meinet*: r. A312, 42.

Hamburch h) [Graesse: Hamburgum]⁶ — Hamburg,⁷ havenstad en regio aan de rivier de Elbe⁸ in het noorden van Duitsland – ten tijde van Karel de Grote tot een bisschopsstad gemaakt; i) **Hamburch** – bisdom van Eridagus; *Karl Meinet*: r. A312, 28.

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Halaesus>

2. <http://daten.digital-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050913/images/index.html?id=00050913&native=no=204>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Halberstadt.kmz

4. <https://de.wikipedia.org/wiki/Holtemme>

5. https://de.wikipedia.org/wiki/Goldbach_%28Bode%29

6. <http://daten.digital-sammlungen.de/0005/bsb00050913/images/index.html?id=00050913&groesser=&fip=qrsewqeyafsdrewqeyafsdrexxsdaseaya&no=2&seite=209>

7. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Hamburg.kmz

8. <https://de.wikipedia.org/wiki/Elbe>

Hamtone h) [Graesse: **Hamptonia**] ¹ [Moisan I, 1: HAMTON(N)E] — Southampton ² in Hampshire, ³ Engeland; i) **Hamtone** – land van herkomst van Boeve – onder heerschappij van Dous van Magenchen; *Boeve*: r. 28, 39, 49; i) **Austoen** – graafschap, stad en kasteel in Engeland, eerst van graaf Gwijde van Austoen, dan (wederrechtelijk) van Doyoen van Mayanson, later van Buevijn van Austoen <Hampton> *Buevijn*: fol. A2r-A4r, A5v, B1r-B2r, B3r, B4r, B5r, C4v, E2r, E6v, F1r, F2v, F3r-F4r, F5v-F6v, G2v-G3v, G4v, H1r, H3v, H4r, I4r, M1v; i) [**Hantonne**] (or. Hantonne) – havenstad in Engeland waar Ponthus van boord gaat richting Londres – graafschap <Danthonne, Dantonne, Houotone> *Ponthus ende Sidonie*: cap. 29, 31.

Han a) roepnaam afgeleid van Johan(nes Baptist) – zie [**sent Jan Baptist**]; e) **Han**; g) spreekwoordelijke volkse mannen naam; *Minnen loep*: boek II, r. 1817; e) **Hannen**; g) idem als boven <UB Leiden Ltk. 205: Hanne, Hannijncg> *Minnen loep*: boek I, r. 772, 774, 775.

Hanefroy zie **Haenffrait**

Hanffraid zie **Haenffrait**

Hanffrait zie **Haenffrait**

[**Hanffroet**] zie **Haenffrait**

Hangijs a) [A-Z 6: **Hengest & Horsa**] ⁴ [West PR: **Hanguis 2**] [West VR: **Henguist**] — Hengist / Hengest, ⁵ legendarisch aanvoerder van de Saksen (5e eeuw) – lett. ‘hengst’; b) broer van Horsa – vader van Ronwen / Renwein; d) samen met zijn broer Horsa geldt Hengest als de leider van de Saksische invasie in Engeland omstreeks het midden van de 5e eeuw; e) **Hangijs** – Saksisch heer – heiden; g) legeraanvoerder in dienst van koning Utegier – komt koning Utegier te hulp tegen diens opstandige leenmannen en volk – huwelijkt zijn dochter uit aan de Christen koning Utegier – gedood door Uter Pandragoen <Angijs, Angijse, Angwis, Hangijse> *Graal & Merlijn*: r. 4412, 4422, 4424, 5411, 5472, 5513, 5592, 5611, 5619, 5683, 5692, 5695, 5699, 5707, 5771, 5781, 5787, 6021, 6036, 6108, 6137, 6495, 6496, 6902; e) **Hangys** – heidens koning van de Sennen; g) door koning Uter-Pandragoen gedood <Angis, Angwise, Hangins> *Merlijn*: r. 13876, 15570, 19793, 23614; e) **Angis van Denemercke** – Saraceens koning; f) vader van Sarasine – schoonvader van koning Vortigher van Enghelant <Angis> *Merlijn Prz*: fol. B1a, B1b, B2a, B2b, B3a, B4a, B4b.

1. <http://daten.digital-sammlungen.de/0005/bsb00050913/images/index.html?id=00050913&groesser=&fip=qrsewqeayafsdrewqeayafsdrexsddaseaya&no=3&seite=210>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Southampton.kmz

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Hampshire>

4. http://www.dbnl.org/tekst/gerr010vana01_01/gerr010vana01_01_0042.php#a041

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Hengist>

Hanibal van Carthagien a) [A-Z 2: **Hannibal**] ¹ — Hannibal, ² Carthaags veldheer (ca. 246-183 v.C.); b) zoon van Hamilcar Barcas; d) verraste de Romeinen door met een leger en olifanten over de Alpen te trekken in de Tweede Punische oorlog (218-202 v.C.); e) [**Hanibal**]; f) voorvader van Farssan c.q. Sarffan <Hanibals> *Minnen loep*: boek III, r. 271; e) **Hanibal van Carthagien** – afkomstig uit Carthago; g) wreekt zich op de Romeinen omdat Eneas van Troyen Dydo had verlaten; *Troyen*: r. 37060; e) **Hanybal** – geboren in Cartago; g) idem als boven; *Troyen Prz*: fol. 142vb.

Hannen a) Jan, stereotiepe knechtennaam (erotisch getint); e) **Hannen**; *Mariken*: fol. A4v.

Hannen zie **Han**

Hant** zie **Haut****

Hanteclere zie **Hautecleir**

Hantecleir zie **Hautecleir**

[**Hantonne**] zie **Hamtone**

Hantwerpen zie **Antwerpen**

[**Hardreit**] e) [**Hardreit**]; f) zoon van Gelloen en de dochter van koning Desrames – broer van Fromondijn en Yrene <Hardreide> *Lorreinen*: fragm. VI, r. 70; e) **Haerdrijt**; *Lorreinen Bo*: fragm. II, r. 200; e) [**Haerdreit**]; f) zoon van Gelloen en de dochter van koning Desrames – broer van Yrene en Fromondijn; g) helpt Yrene in de strijd om Gardeterre tegen Yoen – voogd van Constantijn en regent over Grieken <Haerdreide, Hardreide> *Lorreinen V*: fragm. C, r. 270; fragm. D, r. 26, 29, 59, 261.

Hardreyt zie **Hardrich**

Hardrich a) [Moisan I, 1: HARDRÉ(S) 1]; b) broer of neef (neveu / cousin) van [Moisan I, 1: GANEL(L)ON]; d) telg uit een geslacht van exemplarische verraders; e) **Harderic** (or. Hardericus) – graaf; g) verrader – beschuldigt Amijs (valselyk) van het stelen van de schat van de koning – beschuldigt Amelis (terecht) van intimiteit met Belicent, dochter van koning Karel de Grote – wordt door koning Karel beschuldigd van smaad – aanvaardt de tweekamp met Amelis – verliest van Amijs die voor allen ongemerkt zich voordoet als Amelis en wordt onthoofd <Ardereits, Arderic, Arderike, Haerderike, Harderike> *Amijs & Amelis*: r. LXXVII, 11; LXXVII, 20; LXXVII, 37; LXXVII, 55; LXXVII, 79; LXXVIII, 16; LXXVIII, 21; LXXVIII, 26; LXXVIII, 32; LXXVIII, 44; LXXVIII, 47; LXXVIII, 60; LXXIX, 82; e) **Heredreyt** – samen met Macharijs en Gwelloen raadsman van Lodewijc, zoon van koning Karel de Grote; g) verrader <here Derode> *Heemskinderen*: p. 44, 48; e) **Herdreit** – hertog; g) verrader – met Berengier, Guwels en Macharijs behorend tot de samenzweerdersgroep rond

1. https://www.dbnl.org/tekst/moor028vana02_01/moor028vana02_01_0048.php#a047

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Hannibal>

Charloet tegen Ogiers zoon Baldewin – in Parijs gedood door Wilhelm <Hartdreyt, Herdreyt, Herdreyde, Herdreiden> *Ogyer*: r. 5096, 5870, 5960, 6276, 6505, 6519; e) **Hardrich** – raadsman van Ludwigh en Karle; f) neef van Vyen von Orlyon; g) verrader <Hardreyt, Hardriet, Hardrik, Hardryk> *Reinolt*: r. 1505, 1530, 1601, 1635, 1773, 1809, 1811, 1815, 12236, 12950, 12963.

Harenet zie **Hatenet**

Hargodabrant a) [West PR: **Hargadabran(t)**] – lelijke en reusachtige Saksisch koning en strijder; b) broer van Camille – oom / neef van Brandon; e) **Argos** – heidens koning – één van de Sennen; f) neef van koning Hangys van de Sennen; *Merlijn*: r. 13869a, 13873; e) **Hargodabrant** – heidens koning; f) broer van Carnele – verwant van koning Brangores; g) bondgenoot van de Sennen – leidt de belegering van Clarence door de Sennen – in de strijd tegen het leger van koning Artur c.s. verslagen – vlucht <Hargodabran, Hargodabrante, Hargodabrant, Heer Godebrandes, Heer Godebrant, Heren Godebrandes> *Merlijn*: r. 16066, 20081, 20819, 20821, 27230, 30027, 30909, 32192, 32561, 32692, 32822, 32865, 32877, 33064, 33081, 33146, 33150.

Harhans zie **Aroans**

Harlebeke h) [Graesse: **Arlabeca**] ¹ — Harelbeke ² aan de rivier de Leie ³ in West-Vlaanderen; i) **Harlebeke** – correspondeert met **Arkeloos** (in *Reynaerts Hst*) – “tusschen Harlebeke ende Drongen”; *Reynaert Prz*: r. 4090.

Harleblanc zie [**Arleblanc**]

Harm** zie **Herm****

[**Harman**] zie **Herman 6**

[Harmogaras] a) or. Hermagoras; e) **Armogaras** – Trojaan; f) bastaardzoon (var. stiefzoon) van koning Prianus van Troyen – halfbroer (zelfde vader) van Polixina; g) strijdt mee tegen de Grieken om Helena – gedood <Ermogaris, Ermogras, Etmogras> *Troyen*: r. 9574, 11294, 14659, 23883.

[Harmogenes] a) or. Hermogenes; e) **Armogenes** – Grieks strijder; g) vergezelt Alexander de Grote op diens veldtochten – door Negusar met een bijl dodelijk verwond; *Alexanders geesten*: boek III, r. 184.

[Harpjen, die] a) [**A-Z 1: Harpijen**] ⁴ — de Harpijen, ⁵ monsterlijke vogels met een vrouwenhoofd; d) belagen de Thracische koning Phineus, verjaagd door de Argonauten Zetes en Kalais – wonen op de Strophaden, eilanden in de Ionische Zee; e) **de Arpien** – vrouwenvolk; g) belagen koning Furius, maar

1. <http://daten.digital-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050912/images/index.html?id=00050912&native no=145>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Harelbeke.kmz

3. https://nl.wikipedia.org/wiki/Leie_%28rivier%29

4. https://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0051.php#a050

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Harpy>

door Hercules verslagen en opgejaagd tot aan de rivier de Sturphalen – contaminatie [?] (in de brontekst) met de vogels van het Stymphalos-meer, één van de Twaalf Werken van Hercules; *Jason*: fol. 65v; e) **die Aripen** – vogels met een mensenhoofd die mensen eten, wonen op Strophadom; g) bij wie Eneas van Troyen c.s. strandt op zijn zwerftocht na de val van Troje – strijden met / hinderen de Trojanen opdat die verder zullen trekken <Aripe, Arpien> *Troyen*: r. 35856, 35883, 35895, 35912, 36152, 36460; e) **die Apyen** – vogels met mensenhoofden die mensen eten, leven op Strof Schon / Strofodom; g) idem als boven <Apye, Appyen> *Troyen Prz*: fol. 135va, 135vb, 137rb.

Harpijn van Berges a) Eudes Harpin¹ († 1103 [?]); c) burggraaf van Bourges; d) deelnemer aan de mislukte kruistocht van 1101; e) **Harpijn van Berges** – kruisvaarder; g) bij de berg Kieveroet door de Saracenen gevangengenomen; *Boudewijn*: r. 179.

Harragoen zie **Arragoen 1**

[**Harsent**] zie **Haersint**

[**Harsint**] zie **Haersint**

Hartdreyt zie **Hardrich**

Hartvel a) or. Hoel, toegenaamd: ‘de Nantes’ – zie ook **Olleus** en **Wellis van Nanantensis**; e) **Hartvel** – ridder in dienst van koning Artur; g) strijdt mee tegen de Romeinen; *Merlijn*: r. 34869.

[**Haselus**] zie **Halesus**

Haspegouwen h) [Graesse: **Hasbania**]² — Haspengouw / Hesbaie,³ gelegen ten westen van Luik, tussen de rivieren de Jeker⁴ en de Maas⁵ in België; i) **Haspegouwen** – in Vrancrike; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1556; i) **Haspegouwe** – land in Vrancryck; *Troyen*: r. 29124.

Hastinc zie **Haestinc**

[**Haten**] **1** a) [Moisan I, 1: Hates 8]; e) **Hates** alias **die Alemant** – ridder, leenman van Dous van Magenchen <Hatone> *Boeve*: r. 10, 51, 54; e) **Ate** – ridder; f) neef van Doyoen van Mayanson; g) metgezel van Fromont – verrader – helpt Doyoen bij de moord op graaf Gwijde van Austoen – heeft opdracht Buevijn van Austoen te doden maar verkoopt hem aan de Saracenen – gevangengenomen door Seghebalt van Grymmerstoel en Geeraert / Buevijn: zwaar gestraft en gedood <Aten, Athoen, Athoene, Atoen, Atoene, Atone> *Buevijn*: fol. A4v, B2r-B3r, B4v, F1v, F2v-F4r, F5r, F5v, H2r, H2v, H3v.

1. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Dun-sur-Auron>

2. <http://daten.digital-sammlungen.de/0005/bsb00050913/images/index.html?id=00050913&groesser=&fip=qrsewqeyafsdrewqeyafsdrrxssdaseaya&no=3&seite=216>

3. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Haspengouw>

4. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Jeker>

5. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Maas>

Haten 2 a) correspondeert met (or.) Hates alias Aton; d) één van de Twaalf Genoten van Karel de Grote – strijdmakker van Roland en Bérengier – gestorven te Roncesvalles; e) **Haten**; f) oom van Haden van Stampes; *Karl Meinet*: r. A496, 10; e) **Haco** (or. Hato); g) begraven op het heldenkerkhof van Arle; *Turpijn*: XIII, r. 73.

[Haten van Stampes] a) Oton / Haton d'Estampe [Moisan I, 2: OTON D'ESTAMPEZ]; d) één van de Twaalf Genoten van Karel de Grote; e) **Haden van Stampes** – raadsman van Karll Meynet; *Karl Meinet*: r. A496, 8.

Hatenet a) lett. zij die neten haat – de varianten Haer Neet en Harenet hoeven niet per se verlezigen te zijn, maar kunnen eveneens grappig bedoeld zijn: netenhaar; e) **Hatenete** – apin; f) dochter (derde kind) van Mertijn en Rukenauwe – zuster van Biteluys en Vuylromp – nicht van Reynaert 1; g) nogal handig met vlooiën – ook blij met Reynaerts overwinning in de tweekamp; *Reynaert Prz*: r. 3933, 3945, 5874; e) **Hatenet** – apin; f) dochter (derde kind) van Mertijn en Rukenau – zuster van Biteluus en Vuyl Romp – nicht van Reynaert 1; g) idem als boven <Haer Neet, [Haet Neet], Harenet> *Reynaerts Hst*: r. 5145, 5160, 7392.

Haterive zie **Hauterive**

Hates zie **[Haten] 1**

Hatie zie **Haetscap**

[Haton] zie **[Haten] 1**

Haulte Foille zie **Haute Foille**

Haupont i) **Haupont** – heerlijkheid van [?]; *Garijn*: r. 51.

[Hausart] a) or. Hasart; e) **Ausart** – drossaard van de koning van dat Welde Lant; g) beschuldigd van moord op de koningszoon – Walewein vecht voor hem; *Lanceloet*: boek II, r. 32678.

Haustun h) [Graesse: Augustodunum]¹ — Autun² aan de rivier de Arroux³ in Bourgondië, Frankrijk; i) **Hostun** – stad opgeëist door Aiol; *Aiol*: r. 296; i) **Ostume** – graafschap – toenaam van graaf **Heinric van Ostume**; *Aubri*: r. 193, 299, 303, 319; i) **Hostien** – sterke stad in Burgongen – toenaam van **Diviciacus van Ostum / Divitiacus van Ostien** – belegerd door de Herecinen alias Lukenairs – nemen mannen uit Beieren in hun midden op en geven hen vruchtbaar land <Ostien, Ostum> *Caesar Prz*: fol. 12r, 14r, 15r, 20r; i) **Haustun** – waarheen koning Artur vertrekt vanuit Parijs; *Lanceloet*: boek IV, r. 9880.

[Hautefluer] zie **Autefluer**

1. <http://daten.digitale-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050912/images/index.html?id=00050912&native no=179>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Autun.kmz

3. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Arroux>

Haute Foille h) Ofra. (H)Autefoille (Sp. Altafoja) – lett. hoog gebladerte (zie ook **Dentifelle**) – mogelijk Hautefeuille ¹ in Brie champagne – in *Jehan de Lanson* is Autefoille een ‘paleis’ buiten Parijs langs de weg naar Orleans, en familiebezit van Ganelon; i) **Antefolge** – toenaam van **Wyck von Antefolge** – land waarmee Karel de Grote oorlog voert <Antolyen> *Reinolt*: r. 12307, 14564; i) **Haute Foille** – stad (in Frankrijk) – vluchtplaats voor koning Karel en zijn leger als de Grieken aanvallen <Haulte Foille> *Sibilla*: r. 931, 963.

Hautecleir j) Hauteclere, zwaard van Olivier – lett. helder (hard) klinkend – zie ook **Alackin**; k) **Haltecleirer** – beroemd zwaard; *Eneide*: r. 5731; k) **Hautecleir** – zwaard van Olyvere <Haltecler> *Karl Meinet*: r. A414, 64; A420, 57; A456, 42; k) **Hanteclere** – zwaard van Evax – gekregen van koning Lodewijk van Vranckerike als Evax naar Arragoen vertrekt <Anteclere> *Limborch*: boek V, r. 946, 1079, 1113, 1703; boek VI, r. 1063, 1147, 1166, 1204, 1260, 2001; k) **Hanteclere** – zwaard van Euax; *Limborch Frg*: H51A, r. 8; k) **Hantecleir** – zwaard, verder als boven; *Lymburch*: boek V, r. 944, 1079, 1113, 1699; boek VI, r. 1063, 1145, 1164, 1202, 1255, 1982; k) **Antecler** – zwaard van Olivier <Hautecleet> *Roelant*: r. 715, 874, 1334.

Hauterive h) lett. de hoge oever / hoge wal; i) **Hauterive** – stad van koning Lot, gelegen in Leonois – belegerd door de Sennen <Haterive> *Merlijn*: r. 15931, 16429.

Hautmayoer h) mogelijk de (corrupte) vertaling van Ofra. Tere Major, lett. het grote land, een synoniem voor Frankrijk – lees [?]: Lantmayoer – frappant is de gelijkenis met de naam van de niet in het *Chanson de Roland*, maar wel in de *Pseudo-Turpijn* voorkomende Saraceense koning Altumaior (zie **Altumaior van Corduba**); i) **Hautmayoer** – Frankrijk; *Roelant*: r. 1083.

Havelose zie **Aveloyse, die**

Havelose, Gautier die zie **Gautier die Havelose**

[Havene, die] h) mogelijk een verbastering van or. d’Avesnes ²; i) **[die Havene]** – toenaam van **Omaer vander Havene** <der Havene> *Huge K*: r. 560.

[Haven, Vreselike] zie **[Vreselike Haven, die]**

Ha Wy a) or. de ooi Moce [?] – lett. ‘ah oui’ d.i. ‘ja graag!'; e) **Ha Wy** – ooi – dame; f) echtgenote van Belijn <Awi> *Reynaert A en F*: r. 1849; e) **Olewy** – ooi – vrouwe; f) echtgenote van Bellijn; *Reynaert Prz*: r. 1357; e) **Olewi** – ooi – vrouwe; f) echtgenote van Bellijn <Olewij> *Reynaerts Hst*: r. 1871.

He** zie **E****

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Hautefeuille.kmz

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Avesnes-sur-Helpe.kmz

Hebe a) Hebe¹ – Griekse godin van de jeugd; e) **Hebe** – godin van de jeugd; *Jason*: fol. 133r.

Heber van Trachien a) or. li fiz Heber, zoon van de koning van Trace; e) **Heber van Trachien**; g) bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena – verwijt Achilles dat hij zijn leger in de steek laat als deze uit liefde voor Polixina de strijd staakt – raakt in de strijd gewond en sterft voor Achilles' ogen <Eerbaer> *Troyen*: r. 476, 22228, 22243, 22293.

Hebreesch zie [Hebreusc, dat]

Hebree(u)sche zie [Hebreusce]

[**Hebreusc, dat**] n) het Hebreeuws – taal; o) **Ebreus**; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 703; o) **Hebreesch** <Ebreescer, Ebreisch> *Merlijn*: r. 11180, 27090.

[**Hebreusce**] n) Hebreeuwse, Joodse – binnen het Christendom is de benaming 'Joods' een beladen begrip, aangezien het Joodse volk door de Christenen verantwoordelijk wordt gehouden voor de kruisdood van Jezus, in de ogen van de Christenen de Zoon van God, reden waarom door middeleeuwse wetenschappers bij voorkeur het woord Hebreeuws gebruikt werd, dat géén negatieve lading had – zie ook [Ebreusche] 1 en 2; o) **Ebreusce** – gezegd van schrift; *Alexanders geesten*: boek III, r. 691; o) **Hebreussche** – gezegd van taal <Hebreusscher> *Jason*: fol. 73r; o) **Hebreesche** – gezegd van namen; *Reynaert Prz*: r. 4085; o) **Hebreeusche** – verder als boven; *Reynaerts Hst*: r. 5326.

Hebreussche zie [Hebreusce]

Heelena zie **Helena 1**

Heelghen Gheest zie [Heilige Geest, die]

[**Heemskinderen, die**] a) or. les (quatre) fils Aimes²; b) de vier zonen van Aïe, zuster van Charlemaine, en Aimon de Dordonne: Renaut (de Montauban), Aalart, Guichart en Richart; d) legendarische ridders / vazallen uit de Karel-epiek; e) **die Vier Aymijns Kindren**; g) exemplarisch sterke ridders; *Buevijn*: fol. B4r; e) **de Heemskinderen** – de vier zonen van Aymyn van Dordoen: **Ridsaert, Adelaert, Wridsaert en Reynout**; *Heemskinderen*: p. 5, 169, 183, 206; e) **de vier Aymijns kinderen**; g) aanwezig op het toernooi dat koning Carel de Groote hield te Parijs op de laatste dag van april; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 10.

Heer Godebrant zie **Hargodabrant**

Heer Jan zie **Jan uut den Vergiere**

Heerec zie **Erec**

Hey, Ancem zie **Ancem Hey**

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Hebe_%28mythology%29

2. https://fr.wikipedia.org/wiki/Quatre_filz_Aymon

Heyden Tongeren h) [Graesse: Atuatium]¹ — Tongeren² in Belgisch Limburg (zie **Tongeren**) – de toevoeging ‘heyden’ kan ‘heidens’ betekenen, waarmee bedoeld zou kunnen zijn: Tongeren voordat de bevolking van de stad christen werd en Tongeren een bisschopsstad; i) **Heyden Tongeren** <Heiden Tongheren, Heyden Tongheren> *Caesar Prz*: fol. 6v, 13r, 39v.

Heiden Tongheren zie **Heyden Tongeren**

Heilegeest zie [Heilige Geest, die]

Heilich Lant zie [Heilige Lant, dat]

Heylichs Cruys kercke zie [Heilige Cruce kerke, die]

[**Heilige Geest, die**] a) de Heilige Geest,³ die samen met God de Vader en God de Zoon de heilige Drieëenheid vormt – de Heilige Geest is een constructie van de apostel Paulus, die Jezus nooit gezien of gesproken had, maar desondanks precies wist wat Hij bedoelde, dankzij de Heilige Geest – omdat Jezus door Paulus vergoddelijkt werd, ontstond het concept: één God in drie personen – tijdens het eerste Concilie van Nicea (325) werd dit concept leidend en werden de aanhangers van bisschop Arius van Alexandria verketterd, die van mening waren dat zowel de Zoon als de Geest ondergeschikt waren aan de Vader; d) feestdag Pinksteren (de zondag die 50 dagen na Pasen en 10 dagen na Hemelvaartsdag valt), toen de Heilige Geest in de gedaante van een vlam de depressieve apostelen inspireerde en aanzette tot prediking in alle talen en windstreken; e) [**die Heilige Geest**] <Heelghen Gheest, Heilegeest, Heylige Geest, Heleghe Gheest> passim.

Heilige Grael zie **Grael, dat**

[**Heilige Grale, Historie vanden**] zie [**Historie vanden Heilige Grale, die**]

[**Heilige Cruce kerke, die**] k) **die Heylichs Cruys kercke** – kerk in Pruyssen; *Malegijs*: p. 167.

[**Heilige Lant, dat**] h) het Heilige land,⁴ d.i. het huidige Israël / Palestina, waar Jezus van Nazareth leefde, predikte, wonderen verrichtte, verraden werd en onschuldig aan de marteldood aan het kruis stierf – waar zich te Jeruzalem de Kerk van het Heilig Graf bevindt, vanuit welk graf Jezus verrezen zou zijn, de heiligste plaats van het Christendom – gelegen binnen de grenzen van het Grieks- c.q. Oost-Romeinse Rijk tot de verovering door de Omar ibn al-Chattab (636-637)⁵ – herovering van het Heilig Land en de heilige plaatsen om ongehinderde pelgrimage mogelijk te maken, was één van de hoofddoelen van de Kruistochten – uitiem bedevaartsoord, ook voor justitiële doeleinden

1. <http://daten.digital-sammlungen.de/0005/bsb00050912/images/index.html?id=00050912&groesser=&fip=qrsewqeyafsdrewqeyafsdrexsdsdaseaya&no=9&seite=173>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Tongeren.kmz

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Holy_Spirit

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Holy_land

5. https://nl.wikipedia.org/wiki/Omar_ibn_al-Chattab

(boetedoening) – hetzelfde als **Israel 2** en [**Over See, Land van**];

i) **Heylighen Lande** (or. saint sepulcre) – waar de koningen Amaris, Anthonis en Henric naar toe willen; *Helena van C*: cap. [20]; i) **Heilich Lant**; *Parijs & Vienne*: cap. [25]-[26], [28]; i) **dat Heylighe Land** – Reynaert biedt aan voor Ysegrym naar het Heilige Land te gaan (als Reynaert aan de verliezende hand is in de tweekamp) <Heylighen Land> *Reynaert Prz*: r. 5679-5680; i) **dat Heylige Lant** – verder als boven <Heilige Lant> *Reynaerts Hst*: r. 7186; i) **Heylighe Landt** - ingenomen door de Sarazijnen, waarna de patriarke van Jerusalem Carel de Groote om hulp vraagt – heroverd op de Sarazijnen door Carel de Groote dankzij “de vromicheyt van Rijckaert zonder Vreese ende d’ander ridders / alzomen breeder bevint inde *Historie van Fierabras* ende andere oude chronijcken” <Heylich Landt> *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 14; i) **dat Heylighen Lande** – bezocht door Karel de Grote; *Turpijn*: II, r. 2-3.

Heylighe Lande zie [**Heilige Lant, dat**]

Heym zie **Aymijn van Dordoene**

Heyman a) mogelijk corrupt en verleden uit bijvoorbeeld Helinan(t); e) **Heyman** – held in het leger van Karll Meynet – genoemd samen met **Jozhelme**; *Karl Meinet*: r. A471, 42.

Heymans Berch h) or. Haimonis-Quarcetus – Le Quesnoi, het huidige Quesnoy-sur-Deûle, ¹ gelegen aan de rivier de Deûle ² in Frans Vlaanderen; i) **Heymans Berch** – gelegen ten zuiden van de berg Pan; *Caesar Prz*: fol. 46r.

Heyme (von Narbone) zie **Aymijn van Dordoene**

[Heimelijcheit der heimelijchede] l) de *Heimlicheit der heimlicheden*, de Middelnederlandse vertaling / bewerking van de *Secretum secretorum* ³ – het verhaal gaat dat deze tekst als vorstenspiegel door Jacob van M(a)erlant aan de veertienjarige Florens V als huwelijksgeschenk zou zijn aangeboden, omdat in de proloog van het (jongere) Haagse en het Comburgse handschrift iemand als “lieve neve” wordt aangesproken door “mi Iacoppe van merlant” maar in de proloog van het (oudste) Leidse handschrift ontbreekt deze passage, wat zou kunnen betekenen dat het hier om een interpolatie gaat – exemplarische middeleeuwse schooltekst van een brief die leermeester Aristotiles aan zijn leerling Alexander de Grote geschreven zou hebben; m) **Hemelijchede der hemelijcheit** – titel van het boek; *Heimlicheit*: r. 24.

Heimen zie **Aymijn van Dordoene**

Heimeric zie **Ermeric**

Heymyn zie **Aymijn van Dordoene**

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Quesnoy-sur-Deûle.kmz

2. <https://fr.wikipedia.org/wiki/De%C3%BBle>

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Secretum_Secretorum

- Hein** a) roepnaam afgeleid van Heinric; e) **Hein**; g) spreekwoordelijke volkse mannen naam; *Minnen loep*: boek II, r. 1817, 3580.
- Hein van Aken** l) Hein van Aken ¹ († ca. 1330) – vermoedelijk dezelfde als de Brusselaar Hein van Aken die door Jan [van] Boendale genoemd wordt in *Der Lekenspiegel*, in het hoofdstuk over vriendschap [boek III, cap. 17, r. 91]; m) **Hein van Aken** – auteur van *Van den coninc Saladijn ende van Hughen van Tabaryen*; *Tabaryen*: r. 296.
- Heyndrich van Lymborch** zie [Heinric van Limborch]
- Heyndrie** zie [Heinric van Limborch]
- Heindric** zie [Heinric van Limborch]
- Heyndric van Griecken** zie [Heinric van Limborch]
- Heyndric van Limborch** zie [Heinric van Limborch]
- Heyndrick** e) **Heyndrick** – ridder; f) broer van Huyghe; g) aanwezig op het toernooi te Eggermont; *Malegijs*: p. 118.
- Heyndrick (van Lymborch)** zie [Heinric van Limborch]
- Heynewier** zie [Henewiere, die] 1
- Heinreich von Veldiche** zie [Heinric van Veldeke]
- Heinrich** zie [Heinric] 3
- Heinrich** zie [Heinric] 8, 11, 12
- Heinrich (van Lymborch)** zie [Heinric van Limborch]
- Heinriet** a) correspondeert met (or.) Henri(s) de Viés Mes [?] – zie **Heinric**; b) neef van de verrader Amauri de Viés Mes; e) **Heinriet** – dief; *Huge K*: r. 783.
- Heinrijs** zie [Heinric] 6, 7, 9
- Heinrijs** zie **Heynric van Leon**
- [Heinrijs] zie [Heinric van Limborch]
- Heinrijs** zie **Heinric van Ostume**
- Heinrijs van Limborch** zie [Heinric van Limborch]
- Heynric 1** a) Hendrik van Gent [?] ² († 1293) te Doornik – kanunnik te Doornik; d) vermaard filosoof en theoloog; e) **Heynric** – kanunnik te Dornec; g) vooraanstaand geschiedschrijver; *Caesar Prz*: fol. 58v.
- Heinric 2** e) **Heinric**; f) zoon van een meester smid te Breda – broer van Hilleken; g) getuige van een wonder dankzij het heilige kruis van Breda; *Denensage*: r. 579.
- [Heinric] 3** a) waarschijnlijk graaf Heinrich Raspe III ³ († 1180) – eventueel graaf Heinrich I von Schwarzburg († 1184); b) tweede zoon van landgraaf Ludwig II van Thüringen; d) heeft het onvoltooide manuscript van de *Eneas-roman* van Hendrik van Veldeke gestolen; e) **Heinrich** – graaf van Düringen; g) heeft te

1. https://nl.wikipedia.org/wiki/Hein_van_Aken

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Henry_of_Ghent

3. https://de.wikipedia.org/wiki/Heinrich_Raspe

Chleve ten tijde van het huwelijk van de gravin van Chleve de *Eneas-roman* van Heinrich von Veldiche gestolen – geeft het na negen jaar terug om te voltooien; *Eneide*: r. 13458.

[Heinric] 4 e) **[Heinrick]** – aan wie Jourdein de zorg voor Tintageul opdraagt <He[inri]ke> *Jourdein*: r. 213.

Heinric 5 a) Hendrik II Plantagenet ¹ (1133-1189); b) echtgenoot van Eleonora van Aquitanië; c) koning van Engeland (1154-1189) – hertog van Normandië (1150-1189); d) opdrachtgever [?] voor de Oudfranse *Lancelot-en-prose*, geschreven volgens de tekst zelf door Gautier Map; e) **[Heinric]**; g) heeft Wouter Mape gevraagd de geschriften uit Salesbiren, die de avonturen van de Graal vertellen, in het Walsch om te zetten <Heinrics> *Lanceloet*: boek III, r. 11149; e) **[Heinric]** – koning; g) voor wie Wouter Mape de Graalqueeste vertelde <Heinrike> *Lanceloet*: boek IV, r. 300.

[Heinric] 6 l) auteur van de *Roman van Heinrijc ende Margriete van Limborch* – vermeld in de epiloog van het Leidse handschrift; m) **Heinrijc** – auteur van de tekst; *Limborch*: boek XII, r. 1387.

[Heinric] 7 a) or. Henri, heer van Grantpré; e) **Heinrijc** – graaf van Grantpreit; f) neef [?] van Lancelijn van Verdoen; g) samen met Lancelijn van Verdoen als bode van Fromont naar koning Puppijn gestuurd; *Lorreinen V*: fragm. A, r. 143.

[Heinric] 8 e) **[Heynrich]**; f) zoon van Ginor; g) exemplarische verrader [?] <Heynriche> *Karl Meinet*: r. A248, 22.

Heinric 9 a) or. Aimery / Emery; e) **Heinric** – graaf van Poitiers; f) vader van Bertram 3 en Blancke / Swane – grootvader van sint Willem – zwager van Heinric van Leon, graaf van Foret – oom en stiefvader van Raymondyn; g) beste astronoom sinds Aristoteles – wordt tijdens de jacht op ongelukkige wijze gedood door Raymondijn <Heynric, Heinrijc, Henric van Poitiers> *Meluzine*: fol. B1ra, B1rb, Y4va.

Heinric 10 a) or. Hervy; e) **Heinric** – ridder; f) jongste zoon van Alain van Quemenigant – broer van Alain – neef van Raymondijn; g) aan wie Raymondijn het land van Leon schenkt, dat voordien ten onrechte in handen was van Joesselijn du Pont de Leon <Henric, Heinricken, Henricke> *Meluzine*: fol. E1va, E5ra, F1rb, F2va, F2vb, F3rb, F4ra, F4rb, F5ra, F5rb.

[Heinric] 11 a) or. Henri / Aenric de Angleterre; e) **Heinrich** – koning van Engellant; g) valt Dennemarck binnen waarna Gottfried von Dennemarck Karel de Grotes hulp inroept – moet zich aan Karel de Grote onderwerpen; *Ogyer*: r. 505.

[Heinric] 12 a) correspondeert met (or.) Aimeri de Narbonne [?] – mogelijk dezelfde als **Aymerijn van Narboene**; e) **Heinrich**; f) zoon van Arnold van Beulant; *Reinolt*: r. 4914.

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Henry_Plantagenet

Heinric zie **Heinric van Breda**

Heinric zie [**Heinric van Limborch**]

[**Heinric**] zie **Heinric van Ostume**

Heynric zie **Heynric van Leon**

Heynric zie **Henrick 2**

Heinric van Breda e) **Heinric van Breda** – heer van Breda; g) laat zich door het geld van Godevaert van Deenmerke verleiden Ancem Hey te ‘verraden’ en verleent de Denen toestemming een burcht bij Breda te bouwen, van waaruit zij dertig jaar lang de wijde omgeving terroriseren <Heinric> *Denensage*: r. 293, 360, 404.

[**Heinric van Castillen**] a) mogelijk verwijzend naar Hendrik, koning van Castilië¹ (1379-1406); b) zoon van Johan I van Castilië en Beatrix van Portugal – echtgenoot van Catharina, de dochter van de koning van Engeland; d) streed tegen de Saracenen; e) **Henric van Castillen** – later koning van Castille; f) zoon van Olyvier van Castillen en Helena – broer van Clarissa; g) wiens bloed nodig is voor de genezing van Artus van Algarbe – overleeft – bevecht Turken en Saracenen – sterft jong <Heynrick> *Olivier*: fol. G3v, G4r, K4r, [K5v].

Heynric van Leon a) or. Henry / Hervy de Leon; e) **Heynric van Leon** – graaf van Foret; f) echtgenoot van de zuster van de gravin van Poitou – broer van Alain van Quemenigant – vader van Raymondijn – grootvader van Urian en Guyon <Heinric, Henric van Leon, Henric, Heinric van Leon, Heinricx van Leons, Heynric, Henrijcken, Henrycke van Leon> *Meluzine*: fol. D6rb, D6va, E3rb-E4ra, E4va, F1rb, F2rb, F5va, L2ra, S1rb.

[**Heinric van Limborch**] a) [A-Z 6: **Heinric & Margriete van Limborch**]² — hoofdpersoon van de oorspronkelijk Middelnederlandse vroeg veertiende-eeuwse roman in verzen *Heinric en(de) Margriete van Limborch*, die in de loop van de vijftiende eeuw [?] ontrijmd werd en gedrukt als: *Die schoone historie van Margarieten van Lymborch ende van haer broeder Heyndrick*, Willem Vorsterman, Antwerpen 1516; e) **Heinric van Limborch** alias **Riddre metter Manen** en **die Limborchere** – ridder – later keizer van Grieken; f) zoon van hertog Otte van Limborch en hertogin Margriete – broer van Margriete – verwant van de hertog van Brabant – (buitenechtelijk) vader van Olivier van Spaengen bij gravin Europa (van Meylaen) – echtgenoot van keizerin Eusebia van Grieken; g) gaat op zestienjarige leeftijd zijn zuster zoeken in Grieken – reisgezel van Arnout van Ardenen – met Echites van Athenen naar het door sultan Karados van Babilonien c.s. belegerde Constantinopel – na de dood van de Griekse keizer voogd van Eusebia en regent over Grieken – bevrijdt Constantinopel <Heinric, Heinrijcs, Heinrike>

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Henry_III_of_Castile

2. https://www.dbnl.org/tekst/gerr010vana01_01/gerr010vana01_01_0040.php#a039

Limborch: boek I, r. 59, 102, 104, 2533; boek II, r. 27, 43, 173, 241, 249, 255, 256, 289, 299, 319, 333, 341, 352, 356, 360, 368, 377, 388, 407, 421, 461, 474, 482, 495, 502, 536, 550, 552, 573, 590, 603, 628, 661, 674, 686, 722, 727, 771, 826, 863, 912, 924, 1020, 1110, 1133, 1136, 1148, 1183, 1192, 1204, 1218, 1221, 1276, 1501, 1584, 1738, 1751, 1759, 1801, 1807, 1814, 1832, 1841, 1848, 1861, 1868, 1900; boek III, r. 16, 30, 81, 245, 248, 273, 285, 316, 323, 331, 346, 360, 373, 393, 476, 758, 776, 881, 918, 944, 1025, 1159, 1190, 1194, 1213, 1239, 1358; boek IV, r. 31, 1342, 1354, 1365, 1540; boek V, r. 2141, 2176; boek VI, r. 2796; boek VII, r. 74, 79, 204, 210, 312, 327, 467, 513, 560, 598, 625, 629, 631, 635, 684, 711, 729, 744, 761, 783, 802, 918, 1010, 1029, 1159, 1164, 1183, 1195, 1205, 1323, 1331, 1341, 1371, 1386, 1462, 1469, 1485, 1768, 1774, 1794; boek VIII, r. 157, 229, 374, 414, 443, 479, 529, 538, 583, 602, 618, 625, 632, 648, 667, 690, 734, 1339, 1373, 1411, 1529, 1551, 1557, 1698, 1710, 1751; IX, r. 62, 477, 568, 575, 592, 597, 620, 642, 709, 897, 923, 938, 959; boek XI, r. 83; boek XII, r. 108, 265, 274, 517, 542, 566, 632, 639, 806, 894, 986, 1021, 1032, 1043, 1063, 1111, 1121, 1153, 1203, 1221, 1245, 1325, 1349; e) **Heinric** – Limburgs ridder; f) zoon van de hertog en hertogin van Limborch – broer van Margriete – neef van de hertog van Brabant – geliefde van Eusebia <[.e]nrike, Hei[n...], Heinrec, Heinriic, Heinriic, Heinriike, Heynric, Henric> *Limborch Frg*: H49, r. 352, 368, 502, 572, 580, 586, 587, 619, 629, 649, 663; H50, r. 89, 91; H53, r. 273, 298, 428, 450, 519; H54, r. 83, 109, 124, 145; H55, r. 42; H56, r. 26, 59; MF, r. 89, 220; e) **Heyndrick van Lymborch** alias **Heyndric van Griecken** – ridder – later landvoogd van Griecken en vervolgens keizer van Griecken en Constantinopel; f) zoon van hertog Otto van Lymborch en hertogin Ysabeele van Lymborch – broer van Margrieta van Lymborch – echtgenoot van keizerin Eresebia van Griecken; g) verder als boven – door de stervende keizer Outsarijs van Griecken benoemd tot regent van Griecken en voogd van Eresebia – met Etsijtes mee naar Armenien – trouwt tijdens een wapenstilstand met keizerin Eresebia en wordt tot keizer gekroond – weerstaat de belegering van de kalief van Baldac c.s. <Heindric, Heyndrich van Lymborch, Heyndric, Heyndric van Lymborch, Heyndric van Lymborch, Heyndric, Heyndrie> *Limborch Prz*: p. 3-6, 8, 10, 13, 16, 35-50, 56, 59-62, 64, 65, 71, 77, 80-86, 88-97, 99-127, 131-136, 138-143; e) **Heyndric van Griecken**; g) zo geheten vanaf het moment dat Heyndrick van Lymborch keizer van Griecken is; *Limborch Prz*: p. 142; e) **Heinrich van Lymborch** alias **Ridder mit der Manen en die Lymborgere** – ridder – later keizer van Grieken; f) zoon van hertog Otte van Lymborch en hertogin Margriete – broer van Magriete – verwant van de hertog van Brabant – (buitenechtelijk) vader van Olyvier van Spangen bij gravin Europa (van Meylaen) – echtgenoot van keizerin Eusebia van Grieken; g) gaat op zeventienjarige leeftijd zijn zuster zoeken in Grieken – reisgezel van Arnout van Ardennen – helpt gravin Europa van Meylaen – redt

de van overspel beschuldigde koningin van Kalabre – met Echites van Athenen naar het door sultan Karodoes van Babelonien c.s. belegerde Constantinopel – na de dood van de Griekse keizer voogd van Eusebia en regent over Grieken – verliefd op Eusebia – ontzet uiteindelijk Constantinopel <Heinrichs, Heynrich, Heynriche> *Lymburch*: boek I, r. 59, 101, 103, 2581; boek II, r. 27, 43, 175, 242, 250, 256, 257, 289, 298, 318, 332, 342, 351, 355, 359, 365, 374, 385, 404, 417, 459, 472, 480, 493, 500, 534, 548, 550, 570, 586, 599, 605, 624, 656, 669, 681, 717, 722, 766, 821, 860, 909, 921, 1016, 1105, 1128, 1131, 1143, 1178, 1187, 1193, 1203, 1216, 1219, 1274, 1499, 1581, 1731, 1744, 1752, 1794, 1800, 1807, 1825, 1834, 1841, 1854, 1861, 1893; boek III, r. 16, 30, 81, 245, 248, 273, 303, 310, 318, 333, 346, 359, 379, 462, 744, 762, 763, 867, 908, 934, 1017, 1151, 1182, 1186, 1205, 1351; boek IV, r. 26, 1343, 1355, 1541; boek V, r. 2138, 2173; boek VI, r. 2779; boek VII, r. 73, 78, 203, 209, 311, 326, 465, 511, 560, 598, 629, 633, 635, 639, 687, 713, 731, 746, 763, 785, 803, 909, 1015, 1035, 1179, 1184, 1203, 1215, 1225, 1344, 1352, 1353, 1363, 1392, 1407, 1487, 1494, 1510, 1791, 1797, 1817; boek VIII, r. 156, 225, 376, 416, 445, 481, 540, 583, 602, 619, 626, 633, 649, 668, 691, 735, 1326, 1360, 1398, 1516, 1538, 1544, 1684, 1696, 1735; boek IX: 62, 473, 564, 571, 587, 592, 615, 633, 806, 808, 996, 1022, 1037, 1058; boek XI, r. 97, 1614; boek XII, r. [104], 193, 203, 214, 255, 273, 277, 403, 414, 426, 692, 776, 800, 824, 909, 940, 1107, 1129, 1242, 1354, 1378, 1415, 1434, 1447, 1465, 1467, 1537, 1548, 1602, 1648, 1674, 1702, 1807, 1837, 1849.

Heinric van Ostume a) or. Henry d'Osteüne; b) zoon van Hercembaut le Pouhier – broer van Basin de Gennes – oom van Aubri le Bourgoing – vader van Renier en Hélinant; e) **Heinric van Ostume** – graaf; f) oom (van vaderskant) van Aubri den Borgengoen; g) heeft twee zoons – verrader – tegenstander van Aubri <Heinrichs, Heinrijc, Heinricke, van Ostume Heinrich> *Aubri*: r. 193, 303, 312, 319, 336.

[Heinric van Veldeke] l) Heinrich / Hendrik van Veldeke, ¹ auteur – vertaalde de *Roman d'Eneas*, welke een bewerking is van de *Aeneis* van Vergilius, van een onbekende auteur aan het Anglo-Normandische hof (ca. 1150–1155) – tijdens Veldekes werkzaamheden werd zijn manuscript ontvreemd te Kleef, hij voltooid ca. 10–15 jaar later (kort voor 1190) zijn *Eneas-roman* aan het hof van landgraaf Hermann von Thüringen; m) **Heinreich von Veldiche** – “meester”, auteur van deze tekst <Hainreich, Hainrich, von Veldiche Heinrich> *Eneide*: r. 13433, 13465, 13480, 13490, 13506, 13515.

[Heinrick] zie **[Heinric]** 4, 10

Heynrick zie **[Heinric van Castillen]**

Heinsone a) zoon van Hein, gangbare mannennaam; e) **Heinsone**; *Mariken*: fol. C4r.

1. https://de.wikipedia.org/wiki/Heinrich_von_Veldeke

Hekates a) [A-Z 1: Hekate]¹ — Hekate / Hecate,² Grieks / Romeinse maangodin en godin van de aarde; e) **Hekates** – godin van de bezweringen; *Jason*: fol. 133r.

Hector 1 a) [A-Z 1: Hektor]³ [A-Z 6: Hektor]⁴ — Hector / Hektor⁵; b) oudste zoon van koning Priamus van Troje en Hecuba – echtgenoot van Andromache – broer van Deïphebus, Helenus, Paris, Troilus, Cassandra, Creusa en Polixena; d) Hector is de aanvoerder van de Trojanen in de Trojaanse Oorlog – vermaard strijder, exemplarische held – één van de Negen Besten; e) [**Hektor**] – Trojaanse held in de Trojaanse Oorlog; f) broer van Helenus; g) gedood door Achilles <Ectors, Hectore> *Alexanders geesten*: boek I, r. 1281, 1296; boek VII 1481; e) **Hector van Troyaens**; f) neef van Bavo, de stichter van de stad België; *Caesar Prz*: fol. 6v; e) **Hector** – Trojaanse held (uit de Trojaanse Oorlog); g) door Eneas in de Onderwereld gezien <Ector> *Eneide*: r. 3325, 6972; e) [**Hektor**]; g) exemplarische strijder <Hectoren> *Florent*: kol. 1a, r. 15; e) **Hector van Troyen**; g) verslagen bij de derde destructie van Troyen; *Hercules*: Proloog; e) [**Hector van Troyen**] – Trojaans ridder; g) zal Patroclus doden <Hectors> *Jason*: fol. 158r; e) **Hector**; g) in de strijd tegen de Grieken geïnspireerd door de schoonheid van Helena's gezicht; *Joncker Jan*: p. 185; e) **Hector**; g) stierf ten gevolge van de schaking van Helene door Parijs; *Lanceloet*: boek IV, r. 3037; e) **Hector** – exemplarische held; *Lanseloet*: r. 750; e) **Hector**; g) geliefd door Pentissileine; *Limborch Frg*: H51C, r. 588; e) [**Hektor**]; g) tevergeefs geliefd door Petenselie <Hectore> *Lymburch*: boek XI, r. 1444; e) **Hector**; f) broer van Paris en Pollexina; g) slachtoffer van de dwaasheid van Paris – gedood door Achilles – gewroken door zijn moeder Hecuba middels Paris <Hectors> *Minnen loep*: boek I, r. 906, 3045, 3051, 3094, 3111; e) **Ector**; f) zoon van Ecubene en Priamus, koning van Troyen – broer van Parise, Troylus, Heleine en Marcomirise; g) meest voortreffelijke van de vijf koningskinderen – na tien jaar Trojaanse oorlog gedood <Ectore, Hector> *Parthonopeus*: r. 5, 8, 124, 131, 220; e) **Hector**; g) werd door het aangezicht van de schone Helena geïnspireerd om tegen de Grieken te strijden; *Pontbus ende Sidonie*: cap. 8; e) **Hector**; f) zoon van Priamus en Ecuba – broer van Parijs; *Reynaert Prz*: r. 4249; e) **Hector**; f) zoon van Priamus en Ecuba – broer van Parijs; *Reynaerts Hst*: r. 5524; e) **Hector**; g) exemplarische strijder – “Roeland de Grave van Mans / kloec ende sterc als eenen tweeden Hector”; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 10; e) **Hector van Troyen**; g) explarisch om zijn “heerscapye”; *Stijevoort*: refr. 1: 14; e) **Hector** – aanvoerder van de Trojanen; f) oudste zoon van koning

1. https://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0053.php#a052

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Hecate>

3. https://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0054.php#a053

4. http://www.dbnl.org/tekst/gerr010vana01_01/gerr010vana01_01_0039.php#a038

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Hector>

Prianus van Troyen en Ecuba – broer van Paris, Deiphebus, Helenus 1, Troylus en van Creusa, Cassandra en Polixina – halfbroer (zelfde vader) van Cicilator en Pictagoras 1 – halfbroer (zelfde vader) van Odineel, Anthonis, Dolon, Esdras 2, Cicilloen, Quincilloen, Romederus, Cassibilan, Dimas van Darioen, Doroquallis en Menelaus 2 – echtgenoot van Andromata – vader van Landomanta en Astionacta – zwager van Eneas van Troyen – oom van Aschanius – neef (van vaderskant) van Ajax van Salomyne; g) de beste ridder van Troje – lispelt en kijkt een beetje scheel – legeraanvoerder van de Trojanen tegen de Grieken onder leiding van Aghamennon – doodt Patroclus en vele andere Grieken – vecht tegen Ajax van Salomyne – negeert Andromata's droom waarin zijn dood wordt voorspeld – tijdens een gevecht met Achilles in de rug gestoken en zo gedood, waarna Achilles het lichaam achter zijn paard meesleept – uiteindelijk gebalsemd begraven in de Apollo-tempel <Hector, Hectore, Hectoren, Hectors> *Troyen*: r. 90, 259, 267, 287, 296, 323, 344, 356, 372, 387, 393, 400, 405, 415, 429, 450, 640, 2795, 3063, 3609, 3625, 3850, 3992, 4785, 4922, 5483, 6007, 6801, 6815, 6928, 8409, 8980, 9007, 9014, 9015, 9136, 9163, 9167, 9185, 9203, 9224, 9230, 9265, 9286, 9294, 9305, 9329, 9378, 9388, 9409, 9447, 9453, 9491, 9500, 9521, 9779, 9787, 9793, 9801, 9814, 9818, 9841, 9885, 9902, 9904, 9919, 9955, 9963, 10013, 10071, 10083, 10089, 10307, 10333, 10358, 10360, 10364, 10377, 10392, 10399, 10415, 10418, 10434, 10435, 10457, 10473, 10498, 10535, 10567, 10578, 10590, 10637, 10700, 10722, 10737, 10747, 10858, 10861, 10992, 11012, 11025, 11087, 11113, 11122, 11192, 11205, 11210, 11231, 11264, 11276, 11281, 11378, 11397, 11436, 11446, 11452, 11468, 11485, 11512, 11526, 11528, 11539, 11576, 11590, 11672, 11745, 11960, 11985, 12010, 12022, 12030, 12061, 12082, 12086, 12089, 12092, 12181, 12210, 12222, 12225, 12235, 12284, 12287, 12289, 12296, 12329, 12348, 12454, 12497, 12515, 12517, 12570, 12581, 12589, 12594, 12626, 12652, 12657, 12663, 12936, 12946, 12962, 12968, 13028, 13064, 13078, 13082, 13119, 13136, 13162, 13216, 13502, 13506, 13526, 13528, 13535, 13557, 13565, 13573, 13596, 13614, 13633, 13635, 13662, 13706, 13843, 13955, 13969, 13986, 13992, 14015, 14126, 14243, 14249, 14379, 14420, 14455, 14657, 14697, 14818, 14829, 14856, 14885, 15038, 15113, 15187, 15374, 15444, 15477, 15490, 15495, 15502, 15503, 15514, 15533, 15556, 15558, 15585, 15587, 15592, 15600, 15611, 15613, 15614, 15617, 15638, 15664, 15694, 15760, 15820, 15848, 15851, 16535, 16556 (G-70), 16668, 16684, 16688, 16698, 16709, 16728, 16743, 16753 (G-267), 16755, 16777, 16784, 16795, 16799, 16802, 16807, 16828, 16833, 16839, 16848, 16851, 16859, 16878, 16886, 16890, 16898, 16906, 16907, 16923, 16926, 16947, 16979, 17022, 17025, 17028, 17176, 17370 (H-311), 17433, 17511, 17543, 17583, 17903, 17922, 17961, 18166, 18207, 18286, 18289, 18305, 18403, 18420, 18424, 18436, 18440, 18453, 18478, 18481, 18545, 18551, 18575,

18592q (J-91), 18605, 18611, 18647, 18710, 18735, 18755, 18793, 18830, 18936, 19106, 19111, 19127, 19143, 19151, 19253, 19273, 19280, 19302, 19311, 19319, 19333, 19339, 19353, 19361, 19373, 19380, [19382] (J-917), 19400, 19432, 19445, 19451, 19471, 19478, 19481, 19487, 19488, 19491, 19494, 19497, 19511, 19522, 19524, 19533, 19538, 19539, 19550, 19574, 19632, 19651, 19806, 19822, 19891, 19946, 20055, 20064, 20070, 20140, 20310, 20402, 20595, 20750, 20780, 20783, 20851, 20931, 21020, 21149, 22350, 22707, 23075, 23134, 24808, 25039, 25366, 25548, 25780, 26155, 26173, 26487, 26740, 26747, 26756, 26763, 27009, 27017, 27661, 27876, 29049, 29355, 29379, 29450, 29453, 29591, 29593, 29649, 29949, 30048, 31377, 31813, 31999, 32009, 32043, 32180, 32247, 32283, 32432, 32434, 32436, 32884, 33237, 34977, 35038, 35137, 35145, 36017, 36035, 36043, 36063, 36070, 36279, 36514, 36709, 36716, 37163, 38143, 39626, 40401, fragm. F, r. 327, fragm. M, r. 3, 162, 176; fragm. E III (Vreese), fol. 2Vb, 1; e) **Hector van Troyen** – Trojaanse held; f) echtgenoot van Andromata – broer van Pollexina – oom van Ascanius; g) gestorven in de Trojaanse Oorlog – zijn as is begraven bij Chaoene door Andromata – afgebeeld in Cartago <Hector, Hectors> *Troyen Prz*: fol. 136rb, 136va, 139rb, 140rb, 143rb, 149ra, 157rb, 162ra.

Hector 2 a) or. Hector; e) **Hector** – Grieks ridder; f) zoon van Permenio – broer van Philotas en Nichanor; g) legeraanvoerder – vergezelt Alexander de Grote op diens veldtochten – in de strijd om Tyren gedood; *Alexanders geesten*: boek II, r. 885; boek VIII, r. 451.

Hector van Brigale a) mogelijk dezelfde als **Malprise van Brigale**; e) **Hector van Brigale** – Saraceens ridder; g) kan harder lopen dan een Spaans paard <Esloer van Burga[.]> *Roelant*: r. 148.

Hector van Troyaens zie **Hector 1**

Hector van Troyen zie **Hector 1**

Hecuba a) [A-Z 1: **Hekabe**] ¹ — Hekabe / Hecuba ²; b) dochter van de Phrygische koning Dymas – echtgenote van koning Priamus van Troje – moeder van de zonen Hector, Paris, Helenus, Deïphebus, Troilus en Polydorus en van de dochters Creüsa, Polyxena en Cassandra; e) **Ecuba** – koningin (van Troje); *Eneide*: r. 794; e) **Hecuba**; f) echtgenote van koning Priamus van Troyen – moeder van Alexander / Paris – moeder van Pollexina; g) weigert ondanks de voorspelling dat hij Troyen zal verdueren haar pasgeboren zoon, die zij Alexander noemt, door de wilde beesten te laten opeten, maar staat hem af als vondeling – dwingt Paris de ongewapende Achilles, die een vrijgeleide van Hecuba zelf gekregen heeft, te doden in de tempel van Jupiter om zich zo te wreken voor de dood van Hector – exemplarische moordenares <Ecuba> *Minnen loep*:

1. https://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0052.php#a051

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Hecuba>

boek I, r. 1909, 3064, 3080, 3087, 3142, 3239; boek II, r. 1967; e) [**Ecuba**]; f) echtgenote van Priamus – moeder van Ectore, Parise, Troylus, Heleine en Marcomirise <Ecubene> *Partbonopeus*: r. 4; e) **Hettuba**; f) echtgenote van Priamus – moeder van Parijs en Hector; *Reynaert Prz*: r. 4250; e) **Ecuba**; f) echtgenote van Priamus – moeder van Parijs en Hector; *Reynaerts Hst*: r. 5526; e) **Eruba** – koningin van Troje; f) moeder van Hector en Parijs; g) exemplarisch beklagenswaardige vrouw; *Rose C*: r. 6273; e) **Ecuba** – idem; *Rose V*: r. 6327; e) **Ecuba** – Trojaanse koningin; f) dochter van koning Dynas – echtgenote van koning Prianus van Troyen – moeder van Hector, Paris, Deiphebus, Helenus 1, Troylus en van Creusa, Cassandra en Polixina – moeder van Polidorus – schoonmoeder van Andromata – tante van Thelamon van Salomynen; g) droomt tijdens haar zwangerschap van Paris dat zij de fakkel zal baren die Troje in brand zal zetten – in diepe rouw na Hectors dood – bemiddelt tussen Achilles en koning Priamus i.v.m. Polixina en lokt Achilles listig naar de Apollo-tempel in Troje, waar Paris hem doodt – in het brandende Troje door de Grieken gevangengenomen – wordt waanzinnig van verdriet en wordt gedood <Ecubene> *Troyen*: r. 552, 2790, 2822, 4745, 6222, 6999, 11608, 13270, 14018, 14883, 15243, 16643, 18675, 19724, 19743, 21010, 21070, 21091, 21141, 21240, 21247, 21968, 22364, 24022, 24535, 25128, 25144, 25168, 25253, 25356, 28109, 28164, 28172, 32240, 32307, 32392, 32580, 32583, 32589, 32758, 36046; e) **Hettuba** – koningin; f) moeder van Hector; g) bewaarde eerst de as van Hector; *Troyen Prz*: fol. 136va.

Helaine zie **Helena 1**

Helasus zie **Halesus**

Heleen zie **Helena 1**

Helegast zie **Elegast**

Heleghe Gheest zie [**Heilige Geest, die**]

Heleye j) or. Helee; k) **Heleye** – burcht op het eiland Citeren – veroverd door Paris van Troyen c.s. bij de schaking van Helena <Eleye> *Troyen*: r. 4374, 4400, 4434.

Heleyna zie [**Helena**] 2

Helein zie **Helenus 1**

Helen, Wel zie **Wel Helen**

Helena 1 a) [A-Z 1: **Helena**] ¹ [Moisan I, 1: ELAINE 2] — Helena van Sparta ² – schrijfster van brief XVII in Ovidius' *Heroïdes*; b) dochter van Jupiter en Leda, echtgenote van koning Tyndareus van Sparta – (half)zuster van Clytaemnestra en van Castor en Pollux – echtgenote van koning Menelaus van Sparta – echtgenote van Paris – echtgenote van Deïphebus; d) volgens de legende verwekt door Jupiter / Zeus bij Leda (of bij Nemesis) – vermaard om haar schoonheid – als

1. https://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0055.php#a054

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Helen_of_Sparta

echtgenote van Menelaus door Paris geschaakt, wat leidt tot de Trojaanse Oorlog – in *De secretis mulierum* wordt Helena in één adem genoemd met “meretrices” en “docte mulieres” waar het gaat om het afdrijven van een vrucht door zich bovengemiddeld in te spannen en zeer frequent met mannen om te gaan; e) [**Elena**]; g) geschaakt door Paris, wat leidt tot de Trojaanse Oorlog <Elenam> *Alexanders geesten*: boek I, r. 1249; e) **Helena**; g) exemplarisch mooie geliefde van Parys; *Buevijn*: fol. A3r; e) **Elena** – Griekse; f) echtgenote van Menelaus – geliefde van Paris; g) wordt met hulp van Venus door Paris geschaakt en naar Troje gebracht – wordt [na afloop van de oorlog] door de Grieken uit Troje gehaald en teruggegeven aan Menelaus <Elenam> *Eneide*: r. 30, 167, 1397, 11693; e) [**Helena**] – exemplarische geliefde – exemplarisch mooie vrouw <Helenam, Helene, Helenen> *Floris*: r. 60, 633, 2216, 2227; e) [**Helena**] <Helenam> *Floris Prz*: cap. [3]-[4]; e) **Helena**; g) wier schoonheid Hector inspireert in de strijd tegen de Grieken; *Joncker Jan*: p. 185; e) [**Helene**]; g) door Parijs geschaakt, als gevolg waarvan Hector en Anchilles stierven <Helenen> *Lanceloet*: boek IV, r. 3046; e) **Helene** – toegenaamd: “die Scone / Scoen”; g) geschaakt door Parijs / Parys uit Lanendone / Lacedoen <Helenen> *Limborch Frg*: H51C, r. 581; Exc.1, r. 158; e) **Helena** – toegenaamd: “die Schone” – woont in Lacedomone; f) later echtgenote van Parijs; g) lokt Parijs naar haar woonplaats en laat zich door hem schaken; *Lymburch*: boek XI, r. 1437; e) **Helena**; f) echtgenote van Menelaus; g) begeerd en geschaakt door Paris <Helenen> *Minnen loep*: boek I, r. 902, 912, 2065, 2067, 2098; boek II, r. 1366, 2589; e) **Helena**; g) oorzaak van de ellende van Troje; *Olivier*: fol. E1r; e) **Helena**; g) door haar schoonheid een grote bron van inspiratie voor Hector in de strijd tegen de Grieken; *Ponthus ende Sidonie*: cap. 8; e) **Helena**; f) echtgenote van Menelaus (van Grieken); g) de schoonste vrouw op aarde – door Venus beloofd aan Parijs <Halena> *Reynaert Prz*: r. 4271, 4275; e) **Helene**; f) echtgenote van Menelaus (van Grieken); g) verder als boven <Helenen> *Reynaerts Hst*: r. 5549, 5554; e) **Helena** – Griekse; f) dochter van Leda – echtgenote van Menelaus 1 – moeder van Ermiona – zuster van de tweeling Castor en Pollux – echtgenote van Paris van Troyen – schoondochter van koning Priamus van Troyen en Ecuba – nicht van Merioen 3 – tante van Dorias; g) de mooiste vrouw ter wereld – wordt verliefd op Paris, die haar schaakt – aanbeden door Polidamas – in diepe rouw na Hectors dood – rouwt hevig om de dode Paris en vervloekt haar lot – gaat na de val van Troje terug naar Menelaus – vindt de dood in het noodweer op het Eggerische Meer tijdens de terugtocht van de Grieken <Elenen, Heelena, Heleen, Helen, Helenam, Helene, Helenen> *Troyen*: r. 98, 113, 575, 4093, 4095, 4165, 4180, 4223, 4352, 4483, 4510, 4542, 4620, 4684, 4689, 4708, 4717, 4731, 4789, 5493, 6118, 6321, 6543, 6601, 7680, 7703, 7811, 9442, 9549, 10217, 11828, 11974, 11982, 12553, 12747, 13126, 13254, 13308, 13337, 14023, 14626, 14641,

14664, 14887, 14907, 14925, 14934 (E-354), 14944, 14960, 14980, 15019, 16023, 17318, 17592, 17598, 17913, 17930, 18273, 18694, 18732, 18767, 19725, 19793, 20777, 21458, 22835, 25045, 26543, 28021, 28117, 28266, 29435, 30347, 30432, 30517, 30939, 31153, 31180, 31515, 31563, 33064, 33480, 34315, 34317, 35002, 35127, 36088, 36821; e) **Helena** – koningin; f) dochter van Leeda – moeder van Hermonya – echtgenote van Menelaus – daarna echtgenote van Paris; g) geschaakt door Paris <Helenen> *Troyen Prz*: fol. 136vb, 141ra, 144vb; e) **Helaine**; f) geliefde van Paris; g) Paris was volgens *Urbaen* niet zo blij met Helaine als hij met zijn Lucesse; *Urbaen*: cap. [15]; e) **Helena**; f) geliefde van Parijs; *Vergi Prz*: r. 962; e) [**Elene**]; g) oorzaak van de Trojaanse Oorlog <Elenen> *Vlaamse Rose*: fragm. Bl 2, r. 72; e) **Elene**; g) exemplarisch mooie vrouw; *Walewein*: r. 3437.

[Helena] 2 a) [A-Z 4: **Helena & Constantijn**] ¹ [Moisan I, 1: ELAINE 1 (sainte)] — Flavia Helena van Constantinopel ² (ca. 255-330); b) echtgenote van Flavius Valerius Constantius – moeder van Constantijn de Grote; d) legendarisch vindster van het heilig Kruis – in sommige streken vereerd als patrones tegen onweer en aangeroepen ter ontdekking van diefstallen – feestdag 18 augustus; e) **Helene** – keizerin en heilige; f) echtgenote van Constantijn, keizer van Rome – moeder van Florette en Constantijn; g) veroverd met Seghelijn het kruis van Christus en brengt het naar Rome <Aleen, Aleene, Alleen, Helena, Helenen, Heleyna> *Seghelijn*: r. 45, 6906, 7020, 7024, 7034, 7091, 7124, 7434, 7513, 8327, 8711, 8749, 9093, 9968, 9971, 10023, 10034, 10041, 10058, 10255, 10422, 10474, 10516, 10527, 10533, 10547, 10553, 10568, 10579, 10616, 10627, 10635, 10651, 10656, 10748, 10924, 10964, 10991, 11251, 11266, 11270, 11274, 11292, 11309, 11354, 11374, 11399, 11770.

Helena 3 e) **Helena** – later koningin van Castille; f) dochter van de koning van Enghelant – echtgenote van Olyvier van Castillen – moeder van Henric en Clarissa; g) zo mooi als een godin – door haar vader als bruid beloofd aan de winnaar van een door hem georganiseerd toernooi – trouwt (een jaar later) met Olyvier van Castillen – ontvangt Artus van Algarbe als haar man, denkend dat hij Olyvier is – gaat mee met Olyvier naar Castille – sterft van verdriet na de dood van haar echtgenoot; *Olivier*: fol. A1r, C6v, D1r, D2r-D4r, D6v, E1r, E1v, E3r-E6v, F1r, F1v, F2v, F6v, G1v-G5r, H2r-H3v, H5r-H6v, I1v, I2v, I3r, I4r, K1r-K2v, K3v, K4r, [K5v].

Helena van Constantinopolen a) [Moisan I, 1: HELAINE 3]; d) in *Der vrouwen peerle* Helena de Verduldighe geheten; e) **Helena van Constantinopolen**; f) dochter van koning Anthonis van Constantinopolen – nicht van de paus van Rome; g) wordt op 15-jarige leeftijd door haar vader als vrouw begeerd na de dood van zijn echtgenote, de moeder van Helena, waarin zij weigert toe te

1. https://www.dbnl.org/tekst/goos020vana03_01/goos020vana03_01_0080.php#a079

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Helen_of_Constantinople

stemmen – belandt via een klooster in (de) Sluys in Engelant, waar zij gevonden wordt door koning Henrick, die haar zeer tegen de zin van diens moeder tot vrouw neemt – wier zegel door de koningin-moeder gestolen en nagmaakt wordt – de koningin-moeder tracht haar door vervalste brieven te laten ombrengen met haar kinderen, maar Marie de Clocestre laat zich in haar plaats verbranden, waarna Helena in een bootje kan uitwijken naar Brittangien – waar haar kinderen haar ontstolen worden door een wolf en een leeuw, maar uiteindelijk gered door de heremiet Felix <Helenaes, [Helenam], Helenen> *Helena van C*: cap. [1]-[15], [17]-[18], [20]-[23].

Helene a) or. Helene; e) **Helene** – koningin; f) echtgenote van Otte, koning van Coelne – geliefde van Yoen – moeder van Hastinc en Ysaude (met Yoen); g) door Gelloen beschuldigd van overspel met Yoen – door Otte verbannen naar Berine in Norwegen <Helenen> *Lorreinen J*: fragm. I, r. 838, 1457, 1465, 1694; e) **Helene** <Helenen> *Lorreinen O*: r. 1786, 1927, 1935, 2019, 2121, 2131, 2185, 2265, 2271, 2309, 2325, 2390, 2457, 2470, 2549, 2607, 2674, 2859, 2984, 2992, 3049, 3105, 3123, 3170; e) **Elene**; f) echtgenote van Otte – geliefde van Yoen – moeder van Segenfrijt en Rollo; g) is door toedoen van Gelloen gaan zwerven – biecht bij de patriarch van Jeruzalem; *Lorreinen V*: fragm. C, r. 100; e) [**Helene**] <Helenen> *Lorreinen W*: fragm. V, r. 287, 337.

Helene zie **Eleyne**

Helene zie **Helena 1, 2**

[Heleneos] a) lett. de Helleen; e) **Eleneos** – Griekse naam van **Florimont**; *Florimont*: r. 42.

Helenor a) or. Helenor; e) **Elenor** – Trojaan, in het gevolg van Eneas; f) verwant van Licus; g) door Aschanius in een toren gezet om de brug van Albane te verdedigen – wordt gedood door de mannen van Turnus <Helenor> *Eneide*: r. 6971, 6975, 6979, 7027, 7032; e) **Helenor** – Trojaan; g) strijdt mee met Eneas van Troyen tegen Turnus c.s. – gedood; *Troyen*: r. 38447, 38451; e) **Helenor**; g) verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 150vb.

Helenus 1 a) Helenus / Helenos,¹ de waarzegger; b) zoon van koning Priamus van Troje en Hecuba – broer van onder anderen Hector; e) **Helenus**; f) broer van onder anderen Hector; g) vernoemde Caonia naar Caoen; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1481; e) [**Helein**] – koning van Troyen; f) zoon van Ecube en Priamus – broer van Ector, Parise, Troylus en Marcomirise <Heleine> *Parthonopeus*: r. 6, 171; e) **Helenus** – Trojaans profeet – later koning van Mirmidoen; f) vierde zoon van koning Priamus van Troyen en Ecuba – broer van Hector, Paris, Deiphebus, Troylus en van Creusa, Cassandra en Polixina – derde echtgenoot van Andromata – broer van Chaon – zwager van Eneas van

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Helenus>

Troyen; g) voorspelt de ondergang van Troje als Paris van Troyen naar Grieken zal gaan – gevangengenomen door de Grieken in het brandende Troje – meegenomen door Pirrus – sticht Nuwe Troyen 1 en Chaone – trouwt na de dood van Pirrus Andromata en wordt koning; *Troyen*: r. 2802, 3797, 3841, 3881, 4015, 6869, 6878, 14660 (E-70), 19739, 25610, 29049, 30363, 32309, 32436, 33235, 34979, 34985, 34992, 35171, 36011, 36090, 36093, 36115, 36134, 36144, 36162, 36225, 36248, 36305, 36310, 36466, 36936, 37704; e) **Helenus** – nu (na Pirrus' dood) koning van Epyeren, profet; f) zoon van Priamus van Troeyen – (derde) echtgenoot van Andromata – zwager van Eneas van Troeyen; g) voorspelt Eneas zijn verdere reis naar Ytalien; *Troyen Prz*: fol. 136rb, 136vb-138ra, 141vb, 146va.

Helenus 2 a) or. Cuneüs, koning van Cipe; e) **Helenus** – koning – afkomstig van Cypre 2; g) bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena; *Troyen*: r. 7177, 9743.

Helenus zie **Stelenus**

Heles zie **Helles**

[Helyades] a) or. Heliadés, heer van Schotland; e) **Elyades** – leider / legeraanvoerder van de Scotten; g) bondgenoot van Mordret in diens strijd tegen koning Artur – gedood door Karados; *Lanceloet*: boek IV, r. 11333, 11360, 11362.

Helyan a) or. Helain le Blanc – niet dezelfde als **Helynan**; b) natuurlijke zoon van Bohort en de dochter van koning Brangoire; d) wordt later keizer van Constantinopel; e) **Helyan** – toegenaamd: “die Witte”; f) zoon van Bohort van Gaunes; g) hield Hestor van Mares gevangen; *Lanceloet*: boek II, r. 30498, 32672, 32674.

Helias 1 e) **Helias** – kluizenaar; g) opvoeder van de zeven kinderen van Oriant en Beatris – naar wie Helias de Zwaanridder vernoemd is; *Helias Prz*: p. 14, 17, 42.

Helias 2 a) Elias / Helias, de Zwaanridder; b) zoon van Oriant en Beatrix – broer van Esmeré, nog vier broers en Rasse; e) **Helias** alias **Ridder metten Swane** – koning van Lillefoort – door zijn huwelijk met Clarisse hertog van Billoen; f) zoon van Oriant en Beatrix – kleinzoon van Pyrion en Matabrune – broer van Esmeri, nog vier broers en Rasse – echtgenoot van Clarisse – vader van Yda – grootvader van Godevaert, Boudewijn en Eustachius; g) genoemd naar de kluizenaar Helias die hem, zijn vijf broers en een zuster opvoedde – als enige van de zeven kinderen niet in een zwaan veranderd – verslaat Macharis – doodt de graaf van Franckenborch – doet afstand van Billoen, Clarisse en Yda als Clarisse hem ondanks zijn verbod naar zijn afkomst vraagt – herenigd met zijn ouders – gaat het klooster in <Heliam> *Helias Prz*: p. 26, 32, 33, 36-38, 40-42, 44, 46, 47, 49-51, 53-59, 61, 62, 64-76, 78-83.

Helyas 3 a) or. Ysaies; b) zoon van Helains li Gros – vader van Jonaans – voorvader van Lancelot du Lac en Galaad; e) **Helyas** – vierde koning van Scollant; f) zoon

van Cham – vader van Jonas – voorvader van Lanceloet van Lac; *Lanceloet*: boek III, r. 5429.

Helibeel a) [West *PR*: Elyzabel] – [Sommer s.v. Elyzabel, vermeldt als varianten: Elibes, Elibe, Helibe, Alibe, Elysiabel]; b) nicht van Genievre; e) **Helibeel** – jonkvrouwe in dienst van Genevre – afkomstig uit Logres; f) nicht van Genevre; g) zorgt voor Genevre als die ziek is van verdriet om Lanceloet – door Genevre naar de vrouwe van Lac gestuurd – door koning Claudas gevangengenomen; *Lanceloet*: boek II, r. 11200.

Helie zie Elye

Helijn e) **Helijn** – ridder – later heer van Montesclae; f) neef (zoon van de broer) van Melions – echtgenoot van Mabilie; g) gaat met Melions op avontuur – aan wie Mabilie uiteindelijk door koning Morligant wordt uitgehuwelijkt <Heline> *Torec*: r. 1041, 1128, 1152, 1165, 1188, 1848, 1888, 1894.

Helime a) or. Helis; e) **Helime** – Grieks strijder; g) vergezelt Alexander de Grote op diens veldtochten – door Negusar met een speer gedood; *Alexanders geesten*: boek III, r. 181.

Helynan a) or. Helains li Blans – niet dezelfde als **Helyan**; e) **Helynan** – toegenaamd: “die Witte” – Tafelronde-ridder; g) gaat op queeste naar de Graal; *Lanceloet*: boek III, r. 1016.

Helinandus a) Helinandus van Froidmont ¹ (ca. 1160 – na 1229) – cisterziënzer monnik; d) geschiedschrijver en een belangrijke bron voor Vincent van Beauvais; e) **Helinandus** – “doctoer is in der heyligher scripture”; g) belangrijke bron van meester Jacob van Velencijn <Helyinandus> *Caesar Prz*: fol. 29r, 58v.

[**Helinatus**] a) or. Hellenicus, onderdaan van Tyrius Apollonius; e) **Elinatus** – oude (boeren [?]) knecht van Appollonius van Thyro; g) herkent Appollonius van Thyro in de havenstad Tharsien en spreekt hem aan – wordt wegens zijn schamel uiterlijk genegeerd – waarschuwt Appollonius van Thyro dat koning Anthyochus een prijs op zijn hoofd heeft gezet – uiteindelijk beloond voor zijn waarschuwende woorden <Elimatus, Elynatus> *Appollonius*: fol. B2r, B2v, H3r.

Helynon a) or. Balynor; b) zoon van de koning van de Illes Estranges; e) **Helynon** – Tafelronde-ridder; f) koningszoon; g) neemt de plaats van Bohort in aan de Ronde Tafel; *Lanceloet*: boek IV, r. 5635.

Helions a) or. Elios; e) **Helions** – “camerier” van Sidonie; g) bedrogen door Gannelet <Elions, Elyons, Helion, Helyons, Hellyons> *Pontbus ende Sidonie*: cap. 6, 19, 35, 41, 50.

Helis e) **Helis** – baron van Karll Meynet; *Karl Meinet*: r. A396, 8.

Heliser zie Eliser

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Hélinand_of_Froidmont

Helysie Gevilde h) de Elysische velden ¹ in de antieke onderwereld: Elysion c.q. Elysium, vlakke in het uiterste westen waar de gelukzaligen zich ophouden; i) **Helysie Gevilde** – velden in de Hel waar Anchises zijn zoon Eneas de toekomst voorzegt; *Eneide*: r. 3585.

Helizeers a) or. Helisier, koning van Schotland; b) broer van Macabrés – vader van Lenvarlet; e) **Helizeers** – koning; f) vader van Lanvales – broer van Makalijs – oom van de hertog van Branchen; g) door Joseph van Aramathien bekeerd – reist naar Groten Bertangen en Scollant – gaf de abdij Celice, vanwege de kleine aalmoes die hij er kreeg, de bijnaam Cleine Aelmosene; *Lanceloet*: boek II, r. 24319, 24326, 24399.

Helle, die h) de Hel ² – de verblijfplaats van de duivels en de zielen van alle mensen tot de komst van de Verlosser Jezus Christus, die na Zijn kruisdood op Goede Vrijdag één dag later op zaterdag vóór Pasen de poort van de Hel brak en alle zielen van het Oude Testament verlost – sindsdien enkel nog de eeuwige en uitzichtloze verblijfplaats van de zielen van verdoemde mensen – ook gebruikt voor de Onderwereld van de antieke Grieken en Romeinen – gelokaliseerd in de / een onderwereld – al dan niet grappig bedoeld verwerkt in plaatsnamen als: **Donkerdale, Helre Broeck en Mortuwale** – zie ook **Dal der Droefheyt**; i) **die Helle**; passim.

Hellekijn a) or. Hellequin – geen eigennaam maar een Saraceense benaming voor de troepen van de aumaçour, d.i. emir van Cordres [Moisan I, 1: HELQUIN]; e) **Hellekijn**; g) ooit een dapper ridder maar bankroet gegaan in de oorlog van Carel Martel tegen de Sarazijnen die Vrancrijk binnengevallen waren, waarna hij een bestaan als roofridder leidde – omdat hij de goede zaak gediend had, werd hij niet verdoemd, maar moest hij na zijn dood voor straf 's nacht op aarde dansend ronddwalen – schenkt Rijckaert zonder Vreese een kostbaar kleed van een onbekende stof, waarvan Rijckaert vermoedt dat het uit de Hel afkomstig zou kunnen zijn, en dat hij als altaarkleed schenkt aan de kapel van zijn kasteel <Hellekijns> *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 2-4.

Helles a) Helle; b) zuster van Phrixus; d) naar wie de Hellespont is vernoemd; e) **Helles**; f) zuster van Affrixus; g) verdronken in de Helles Pontus <Heles> *Jason*: fol. 72v.

Helles Pontus h) [Graesse: **Hellespontus**] ³ — de Hellespont, ⁴ de huidige Dardanellen, ⁵ zeestraat tussen de Egeïsche Zee en de Zee van Marmara in Turkije – vernoemd naar Helle; i) **Helles Pontus** – zee waarin Helles verdronk; *Jason*:

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Elysion>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Hell>

3. http://daten.digital-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050913/images/index.html?id=00050913&native_no=223

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Hellespont>

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Dardanellen.kmz

fol. 72v; i) **Ellespontus** – oude naam van **Sent Jorijs Arme**; *Lorreinen V*: fragm. C, r. 126; i) **Ellespont** – zee waaraan de koninkrijken Abiden en Sestoën liggen; *Minnen loep*: boek II, r. 120.

Hellewijn a) or. Hervieu; d) boodschapper van koning Lodewijk; e) **Hellewijn** – ridder in dienst van de Franse koning Lowijs; g) boodschapper van de Franse koning Lowijs – verslaat Gwineot – doodt Morise van Plasence; *Aiol*: r. 445, 454, 501.

Hellijn zie **Elye**

[Helmscaert] j) lett. helmkliever; k) **[Helmscaert]** – zwaard van Fierabras <Helmstaert> *Fierabras*: r. 324.

Helmstaert zie **[Helmscaert]**

[Helops] a) or. de centaur ¹ Helops; e) **[Elops]** – een Centauroen; g) vecht op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – verwond door Pierocheus <Elope> *Troyen*: r. 27285.

Helpe van dien Armen Lied j) or. Secors as Povres Genz; k) **Helpe van dien Armen Lied** – bijnaam voor de abdij **Celice / Cleine Aelmosene** in Scollant <Arme Helpe, der Armer Liede Helpe, der Armer Liede Hulpe> *Lanceloet*: boek II, r. 24203, 24417, 24441, 24443.

Helre Broeck h) door Jan Frans Willems geïdentificeerd als het Broek van Hoecke, dat gelegen zal hebben nabij het huidige Hoeke, ² gelegen aan de waterweg van Damme naar Sluis in West-Vlaanderen, België; i) **Helre Broeck** – correspondeert met **Hoekenbrooc** (in *Reynaert Prz*) – “bij Helre Broeck recht aen den dam” aan een water [?] gelegen, waar de otter (Bruneel) voor Reynaert een eend (“entvogel”) van een vogelaar geroofd had <Hoelre Broec> *Reynaerts Hst*: r. 6882.

Hemelijchede der hemelijcheit zie **[Heimelijcheit der heimelijcheden]**

Hemelyoen van Bayviere a) [Moisan I, 1: EMELON(S) 2 DE BAVIERE] – hertog van Beieren – zie ook **Hemeloen**; e) **Hemelyoen van Bayviere** – hertog van Bayvier; f) oom van Ritsier; g) bondgenoot van Flovent tegen de Saracenen – bij Lodine gedood door koning Postamast <Hemelioen van Bayvier, Hemelioen van Bayviere, Hemelyoen, Hemelyoene, Hemelyoene van Bayviere> *Flovent*: r. 13, 34, 73, 144, 145, 485, 623.

Hemeloen a) mogelijk dezelfde als **Hemelyoen van Bayviere**; e) **Hemeloen**; *Ongeïdentificeerd 2*: r. 45.

Hemelrike h) de Hemel ³ – de verblijfplaats van God, Zijn engelen en de zielen der gelukzalige mensen – gelokaliseerd in het uitspansel; i) **Hemelrike**; passim.

1. <https://de.wikipedia.org/wiki/Kentaur>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Hoeke.kmz

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Heaven>

Hendri a) or. Henri, Friese kasteelheer – zie **Heinric**; b) neef van Gaufroit; e) **Hendri**; f) neef van Gaufort; g) verrader – neemt deel aan de strijd om Nimagen;

Boudewijn: r. 389.

Hendric(k) zie **Henrick**

Hendri(c)k zie **Hoderich**

Heneas zie **Eneas van Trojen**

Henedorius e) **Henedorius** – koning van Grieken; f) echtgenoot van Pernella – oom van Folkas; g) neemt de uit Rome verdreven Paulucius en diens zoon Quintiliaen in zijn koninkrijk op – laat zijn vrouw en haar minnaar Quintiliaen door Folkas doodsteken als die hen in bed betrapt; *Minnen loep*: boek II, r. 1360.

Henegauwe zie **Henegouwen**

Henegouwe zie **Henegouwen**

Henegouwen h) [Graesse: **Hannonia**] ¹ — Henegouwen / Hainaut, ² regio in het zuiden van België met als hoofdstad Bergen / Mons ³; i) **Henegouwen** – in Vrancrike; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1555; i) **Henegouwen** – waar vroeger de stad Belgies nabij het huidige Bergen (Mons) lag; *Caesar Prz*: fol. 6v, 20r-20v, 27v-28r, 40r, 44v, 58v; i) **Henegouwe** – waar Guweloen zijn toevlucht zoekt; *Huge K*: r. 413; i) **Henegouwe** – waar de ridders Coenraet en Everaert naar Margrieta van Lymborch gezocht hebben; *Limborch Prz*: p. 13; i) **Henegouwe** – toenaam van **Wouter van Henegouwe**; *Lorreinen*: fragm. III, r. 543; i) **Henengouwe** – met Vlaendren door de Loreinen heroverd voor koning Puppijn; *Lorreinen H*: r. 85; **Henegouwe**; *Lorreinen J*: fragm. I, r. 381; i) **Henegouwen** – land van herkomst van Aernout van Henegouwen, één van de 52 vooraanstaande ridders die het in de loop van één jaar opnemen tegen de Zwarte Ridder met de Witte Wapenen; *Ponthus ende Sidonie*: cap. 22; i) **Henegouwe** – land van herkomst van één van de deelnemers aan het toernooi te Camerijc; *Saladijn*: r. 539; i) **Henegouwe** – land in Vrancryck; *Troyen*: r. 29123; i) **Henegouwe** – de heren van Henegouwe ontkennen de samenzwering tegen Lodewike; *Wybeert*: fol. 2va, 11.

Henengouwe zie **Henegouwen**

Henewir zie [**Henewiere, die**] 1

[**Henewiere, die 1**] a) de Henegouwers – in *De bello Gallico* Aduatici geheten [*Sp. bist.* I⁶, 2, 34] – volk woonachtig aan de rivier de Maas tussen Luik en Namen; e) **Henewir**; g) huursoldaten; *Parthonopeus*: fragm. M I, fol. 1va, 4; e) **Heynewier**; g) deelnemer aan het toernooi te Camerijc – gewond door Soyhier; *Saladijn*: r. 622.

1. <http://daten.digitale-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050913/images/index.html?id=00050913&native no=210>

2. https://fr.wikipedia.org/wiki/Comté_de_Hainaut

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Bergen.kmz

[Henewiere, die 2] a) or. Huinici – bedoeld lijken de Herecinen (zie **Herecinen**) en niet de Henegouwers (zie **[die Henewiere] 1**) alias de Aduatici (zie ook **Adunaten**), een volk dat tussen Luik en Namen langs de rivier de Maas¹ woonde; e) **Henewieren**; g) willen na de val van Liugonis net als die van Beyeren en Durynghen niet terug naar hun geboorteland – spraken ooit ‘pure Griex’; *Caesar Prz*: fol. 20r-20v.

Henewieren zie **[Henewiere, die] 2**

Henne van Vranckrich e) **Henne van Vranckrich** – ridder [?]; *Karl Meinet*: r. A27, 12.

Hennos zie **Hermos**

[Henrijck] zie **Heynric van Leon**

Henric e) **Henric** – heer van Normandy; f) neef van Melantwier; g) strijdt zeven jaar tegen de koning van Mec – bekeert diens dochter Claredamye tot het Christendom en verwerft haar tot echtgenote; *Ongeïdentificeerd 1*: r. 74, 78, 113.

Henric zie **[Heinric] 10**

Henric zie **Heynric van Leon**

Henric van Castillen zie **[Heinric van Castillen]**

Henric van Leon zie **Heynric van Leon**

Henric zie **[Heinric van Limborch]**

Henric van Lyone zie **[Herven van Leun]**

Henric van Poitiers zie **[Heinric] 9**

Henrick 1 a) *[Moisan I, 1: HENRI 37]*; d) het wapenteken dat in de roman beschreven wordt: drie luipaarden ‘passant, gardant’, komt overeen met het zegel van Richard Cœur-de-Lion,² koning van Engeland en hertog van Normandië (1189-1199); e) **Henrick** – koning van Enghelandt; g) vindt de schipbreukelinge Helena van Constantinopolen in een boomgaard en neemt haar mee naar London – huwt haar zeer tegen de zin van zijn moeder – verslaat koning Butor te Romen en maakt van diens wapenteken met drie luipaarden het Engelse wapenteken <Hendric, Hendrick, Henric> *Helena van C*: cap. [8], [10]-[12], [15]-[17], [20]-[21].

Henrick 2 a) or. Henry / Hervy; e) **Henrick**; f) zoon van Urian van Cyprus en Hermine – achterkleinzoon van Heynric van Leon <Heynric> *Meluzine*: fol. L2ra, Q3rb, Q3vb.

Henrick 3 e) **Henrick** – ridder in dienst van Karel de Grote; f) zoon van Guwelloen – broer van Hugo; g) sterft te Roncevale; *Roelant*: r. P711, P773.

Henrick zie **[Heinric] 10**

1. [https://fr.wikipedia.org/wiki/Meuse_\(fleuve\)](https://fr.wikipedia.org/wiki/Meuse_(fleuve))

2. https://fr.wikipedia.org/wiki/Armoiries_royales_du_Royaume-Uni#Royaumes_d'Angleterre_et_d%C3%89cosse

Henrick zie **Hoderich**

[**Henryck van Leon**] zie **Heynric van Leon**

Her** zie **Ar****

Heranone zie [**Hermiona**]

[**Herbaut**] a) or. Herman; b) zoon van Garin; e) [**Herbaut**]; f) zoon van Garijn
<Herbaude> *Perchevael J*: boek II, r. 37377.

Herbolt e) **Herbolt**; g) verrader aan het hof van Karle; *Reinolt*: r. 14568.

Herbort van Schampanien e) **Herbort van Schampanien**; g) vecht in het leger van Gernas dat Oriette veroverd <Herbot> *Karl Meinet*: r. A198, 23; A201, 30.

Herbrecht e) **Herbrecht** – graaf van Vermendoys; f) broer van graaf Robbrecht van Sessoen; g) verslagen door Evax – geruild voor de gevangengenomen Echites van Athenen <Herbrechte> *Limborch*: boek V, r. 233, 270, 323, 395;
e) **Herbrecht** – graaf van Vermendoes / Vermendoys; f) broer van de graaf van Sessoen <Herbrechte, [Robbrecht]> *Limborch Frg*: H51B, r. [11], 64, 136; H52, r. 290, 327, 380; e) **Herbrecht**; g) verder als boven; *Lymburch*: boek V, r. 230, 267, 320, 392.

[**Herde lant, dat**] h) [West PR: Terre des Pastures, (de) la] – koninkrijk van Rion; i) [**dat Herde lant**] – maakt deel uit van het koninkrijk van Rioen van Denemarke
<der herden lande> *Merlijn*: r. 10908.

Herdreit zie **Hardrich**

Herec zie **Erec**

Here Derode zie **Hardrich**

[**Herecijn**] n) or. Herciniaans; o) **Hircijn** – gezegd van het Woud Hircijn alias de Ardennen; *Caesar Prz*: fol. 7v.

Herecijn zie **Herecinen, die**

Herecinen, die a) de bewoners van Hercynia silva, ¹ een oerbos dat zich ten tijde van Julius Caesar uitstreekte van het Zwarte Woud ² tot aan de Karpaten ³;
e) **die Herecinen** alias **die Lukenairs** [De Herecinen spelen hier de rol die de Helvetiërs in *De bello gallico* spelen.] – land van hertog Dunco – versloegen ooit Lucius Cassius en Lucius Piso, “raetsmannen” van Roem <Herecijn, Hircijn, Hircinen> *Caesar Prz*: fol. 7v, 11v-12r, 13v, 15v-16r, 17r, 18r-20v, 23v.

Heredreyt zie **Hardrich**

[**Heremite, Peter die** zie [**Peter die Heremite**]

Heremijn e) **Heremijn**; g) verrader – steunt de valse bewering van Gwelloen, dat Amerijn plannen maakt om zijn vader Reynout te wreken; *Heemskinderen*: p. 198.

Heremont zie **Emont**

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Hercynian_Forest

2. <https://de.wikipedia.org/wiki/Schwarzwald>

3. <https://de.wikipedia.org/wiki/Karpaten>

[Heren Wrake, Van Ons] zie [Van Ons Heren Wrake]

Herffen van Leun zie [Herven van Leun]

Herijn e) **Herijn** – koning van Mersaelien en Eggermort; f) zwager van Gratien – oom van Florette; g) begeert Florette <Herri, Herrioen> *Ayoel*: r. 82, 1132, 1145.

Herimis zie **Hermus**

Herimones zie [Hermiona]

Hercules a) [A-Z 1: **Herakles**]¹ [A-Z 9: **Hercules**]² [Moisan I, 1: HERCULE 1] [West PR: **Herculés**] — **Herakles**³ bij de Grieken, **Hercules**⁴ bij de Romeinen – zie ook [**Hercules Palen**]; b) buitenechtelijke zoon van Jupiter en Alcmene, de echtgenote van Amphitryon van Thebe – vader van Aventinus bij Rhea; d) Hercules is de sterkste man uit de klassieke mythologie, vermaard om zijn Twaalf Werken – één van de Argonauten⁵ – in Rome stond een Hercules-altaar als dank voor het verslaan van Cacus, de reus van de Palatinus – frappant zijn de gelijkenissen (die gedurende de Middeleeuwen alleen maar toenemen) tussen Hercules en Samson (zie **Samsoen**), de geweldenaar uit het Oudtestamentische Bijbelboek *Rechters*; e) **Hercules** – sterke reus; g) versloeg ooit Antheus <Ercules> *Alexanders geesten*: boek I, r. 449, 459, 1021; boek III, r. 1104, 1108, 1113, 1121; boek VII, r. 1598; boek IX, r. 609, 1162, 1188; boek X, r. 484, 968; e) **Hercules** – Romeinse god; g) in wiens tempel Brutus zijn leven wil beteren; *Caesar*: r. 408; e) **Ercules**; f) vader van Aventinus; g) heeft vele heldendaden verricht – versloeg het monster Caccus <Erchules, Hercules> *Eneide*: r. 5047, 5058, 6044, 6054; e) Hercules; f) buienechtelijke zoon van koning Jupiter van Creten en Alcumene, de kuise echtgenote van Amphitryon – tweeling(half)broer van Ypicelus; g) overwon direct na zijn geboorte twee giftige wurgslangen die de jaloerse Juno, echtgenote van Jupiter, op zijn wieg afgestuurd had – wordt direct na zijn geboorte als pleegkind uitbesteed aan koning Eristeus van Actike als Amphitryon het door Juno verspreide gerucht verneemt dat niet hij maar koning Jupiter van Creten de verwekker is; *Hercules*: cap. [1], [2]; e) **Hercules** – Grieks ridder; f) zoon van de koning van Thebes; g) sterkste man ter wereld – vriend van Jason van Mirmidonien – doodt enkele centauren – vergezelt Jason op zijn reis naar Colcos – bevrijdt koning Furius van de Arpien – strijdt met koning Eson van Mirmidonien tegen koning Leomedon van Troyen; *Jason*: fol. 6r-11r, 54v, 56r, 56v, 57v, 58v-60r, 63r, 65r-66r, 68v, 69r, 91v, 92v, 93r, 96r-97r, 98r, 100v, 101r, 106r, 109v, 110r, 114r, 114v, 116v, 117r, 119r, 119v, 122v, 125v, 126r, 127r, 128r, 129v, 152v,

1. https://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0058.php#a057

2. https://www.dbnl.org/tekst/verm064vana01_01/verm064vana01_01_0031.php#a028

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Heracles>

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Hercules>

5. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0019.php#a018

[152v]; e) **Ercules** – heidense god; g) geboren in Achasia; *Limborch*: boek VIII, r. 1075; e) **Ercüles** – heidense god; g) verder als boven; *Lymburch*: boek VIII, r. 1065; e) **Hercules**; f) voorvader van koning Rioen van Denemarke; g) vriend van Jason – versloeg menige reus – één van de bezitters van het zwaard Malmiadorse; *Merlijn*: r. 23549, 23552, 23563; e) **Hercules**; g) verbrandde door Dianijra; *Stijevoort*: refr. 5: 55; e) **Hercules** – Griek; f) vader van Telapus van Misia en van Tricolomus – verwant van Jason – zwager van Celeus van Taledoen – zwager [?] van Tydeus – vader van Aventyn met Avereia als moeder; g) droeg ooit vrouwenkleren – reisde, als vriend van Jason, mee om het Gulden Vlies te bemachtigen – leidt de wraakactie tegen Troje en doodt koning Lamedon en Vulcoen – vermaard om de Twaalf Werken – doodt zichzelf als zijn eigen vrouw hem wil vergifigen – richtte de Zuilen van Hercules op bij Gibraltar – versloeg Cacus – versloeg Gerioen <Herculus> *Troyen*: r. 72, 225, 735, 862, 887, 900, 917, 996, 1046, 1075, 1202, 1707, 1839, 1961, 1983, 2002, 2017, 2035, 2051, 2133, 2200, 2557, 2569, 2582, 2597, 2601, 2657, 5037, 5097, 5213, 5603, 6332, 8013, 8027, 8083, 8088, 25839, 26014, 26046, 26051, 27247, 27635, 27695, 29166, 30730, 37570, 37578, 37725, 37839, 37846, 37857, 37862, 37869, 37874, 37879, 39268, 39271; e) **Hercules** – ‘leenheer’ van Auctor; f) vader van Aventijn bij Rea; g) reus – vereerd in Pallante omdat hij Gherioen en Cakis had verslagen / gedood; *Troyen Prz*: fol. 145vb, 146va, 147rb, 147va, 155rb.

Hercules, Historie vanden Twaelf Arbeyden des Vrome zie [Historie vanden Twaelf Arbeyden des Vrome Hercules, die]

Hercules! o) **Hercules!** – strijdkreet van koning Menelaus; *Troyen*: r. 10174.

[**Hercules Palen**] j) de zogeheten Zuilen van Hercules, ¹ aan weerszijden van de Straat van Gibraltar tussen Spanje en Marokko – zie ook **Hercules**; k) **Ercules Palen** – tussen Affrica en Spanien, door Hercules neergezet om een brug tussen Europeanen en Affrike te slaan <Ercules calommen, Ercules columnen, Ercules pale> *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1796; X, r. 330, 972.

Herculus zie **Hercules**

Herm** zie **Erm****

Herm** zie **Harm****

Herman 1 e) **Herman** – bisschop van Ludeke; f) oom van Mazebrouc; g) schrijft een charter om daarmee Mazebrouc van bastaard tot echte zoon van Adelaen te maken – komt Mazebrouc te hulp in de strijd tegen Dominicus, de borchgraaf van Couchi; *Couchi*: fragm. VII, r. 356, 387, 638, 2491.

Herman 2 a) paltsgraaf Hermann von Thüringen ² († 1217); b) broer van landgraaf Ludwig III van Thüringen en graaf Friedrich von Ziegenhain; c) paltsgraaf (1182-1190), landgraaf (1190-1217); d) belangrijkste maecenas tijdens de

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Pillars_of_Hercules

2. https://de.wikipedia.org/wiki/Hermann_I._%28Thüringen%29

Middelhoogduitse bloeitijd; e) **Herman** – paltsgraaf van Niwe Burch aan de rivier de Unstrut in Duringen; f) broer (zelfde vader, zelfde moeder) van landgraaf Ludwig; g) is opdrachtgever voor de voltooiing van de gestolen en bij hem ondergebrachte [?] *Eneas-roman* van Heinrich von Veldiche; *Eneide*: r. 13476, 13486.

Herman 3 a) [Moisan I, 1: HERMENT 1] – aartsbisschop; e) **Herman** – bisschop van de koning van Constantinoblen; g) doopt op bevel van de koningin de buitenechtelijke zoon van haar dochter Jaqueline als Galien Rethore; *Galien*: cap. []

Herman 4 a) or. Herman, graaf van Triple; e) **Herman** – heer van Tryple – ridder in dienst van koning Artur; g) strijdt in Frankrijk tegen de Romeinen; *Merlijn*: r. 34867.

Herman 5 a) or. Armant / Hermanz; e) **Herman** – tiran; g) heerst over het eiland Tenedoen – neemt Parthonopeus gevangen, die na een storm is aangespoeld op Tenedoen – neemt deel aan het toernooi om Melioers hand – laat zijn vrouw Parthonopeus bewaken, die medelijden met hem krijgt en hem naar het toernooi laat gaan – wordt in het toernooi gedood <Hermanne, Hermans> *Parthonopeus*: r. 4104, 4145, 4153, 4161, 4190, 4209, [4552], 4557, 4602, 5176, 5287; fragm. F I, r. 19; fragm. F II, r. 5, 20, 33, 34; e) **Herman** – Moors koning van Damasco (en Mooren lant [?]) – leenman van de sultan van Persen; f) echtgenoot van koningin Ansies; g) neemt (de verdwaalde) graaf Partinoples van Bleys gevangen – steunt de sultan van Persen in diens gevecht met Partinoples tijdens het toernooi te Constantinopel – wordt gedood door Partinoples <Hermans> *Partinoples*: p. 43-45, 56, 57.

Herman 6 e) **Herman** – deken; g) zou in een voltallige kerkelijke vergadering Reynaerts excommunicatie hebben uitgesproken <Harmanne, Hermanne> *Reynaert A en F*: r. 2733; e) **Herman** – “provisoor” (groot-vicaris); g) had Reynaert in de ban gedaan; *Reynaerts Hst*: r. 4511.

Herman van Yfenijs a) or. Riof de Fenis; e) **Herman van Yfenijs** – Turk; g) gedood door Ernout van Marberoen <Hermanne> *Parthonopeus*: r. 6596, 6600.

Hermelijne zie **Hermeline**

Hermelik zie **Ermeric**

Hermeline a) de vossin Hermeline; e) **Hermeline** – vossin; f) echtgenote van Reynaert – moeder van Reynaerdijn en Rossel – tante van Grimbeert – ‘tante’ van Cuwaert; g) blijft met de kleine vosjes achter als Reynaert voor de derde keer gedagvaard wordt – verheugd en verbaasd over Reynaerts behouden thuiskomst – vertrekt met Reynaert en de vosjes <Ermelijn, Ermelijnen, Ermeline, Ermelinen, Erminen, Hermelijne, Hermelijnen, Hermelinen> *Reynaert A en F*: r. 1361, 1407, 1425, 2282, 2415, 3080, 3092, 3112, 3133,

3144, 3159, 3166, [F3136], [F3138], 3218, 3231, 3321, 3327; e) **Ermelij**n – vossin, toegenaamd: “die Wijse”; f) echtgenote van Reynaert 1 – moeder van Reynken, Roesel en Reynerdijn – ‘tante’ van Kywaert – tante van Grymbert; g) verder als boven – blij met Reynaerts terugkeer na de veroordeling en de tweekamp <Armeline, Ermelijne, Ermeline> *Reynaert Prz*: r. 995, 1048, 1058, 1784, 2274, 2280, 2310, 2353, 2402, 2853, 2877, 2925, 6220; e) **Ermelij**n – vossin, toegenaamd: “die Wijse”; f) echtgenote van Reynaert 1 – moeder van Reynaerdijn, Rossel en Reynaert 2 – ‘tante’ van Kuwaert – tante van Grymbaert; g) verder als boven <Armelij, Ermelinen, Ermelyne, Ermelynen> *Reynaerts Hst*: r. 1379, 1449, 1467, 2436, 3080, 3090, 3112, 3133, 3184, 3240, 3253, 3838, 3868, 3927, 7749, 7754.

[**Hermengert**] zie [**Ermengert**]

Hermenie(n) zie **Ermenie 2**

[**Hermenijn**] zie **Ermenijn**

Hermerien h) mogelijk een vermindering van het Spaanse Almeria¹ (zie **Almerien**);

i) **Hermerien** – koninkrijk en toenaam van **Flore van Hermerien**; *Jourdein*: r. 342.

Hermerik zie **Ermeric**

[**Hermesint**] a) or. Brimesent, var. Hermesint; b) dochter van Ygerna – halfzuster van koning Artur – echtgenote van Urien – moeder van Yvain le Grant;

e) **Ermesint**; f) (half)zuster (zelfde moeder) van koning Artur van Bertanien – echtgenote van koning Uriens – moeder van Jonet / Ywen die Grote – de gesuggereerde familierelatie met Bandemagus is onjuist; *Merlijn*: r. 19539.

Hermine e) **Hermine** – koningin van Cypers; f) dochter van de koning van Cypers – echtgenote van Urian <Hermijne, Hermijnen, Herminen, Hermynen, Hermyne> *Meluzine*: fol. H1va, H2ra, H2vb, H4vb, H5ra, I3va, I3vb, I5va, I5vb, I6va, I6vb, K1ra, K1rb, K2ra, L2ra, L3ra, L4ra, Q3rb.

Herminette van Ermenyen zie [**Erminette van Ermenyen**]

[**Hermiona**] a) or. Hermione; b) dochter van koning Menelaus van Sparta en Helena;

e) **Herimones**; f) dochter van Menelaus; g) door haar grootvader aan Arestis uitgehuwd – door haar hiervan onwetende vader aan Achilles’ zoon Pyrrus beloofd – bleef haar eerste echtgenoot exemplarisch trouw <Heranone, Herymones> *Minnen loep*: boek I, r. 2479; boek IV, r. 1571, 1580;

e) **Ermiona**; f) dochter van koning Menelaus 1 en Helena – nicht van Castor en Pollux – echtgenote van Orestes; g) uitgehuwelijkt door haar vader om de verzoening met Orestes te bestendigen – door Pirrus ‘uit liefde’ geschaakt, maar uit jaloezie voor Andromata twijfelt zij hieraan en roept de hulp van haar vader Menelaus in – door Orestes weer meegenomen na de dood van Pirrus <Armiona, Armionam, Ermionen, Ermonia, Hermionam> *Troyen*: r. 4097,

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Almeria.kmz

34313, 35002, 35021, 35027, 35101, 35127, 36088; e) **[Ermiona]**; f) dochter – en zoals het er lijkt te staan – mogelijk ook de moeder van Helena <Ermionan> *Troyen*: r. 4488; e) **Hermonya**; f) dochter van Helene – echtgenote van Horestis; g) ‘veroverd’ / geschaakt door Pirrus; *Troyen Prz*: fol. 136vb.

[Hermitage vanden Berge, die] h) or. l’ermitage del Mont; i) **die Ermitage vanden Berge** – kluizenaarswoning waar Ywein van zijn wonden geneest; *Lanceloet*: boek II, r. 5063.

Hermitage vander Hage, die h) or. l’Ermitage de la Haie; i) **die Hermitage vander Hage** – kluizenaarswoning waar Acglovel volgens de belofte van Griffioen vanden Quaden Passe de gevangengenomen Keye kan ophalen <Hermitagen vander Hage> *Lanceloet*: boek II, r. 2511, 2523-2524.

Hermogenes a) or. Hermogenis / Hermogenes – Hermes Trismegistos, ¹ de Griekse benaming voor de Egyptische god Thoth – zijn voorname aanwezigheid in het *Secretum secretorum* vindt zijn oorzaak in de Arabische oerversie van deze tekst – zie ook **Tervogant**; e) **Hermogenes** – exemplarisch wijs man; *Heimlichkeit*: r. 146, 653, 695.

Hermos h) de berg Meros in India, gelegen nabij een stad geheten Nysa in de regio Nysia in het grensgebied van het huidige Afganistan en Pakistan – de huidige naam zou Titich Mir ² zijn, een bergtop die Alexander de Grote in de verte kon zien liggen vanuit de stad Chitral ³; i) **Hermos** – gebergte in Oost-Etyopen c.q. Endi – waar volgens Solinus het hol van Liber Bacus is <Hennos> *Alexanders geesten*: boek X, r. 511.

Hermus h) or. Hirnus – mogelijk de Hermus [?], rivier in Lydië in Klein-Azië; i) **Hermus** – rivier in Licaone in Minder Asia, met goudzand; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1359; i) **Herimis** – rivier in Lichaone in Mynder Asya – verder als boven; *Troyen*: r. 28932.

[Hernas] zie **Ernaut**

Hernaut zie **Ernaut**

Hero a) [A-Z 1: **Hero & Leandros**] ⁴ — Hero, ⁵ priesteres van Aphrodite / Venus in Sestus – zie ook **Adonis van Zesten**; b) geliefde van Leander; d) pleegde zelfmoord nadat Leander verdronken was; e) **Hero**; g) schonk haar liefde aan Leandere; *Stijevoort*: refr. 5: 65; e) **Horea**; g) exemplarische slachtoffer van de liefde <Neroos> *Vergi Prz*: r. 469, 564.

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Hermes_Trismegistus

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Tirich_Mir.kmz

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Chitral.kmz

4. https://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0061.php#a060

5. https://en.wikipedia.org/wiki/Hero_and_Leander

Herodes 1 a) [A-Z 5: Herodes de Grote] ¹ — Herodes de Grote ² (73-4 v.C.) [Matteüs 2, 1] ³ [Lucas 1, 5] ⁴ alias Herodes Ascalonita [Noordnederlandse historische bijbel, 3 Koningen, cap. 2; Makkabeeën] alias Herodes van Ascaloen [Spiegel historiael II ¹, 1, 6], omdat Ascalon (zie **Ascaloen**), de grootste havenstad in het land van de Filistijnen, zijn geboorteplaats zou zijn; b) zoon van de Idumeër Antipater en de Arabische Cyprus – gehuwd met 10 vrouwen bij wie hij de nodige kinderen verwekte, de bekendsten: Antipater (bij Doris), Alexander, Aristobulus (bij Mariamme 1), Herodes Philippus (bij Mariamme 2), Herodes Archelaüs, Herodes Antipas (bij Malthace) en Philippus (bij Cleopatra); c) begonnen als generaal in Romeinse dienst werd hij eerst stadhouder van Galilea (47 v.C.) en later koning van Judea (37-4 v.C.); d) hoewel hij er eigen agenda op na hield, gold hij voor de Romeinen als een loyale dienaar van het Romeinse keizerrijk – voor de Joden was hij een ‘vreemdeling’ en vooral gehaat om zijn Hellenistische levenswandel en wurgende belastingheffing – voor de Christenen is hij de opdrachtgever van de legendarische kindermoord in Bethlehem, waarmee hij de pasgeboren Jezus van Nazareth als troonopvolger hoopte uit te schakelen, nadat hij van de Drie Koningen gehoord had dat de nieuwe koning der Joden geboren was – zeker is wel dat Herodes gevoed door ambitie, jaloezie, leugens, machtwellust, rancune en verdachtmakingen dermate paranoia werd dat hij er niet voor terugschrok onder anderen zijn tweede echtgenote Mariamme 1 en zijn zoons Alexander, Antipater en Aristobulus te laten doden – verbouwer van de Tempel en de Toren van David; e) **Herodes**; g) in Surien aangevallen door de Persine <Heroden> *Caesar*: r. 985, 989, 995, 997, 1000, 1004, 1018, 1021, 1026, 1033; e) **Herodes**; *Graal & Merlijn*: r. 593, 603; e) **Herodes Ascalonita**; g) koning der Joden ten tijde van Jezus’ geboorte – uitmoordenaar van de Onnozele Kinderen van Bethlehem <Herodes> *Gulden legende*: I, p. 82-86, 111, 113, 116-117, 175; e) **Herodes**; *Hughe Prz*: p. 39; e) **Herodes** – exemplarisch slechte vorst – raakt in paniek als hij van de Drie Koningen hoort dat te Bethlehem een kind geboren is dat de verloren zielen zal verlossen en de macht zal krijgen over de aarde en de Hel – neemt eigenhandig deel aan de moord op de 100.040 Onnozele Kinderen van Bethlehem onder wie hij Jezus van Nazareth vermoedt – dwingt de Heilige Familie op bevel van een engel Gods naar Egypten te vluchten totdat het bericht komt van zijn onsmakelijke dood waarna zij terugkeren – opgevolgd door de voorbeeldige Archelaus (zie **Archelaus 1**) <Herodesse> *Leven Ons Heren*: r. 516, 536, 593, 608, 612, 617, 620, 652, 663, 664, 687, 694, 730, 743, 746, 757, 782, 802, 815, 818, 3338;

1. https://www.dbnl.org/tekst/goos020vana02_01/goos020vana02_01_0017.php#a016

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Herod_the_Great

3. http://vulgate.org/nt/gospel/matthew_2.htm

4. http://vulgate.org/nt/gospel/luke_1.htm

e) **Herodes**; *Karl Meinet*: r. A158, 4; A337, 44; e) **Herodes** – koning van Galileen; f) vader van Archilaus; g) liet 4460 kinderen doden – nam vóór Titus met hulp van de Romeinen Jherusalem in; *Wrake Vb*: fol. C1v, E1r, F4r.

Herodes 2 a) or. Herodes – hier vermoedelijk gebruikt als exemplarische koningsnaam; e) **Herodes** – koning; g) hoofdpersoon in een exempel [‘Septem sapientes’] dat de keizerin vertelt om haar man te overtuigen van de schuld van haar stiefzoon, die zij [valselijk] van verkrachting beschuldigt: verloor het licht in beide ogen, vroeg daarom zijn zeven wijzen om raad, die hem niet konden helpen, maar werd genezen door het kind Merlijn, die vervolgens deze zeven wijzen liet onthoofden; *7 Vroeden*: r. 2785, 2800, 2801, 2814, 3021.

Herodes 3 a) Herodes Antipas ¹ [*Matteüs* 14, 1] ²; b) zoon van Herodes de Grote en Malthace – halfbroer van Herodes Filippus – tweede echtgenoot van Herodias – stiefvader van Salome; c) tetrarch van Galilea en Perea (4 v.C. – 39 n.C.); d) laat Johannes de Doper onthoofden op verzoek van Salome, die hiertoe is opgestookt door haar moeder Herodias; e) **Herodes**; g) stuurt Jezus als een “sot” terug naar Pylatus; *Hugbe Prz*: p. 40; e) **Herodes**; g) verantwoordelijk voor de moord op sint J(oh)an, daartoe aangezet door zijn concubine en schoonzuster Herodyadis; *Minnen loep*: boek III, r. 869; e) **Herodes**; g) laat sinte Jan Baptiste onthoofden op verzoek van zijn dochter; *Olivier*: fol. K5v; e) **Herodes** (or. Herodes); g) door wie de apostel Jacob die Meerder gedood werd; *Turpijn*: I, r. 5; II, r. 16.

Herodes 4 a) Herodes – hier gebruikt als exemplarische naam en niet als verwijzing naar een historische Herodes; e) **Herodes**; g) heerser toen Rubem geboren werd; *Judas*: r. 1.

Herodyadis a) Herodias ³ [*Matteüs* 14, 3] ⁴ [*Marcus* 6, 17] ⁵ [*Lucas* 3, 19] ⁶; b) dochter van Aristobulus en Berenice – kleindochter van Herodes de Grote – echtgenote van 1) Herodes Filippus en 2) Herodes Antipas – moeder van Salome bij Herodes Filippus; d) ergerde zich dermate aan de kritiek van Johannes de Doper op haar buitenechtelijke relatie met haar zwager Herodes Antipas dat zij hem door Herodes Antipas liet onthoofden; e) **Herodyadis**; g) spoorde haar dochter aan het hoofd van sint J(oh)an te vragen van Herodes <Herodyadesse> *Minnen loep*: boek I, r. 508; boek III, r. 962.

[**Herpen, Casteel van**] zie [**Casteel van Herpen, dat**]

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Herod_Antipas

2. http://vulgate.org/nt/gospel/matthew_14.htm

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Herodias>

4. http://vulgate.org/nt/gospel/matthew_14.htm

5. http://vulgate.org/nt/gospel/mark_6.htm

6. http://vulgate.org/nt/gospel/luke_3.htm

Herpin a) or. Harpin; e) **Herpin** – Saraceens monster; g) metgezel van Cordragoen – voedt zich met kindervlees – gedood door Ogier; *Ogyer*: r. 18441, 18471, 18483, 18489, 18554, 18566, 18573, 18596, 18597.

Herpoen zie **Arpoen**

Herri a) mogelijk corrupt, lees: Tierri [?]; e) **Herri** – correspondeert met **Boudewijn 8** (in *Reynaert Prz*) – (ezel); g) aanklager van Reynaert <Boudwin> *Reynaerts Hst*: r. 1881.

Herri(oen) zie **Herijn**

[Hersent] zie **Haersint**

Hersint a) or. Hersent; b) echtgenote van Hagenel, slager in Orléans; e) **Hersint** – wanstaltige pensverkoopster te Urliens; g) bespot Aiol; *Aiol*: r. 90.

Hersuint zie **Haersint**

Hert, Witte zie **Witte Hert, die**

Hert metten Witten Voet zie **Witte Hert, die**

[Hertegebrec] a) or. Queur Faillez – Hartzeer, allegorie ¹; e) **Hertegebroke**; f) vader van Scalc; *Vlaamse Rose*: fragm. Al, r. 309.

[Hertrant] a) or. Hertant; b) neef van Aminaduc; e) **[Hertrant]** – ridder, één van de Sennen; f) neef van koning Amades; g) valt Leonois en Orcanie aan <Hertrante> *Merlijn*: r. 20035.

Hertwich e) **Hertwich** – toegenaamd: “der Kale”; g) verrader – bondgenoot van Rohart <Herttwichs> *Karl Meinet*: r. A218, 12, 59; A237, 16; A242, 60; A243, 24; A245, 64; A255, 21; A267, 32, 46; A284, 30.

[Herven van Leun] a) or. Hervis de Lyon, heer van Lyon; d) verrader; e) **Henric van Lyone**; g) verrader; *Heemskinderen*: p. 197; e) **Herffen van Leun** – graaf; f) zoon van Pynabels oom – neef van Wellis van Nanantensis; *Karl Meinet*: r. A520, 57; e) **Emmerich von Lyon**; g) verrader aan het hof van Karle <Emmeryn> *Reinolt*: r. 14566, 14666.

Hervi zie **Hervy van Riveel**

Hervy van Riveel a) or. Hervi de Rivel; e) **Hervy van Riveel** – standaarddrager van koning Leodegan van Carmelide – Tafelronde-ridder [?], in dienst van koning Leodegan van Carmelide en van koning Artur; g) strijdt in Carmelide tegen de Sennen – wijst Gawyn op zijn onhoofse gedrag in een uit de hand gelopen toernooi te Logres <Hervi, Herviel, Herviele, Hervine, Hervis, Hervy, Hervy van Rivel> *Merlijn*: r. 17450, 17471, 17476, 17481, 18328, 18345, 18351, 18357, 18506, 18911, 18922, 18929, 23121, 23139, 23173, 23187, 23670, 25354, 27992, 28710, 29338, 29340, 29353, 29363, 29369, 29384, 29395, 29489, 29498, 29593, 29605, 33896.

Hervi van Rivel zie **Hervy van Riveel**

Herviel zie **Hervy van Riveel**

1. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

[Hervijn] zie [Hervijn van Gironvile]

[Hervijn van Gironvile] a) correspondeert met (or.) Hervil; e) [Hervijn van Gironvile] – ruwaard van Narbone <Hervine van Gironvile> *Lorreinen J*: fragm. I, r. 1101, 1430; e) [Hervijn]; g) ter dood veroordeeld door Karel de Grote <Her[...]e> *Lorreinen V*: fragm. B, r. 16; e) [Hervijn] <Hervine> *Lorreinen W*: fragm. V, r. 37.

Hesperia h) Hesperia, de oude Griekse naam voor het latere Italië – geboorteland van Dardanus; i) **Hesperia** – oude naam van **Ytalia** – geboorteland van Dardanus; *Troyen*: r. 35815, 35835.

[**Hesperus**] a) verwijzing naar Hesperia, de oude Griekse naam voor het latere Italië (zie **Hesperia**): het Avondland c.q. het Westen, zoals voorkomend in Vergilius' *Aeneis* – geboorteland van Dardanus; e) **Esperus** – koning; f) voorvader van Dardanus; g) zou Anchises goedgezind zijn volgens Cassandra <Esperea> *Troyen Prz*: fol. 135rb.

Hessen h) [Graesse: **Hassia**] ¹ — Hessen, ² regio in het midden van Duitsland met als hoofdstad Kassel ³; i) **Esser** – in Germania; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1437; i) **Hessen** – land in Garmania; *Troyen*: r. 29005; i) **Hessen** – waarheen Ulenspiegel uitwijkt als de grond in Sassen hem te heet onder de voeten wordt – waar Ulenspiegel zich aan het hof van de graaf uitgeeft voor kunstschilder; *Ulenspieghel*: H 18.

Hester zie **Ester**

Hestoer zie **Hestor van Mares**

Hestor a) or. Sestor, koning van Libe; e) **Hestor** – koning, in dienst van keizer Lucet van Rome; g) gedood door koning Artur <Cestor> *Merlijn*: r. 34896.

Hestor zie **Hestor van Mares**

Hestoran zie **Estoran**

Hestor van Maras zie **Hestor van Mares**

Hestor van Mares a) or. Hestor van Mares; b) natuurlijke zoon van Ban de Benoïc en de dochter van Aggravadein, de heer van Les Mares – halfbroer (zelfde vader) van Lancelot du Lac; d) één van de ridders die, op zoek naar Lancelot, de Graal te zien krijgt – wrekt de dood van koning Lac; e) **Hestor van Mares** – Tafelronde-ridder op verzoek van koning Artur; f) zoon van Ban van Benewijc en de dochter van de hertog van Mares – halfbroer van Lanceloet van Lac – neef van Lyoneel en Bohort van Gaunes; g) door Walewein als één van de tien metgezellen gekozen om Lanceloet op te sporen <Estor, Estor van Mares, Hestoer, Hestore, Hestore van Mares, Hestorre, Hestors, Hestors van

1. <http://daten.digitale-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050913/images/index.html?id=00050913&native no=216>

2. https://de.wikipedia.org/wiki/Landgrafschaft_Hessen

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Kassel.kmz

Mares, Hetstor> *Lanceloet*: boek II, r. 1723, 2287, 2688, 2690, 2729, 2736, 2738, 2743, 2754, 2762, 2765, 2775, 2799, 2813, 2818, 2823, 2826, 2830, 2867, 2870, 2887, 3277, 3279, 3285, 3307, 3322, 3361, 3384, 3398, 3411, 3434, 3457, 3467, 3471, 3482, 3495, 3521, 3530, 3535, 3541, 4261, 4264, 4271, 4275, 4305, 4337, 4338, 4344, 4357, 4361, 4407, 4430, 4431, 4433, 4435, 4445, 4458, 4466, 4487, 4503, 4521, 4527, 4536, 4542, 4545, 4561, 4573, 4583, 4584, 4586, 4596, 4599, 4603, 4607, 4621, 4636, 4647, 4728, 4738, 4740, 4754, 4765, 4778, 4785, 4805, 13442, 13444, 13463, 13482, 13490, 13536, 13554, 13555, 13556, 13559, 13562, 13601, 13629, 15721, 15766, 15796, 15821, 15895, 15916, 15969, 15984, 15993, 16879, 21192, 21215, 21217, 21256, 22090, 22436, 22473, 22480, 22523, 22546, 22549, 22558, 22655, 22663, 24598, 25018, 25058, 27358, 27360, 27375, 27380, 27399, 27415, 28509, 28526, 28639, 28648, 28660, 28663, 28668, 28672, 28858, 28920, 30234, 30267, 30344, 30624, 30639, 30852, 30888, 31155, 31308, 31624, 31791, 31835, 31903, 32555, 32672, 32675, 32729, 32925, 32936, 32939, 32960, 32970, 33002, 33056, 33069, 33078, 33081, 33084, 33089, 33121, 33147, 33150, 33163, 33168, 33186, 33191, 33193, 33199, 33202, 33206, 33207, 33262, 33267, 33269, 33312, 33339, 33368, 33402, 33424, 33426, 33429, 33445, 33807, 33978, 34180, 34194, 34265, 34398, 34409, 34434, 34465, 34476, 34499, 34507, 34513, 34519, 34541, 34590, 34599, 34602, 34619, 34629, 34665, 34672, 34687, 35420, 35423, 35561, 35767, 35779, 35808, 35823, 36286, 36303, 36324, 36330, 36360, 36367, 36374, 36383, 36389, 36401, 36420, 36434, 36446, 36459, 36474, 36508, 36533, 36541, 36576, 36591, 36602, 36612, 36682, 36693; e) **Hestor** – Tafelronde-ridder; f) broer van Lanceloet van Lac; g) gaat op queeste naar de Graal <Hestore, Hestors> *Lanceloet*: boek III, r. 5802a, 5824, 5832, 5915, 5935, 5939, 5951, 5952, 5962, 6022, 6105, 6131, 6246, 7753, 7767, 7781, 7785, 7789, 7803, 9976, 9981, 10000; e) **Hestor** – Tafelronde-ridder; g) gaat met Brandesion naar het door Keye belegerde kasteel om voor hem te vechten; *Lanceloet*: boek III, r. 19926, 19987, 20000, 20102, 20114; e) **Hestor van Maras** – Tafelronde-ridder; f) broer van Lanceloet van Lac; g) neemt deel aan het toernooi van Winceestre – volgt Lanceloet naar Joyosegaerde – staat Lanceloet bij in diens strijd tegen koning Artur – gaat met Lanceloet naar Grote Bertangen om tegen Mordrets zonen te strijden – wordt na afloop van de strijd kluizenaar en sterft vier jaar later <Hestore, Hestore van Maras, Hestors, Hestors van Maras> *Lanceloet*: boek IV r. 365, 845, 847, 863, 923, 943, 1102, 1634, 1899, 1922, 2388, 3482, 3536, 3552, 3742, 3756, 3846, 4655, 4661, 4701, 4705, 5484, 5510, 5636, 5727, 6126, 6210, 6217, 6222, 6239, 6250, 6321, 6397, 6552, 6604, 6613, 6622, 6627, 6687, 6770, 6874, 6956, 7645, 7752, 7808, 8767, 8869, 8966, 9195, 9537, 9547, 9553, 9569, 9573, 12416, 12752a, 12777, 12787, 12798, 12820, 12831, 12845; e) **Hestor** – Tafelronde-ridder; g) gaat op zoek naar Walewein – wordt na de overwinning

op de Ieren en de Saksen Tafelronde-ridder – op zoek naar Lantsloot – bevrijdt Doedineel <Estor, Hestore, Hestors> *Lantsloot*: r. 1285, 1348, 1363, 1366, 1370, 1517, 1575, 1578, 1689, 2056, 5831, 5832, 5836, 5846, 5857, 5860, 5869, 5879, 5881, 5894; e) **Hestor**; f) zoon van koning Ban van Bonewijc en de dochter van Aggravadein; *Merlijn*: r. 33166a; e) **Hestor van Maras** – ridder van koning Artur; f) broer van Lanceloet van Lac; g) weet door de tussenkomst van Gariet en Griflet te vluchten uit zijn gevangenschap <Hestore, Hestors> *Perchevael J*: boek II, r. 41680, 41713, 41725, 41733, 41734, 41741, 41768; e) **Hestor** – koning, Tafelronde-ridder; g) vecht tegen Torec – verslagen; *Torec*: r. 3388; e) **Estor** alias **die Swarte Ridder** – Tafelronde-ridder; f) broer van Lanceloot; g) ontvoert Ysabele terwijl Walewein slaapt – pas ná een hevig gevecht herkend door Walewein <Estore> *Walewein*: r. 10005, 10015, 10021, 10032, 10043, 10047, 10096, 10181, 10188, 10201, 11152.

Hesturea zie **Ystria**

Hete See, die h) bedoeld is de huidige Atlantische Oceaan – zoals beschreven door Plato in zijn *Timaeus* – hetzelfde als **die Grote See 1** en **Oceanus**; i) **die Hete See** – zee waarin het grote eiland lag dat, bij Plato, met zijn bewoners ten onder gegaan is; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1712.

Hetolus zie [Etolus]

Hetstor zie **Hestor van Mares**

Hettel die Brune zie **Ettel die Brune**

Hettuba zie **Hecuba**

HFFLPG a) verraadselde naam van de auteur / vertaler van de *Karl Meinet*;
e) **HFFLPG** – lees: [?]; *Karl Meinet*: r. A1, 17-19.

Hi** zie **I****

Hyamont zie **Emont**

Hybernien h) Hibernia, ¹ klassieke benaming voor het huidige Ierland (zie **Irlant**);
i) **Yberne** – geboorteland van sente Brandaen; *Brandaen*: r. 25, 113;
i) **Hybernien**; *Meluzine*: fol. A5ra.

Hybria zie **Yberia**

[Hydaspes, die] h) de Hydaspes, ² rivier in India en Pakistan, zijrivier van de Indus – de huidige Jehlum / Jehlam; i) **Ydaspes** – rivier in Endi, diep en met eilanden erin – waar de veldslag tussen de Grieken onder leiding van Alexander de Grote en de Indiërs onder leiding van koning Porus van Endi plaatsvindt; *Alexanders geesten*: boek IX, r. 125.

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Ireland>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Hydaspes>

[Hydia] j) de Hydra van Lerna – waarschijnlijk als eigennaam en niet als soortnaam geïnterpreteerd – één van de Twaalf Werken van Hercules; k) **Ydia** – “enen worm” (draak) – verslagen door Hercules in Lema; *Troyen*: r. 26053.

Hyenis zie **Hymes**

[Hierapolin] h) or. Gerapolin (stad [?] aan de westkust van Klein-Azië) – Hierapolis,¹ stad in Phrygië, ruïnestad bij het huidige Pamukkale, Turkije; i) **Yerapolyn** – veroverd door Achilles; *Troyen*: r. 32853.

Hije zie **Lya**

Hijfte h) Hijfte² in het Land van Waas, België; i) **Hijfte** – gelegen in Vlaendren c.q. Waes, nabij Ghent waar de samenzweerders (d.w.z. Bruun, Tybeert, Ysengrijn, Grimbeert en Reynaerts vader) tegen koning Nobel samenkomen <Hyfte, IJste> *Reynaert A en F*: r. 2262, 2263; i) **Yfte** – gelegen in Vlaenderen, tussen Ghent en Yfte – verder als boven; *Reynaert Prz*: r. 1665; i) **Hijfte** – gelegen in Vlaenderen, tussen Risel en Ghent – verder als boven; *Reynaerts Hst*: r. 2283.

Hijspaengen zie **Spaengen**

[Hylarius kerke, Sent] zie **[Sent Hylarius kerke]**

Hildebalde e) **Hildebalde** – biechtvader van Karll Meynet; *Karl Meinet*: r. A535, 61.

Hildegarsberch, Willem van zie **Willem van Hildegarsberch**

Hildegart e) **Hildegart**; f) echtgenote van Adelaen – tante van Dominicus, de borchgraaf van Couchi; *Couchi*: fragm. VII, r. 437.

Hildegart zie **Hildegart**

Hildegart a) [Moisan I, 1: HILDEGARDE], dochter van een hertog van Souabe — Hildegard³ († 783); b) dochter van Gerold von Anglachgau,⁴ een Frankisch edelman – derde echtgenote van Karel de Grote – moeder van [Moisan I, 1: CHARLOS 1], Adelheid, Rotrud, Karllman, Lotharius, [Moisan I, 1: LOEÏ(S) 1], Bertha, Gisela en Hildegard; e) **Hildegart** (or. Hildegard) – koningin; f) echtgenote van koning Karel – [moeder van Belicent]; g) staat borg voor de door de verrader Harderic van ‘ontering’ van Belicent beschuldigde Amelis – stichtte Sente Pieters Kerke in Pavia om aldaar Amelis te begraven <Hildegart, Hildegarden> *Amijs & Amelis*: r. LXXV, 81; LXXVII, 65; LXXXIII, 60; e) **Hildegart** – koningin van Vrancrijk; f) echtgenote van koning Karel van Vrancrijk – moeder van de zoons Charlot, Pippijn en Lodewijc en de dochters Rotruyt, Berga en Gilla; *Hughe Prz*: p. 4; e) **Hildegart** – geboren in Swaven; f) tweede echtgenote van Karll Meynet – moeder van Ludwich, Pippyn, Karlle, Rotrude, Bergas en Gilla <Hyldegarde, Hyldegart> *Karl Meinet*: r. A302, 19; A308, 62; A309, 13; A314, 41; A315, 28.

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Hierapolis.kmz

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Hijfte.kmz

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Hildegard_of_Vinzgouw

4. https://de.wikipedia.org/wiki/Gerold_von_Anglachgau

Hildernissen h) [Graesse: **Hildeshemium**] ¹ — Hildesheim ² in Niedersachsen, Duitsland – Hilmessen ³ in het niederdeutsch; i) **Hildernissen** – “int lant van Hildernissen”; *Ulenspieghel*: H 12.

Hildrie zie **Hildric**

Hildric e) **Hildric** – keizer van Rome; f) minnaar en latere echtgenoot van Salamine van Tracien; g) bondgenoot van keizerin Eusebia van Grieken – neemt deel aan het Koningspel in Constantinopel; *Limburch*: boek IX, r. 103;

e) **Hildric** – keizer van Rome; f) minnaar en latere echtgenoot van Salamine van Traicia; *Limburch Frg*: H53, r. 551; e) **Hildrie** – keizer van Rome; f) minnaar en latere echtgenoot van Salamine van Tracie; g) verder als boven; *Lymburch*: boek IX, r. 102.

Hille zie **Hilleken**

Hilleken e) **Hilleken**; f) dochter van een meester smid te Breda – zus van Heinric; g) wordt dood in bed gevonden, maar dankzij het heilige kruis van Breda weer levend <Hille> *Denensage*: r. 569, 572, 575.

[Hylonomee] a) or. de vrouwelijke centaur Hylonome ⁴; e) **Ylonomee** – een vrouwelijke Centauroen; f) echtgenote van Cillarius; g) mooi – door Cillarius als vrouw uitverkoren – aanwezig op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – doodt zichzelf met de pijl die Cillarius heeft gedood <Ilomene> *Troyen*: r. 27434, 27459.

Hymeneus a) Hymen / Hymenaeus ⁵ – Grieks / Romeinse god van het huwelijk; e) **Hymeneus** – heidense god; g) aan wie de dankbare Urbaen offers zegt te zullen brengen zodra hij weer aan land is; *Urbaen*: cap. [15].

Hymes a) Hunerius, koning van li Essimieis: koning Nereus van Symi, het Griekse eiland Symi / Simi ⁶ met een gelijknamige hoofdstad, ⁷ gelegen ten noorden van het Griekse eiland Rodos – dezelfde als **Merioen 1** – zie ook **die Asemosen en Centois**; e) **Hymes** – koning van Amoyse en van Asia; g) bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena <Hunes, Hyenis> *Troyen*: r. 9697, 10900, 11203.

Hynus a) Lynceus ⁸; b) één van de vijftig zonen van Aegyptus – neef van Danaüs – echtgenoot en neef van Hypermestra; d) wordt samen met zijn broers gedwongen uitgehuwelijkt aan de vijftig dochters van zijn oom

1. <http://daten.digitale-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050913/images/index.html?id=00050913&native no=241>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Hildesheim.kmz

3. <https://de.wikipedia.org/wiki/Hildesheim>

4. <https://de.wikipedia.org/wiki/Hylonome>

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Hymenaios>

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Symi.kmz

7. <https://en.wikipedia.org/wiki/Symi>

8. <https://en.wikipedia.org/wiki/Lynceus>

Danaüs – wordt als enige van die vijftig zonen tijdens de huwelijksnacht niet door zijn echtgenote gedood, zoals door Danaüs aan zijn dochters bevolen; e) **Hynus**; f) één van de vijftig zonen van Egistus – neef van Danaus – echtgenoot en neef van Ypermestra; g) maakt deel uit van een verzoenend huwelijk tussen de zonen van Egistus en de dochters van Danaus – als enige tijdens de huwelijksnacht niet gedood door zijn echtgenote, zoals door Danaüs aan zijn dochters bevolen op straffe des doods – vlucht in den vreemde; *Minnen loep*: boek IV, r. 1051.

[Hypanis] a) or. Hypanis; e) **Ypanis** – Trojaan; g) volgt Eneas van Troyen uit het brandende Troje – gedood bij de poging Cassandra te redden uit handen van de Grieken; *Troyen*: r. 32080, 32160.

[Hypaschoen] a) or. de centaur ¹ Hippasus; e) **Ypaschoen** – een Centauroen; g) heeft een baard – vecht op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – gedood door Theseus; *Troyen*: r. 27321.

[Hyperbori] h) Hyperboraei, ² het uiterste noorden van Europa / Azië – oorspronkelijk mythisch volk op een eiland in het Hoge Noorden; i) **Yperbori** – gebergte in het noorden van Asia; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1296; i) **Yperbory** – gebergte in het noorden van Asia; *Troyen*: r. 28831.

[Hypermestra] a) Hypermnestra, ³ één van de [A-Z 1: Danaïden] ⁴; b) één van de vijftig dochters van Danaüs – echtgenote en nicht van Lynceus; d) wordt samen met haar zusters gedwongen uitgehuwelijkt aan de vijftig zonen van haar oom Aegyptus – weigert als enige tijdens de huwelijksnacht haar echtgenoot te doden, zoals door Danaüs aan zijn dochters bevolen; e) **Ypermestra**; f) dochter van Danaus – echtgenote en nicht van Hynus; g) maakt samen met haar zusters deel uit van een verzoenend huwelijk met de vijftig zonen van Egistus – weigert als ‘goede vrouw’ als enige haar echtgenoot tijdens de huwelijksnacht te doden, zoals door haar vader op straffe des doods bevolen – door haar vader in een kerker gegooid waar zij ellendig sterft <Ypermestren> *Minnen loep*: boek IV, r. 1040, 1051, 1062.

[Hypodame] a) or. Hippodameia / Hippodame ⁵; b) echtgenote van Peirithoüs; e) **Ypodame**; f) echtgenote van Peritheon van Thessalen; g) op haar bruiloft geroofd door de centaur / reus Enricus – bevrijd door Jason van Mirmidonien en Hercules <Ypodamen, Ypodanen> *Jason*: fol. 8v-9v, 10v, 11r; e) **Ypodamie**; f) echtgenote van Pierocheus; g) hun bruiloft werd verstoord omdat de Centauroen Euritus haar wilde ontvoeren, wat leidde tot het gevecht

1. <https://de.wikipedia.org/wiki/Kentaur>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Hyperborea>

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Hypermnestra>

4. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0030.php#a029

5. https://en.wikipedia.org/wiki/Hippodamia_%28wife_of_Pirithous%29

tussen de centauren en de Lapithen <Ypodamien, Ypodomie> *Troyen*: r. 4956, 27087, 27105.

[Hypodamie] a) or. Hippodamia alias Briseis ¹; b) dochter van koning Brisès de Legeon; e) **Ypodamie** alias **Brisis**; f) dochter van koning Bruses; g) begeerd door Patroclus en Achilles – buit en bijzit van Achilles – opgeist door Aghamennon, maar door bemiddeling van Thelamon van Salomynen teruggegeven aan Achilles <Dyomeda, Ypodamien, Ypodamye, Ypodamyen, Ypodonien> *Troyen*: r. 12477, 15727a (E2-236, F223), 32915, 32936, 32978, 33015, 33025.

[Hypodomya] a) or. Hippodameia ²; b) dochter van koning Oenomaus van Pisa; e) **Ypodomya** – vermaard wagenmenster; f) dochter van koning Enomaus; g) krijgt Pelops als echtgenoot nadat die door sabotage de door haar vader georganiseerde wagenwedren had gewonnen <Ypodomia, Ypodomien> *Minnen loep*: boek II, r. 2714, 2765, 2769.

[Hypocrisie] a) or. Ypocrisie – Schijnheiligheid, allegorie ³; e) **Ypocrisie** – één van de zonden die bij de hel wonen; *Alexanders geesten*: boek X, r. 81; e) **Ypocrisie** – leenman van Cupido; f) vriendin van Valsch Samblant – moeder van Baraet; g) “valsch” <Ypocrisien> *Vlaamse Rose*: fragm. Al, r. 1069.

[Hypolitus] 1 a) or. Hippolytus ⁴ – lett. het paard(je); b) zoon van Theseus en de Amazone Antiope; e) **Ypolitus** alias **Byrbius**; f) zoon van Theseus van Athenen en een “coninghinne van Amazone” – stiefzoon van Fedra; g) door Fedra valselijk beschuldigd van ongewenste intimiteiten – verbannen door Theseus – gered en gewroken door Dyana <Ypolitum> *Minnen loep*: boek III, r. 448, 461, 515, 520; boek IV, r. 220.

[Hypolitus] 2 a) Hippolytus, vader van Virbius in Vergilius’ *Aeneis* boek VII; e) **Ipolitus**; f) vader van Virbioen; *Troyen*: r. 37640; e) **Ypolitus**; f) vader van Virbion; *Troyen Prz*: fol. 146ra.

[Hypomedon] a) or. Hippomedon, ⁵ één van de Zeven tegen Thebe; e) **Ypomedon** – Grieks ridder; g) als ridder bij Thebis gestorven – in de hel gezien door Eneas; *Eneide*: r. 3315.

[Hypone] h) [Graesse: **Hippo Regius**] ⁶ — Hippo Regius ⁷ in Numidië, het huidige Annaba ⁸ (Fra. Bône) in Algerije – zie ook **Benu** en **Ypomie** – zie ook

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Briseis>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Hippodamia>

3. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Hippolytus_%28mythology%29

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Hippomedon>

6. <http://daten.digital-e-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050913/images/index.html?id=00050913&native-no=243>

7. https://en.wikipedia.org/wiki/Hippo_Regius

8. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Annaba.kmz

Hiponien; i) **Ypone** – stad in Numidia waar sinte Augustijn bisschop was; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1642; i) **Ypone** – stad in India (d.i. Numidia), verder als boven; *Troyen*: r. 29208.

Hiponien h) Fr. Hyponie, Sp. Hipona, waarmee, gelet op het Spaans, Hippo Regius bedoeld zal zijn, ook al ligt dat niet 30 mijl van Cairo – zie ook [**Hypone**]; i) **Hiponien** – geboortestad van de weduwe van de koopman Arfaxat, waarnaar zij terugkeert na de dood van haar man met medeneming van haar slavin Platiene – waarheen Alphonce en de Ridder met dat Kruyce reizen om haar te vrij te maken <Hyponien> *Meliadus*: cap. 12-13.

[**Hyracus**] a) Hyrtacus; e) **Jacus** – Trojaan – toegenaamd: “die Snelle”; f) vader van Nisus; *Troyen*: r. 38174; e) **Yracus** – Trojaan – toegenaamd: “die Snelle”; f) vader van Nysus; *Troyen Prz*: fol. 149rb.

Hircane zie **Hircanie 2**

Hircanie 1 h) Hyrcanië ¹ in Azië, gelegen aan de zuidkust van de Kaspische Zee, in het huidige Iran – Oud-Perzisch ‘Virkana’: Wolfsland – contamineert met **Orcanie(n)** – in *Troyen* mogelijk hetzelfde als **Orcomenien**; i) **Yrcanie** – in het noorden van Asia – vernoemd naar een bos waarin vogels met lichtgevende veren wonen – bondgenoot van koning Daris van Percen – toevluchtsoord van Narbesines – land van herkomst van de Siten en de Hunen <Hircanie, Yrcane, Yrcani, Yrcanien> *Alexanders geesten*: boek III, r. 86; boek V, r. 273, 1036; boek VII, r. 411, 1281, 1285; boek VIII, r. 15, 22, 64, 218; boek X, r. 1231; i) **Yrcania** – Saraceens koninkrijk in Groten Asia van koning Asscap – neemt deel aan de belegering van Constantinopel – waarvan de inwoners hun overleden ouders opeten; *Limborch*: boek VIII, r. 885; i) **Yrcanien** – Saraceens koninkrijk in Groes-Assia van koning Astap – verder als boven; *Lymburch*: boek VIII, r. 884; i) **Hircanie** – land in het noorden van Asia, gelegen naast Bracten lant – land van herkomst van Ascalaphus 1 en Alcuis – bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena <Hircanien> *Troyen*: r. 7110, 9652, 28816, 28820.

Hircanie 2 h) or. Orcomenie, stad in Magnesia ²; i) **Hircanie** – toenaam van **Euripolus van Hirtanie** – bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena <Cortanie, Hircane, Hirtanie> *Troyen*: r. 7157, 9718, 19308.

Hircanie 3 h) or. Perse, mogelijk hetzelfde als (or.) Orcomenie [?] (zie **Hircanie 2** en **Orcomenien**) – waarschijnlijk opgevat als Hyrcanië (zie **Hircanie 1**); i) **Hircanie** – bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena; *Troyen*: r. 12527.

Hircanien zie **Hircanie 1**

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Hyrcania>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Magnesia>

[Hyrcaoise] n) van / uit Hyrcanië – zie ook **Hircanie 1**; o) **Yrconoise** – van / uit Yrcanie; *Alexanders geesten*: boek III, r. 95.

[Hyrcaoise, die] a) de Hyrcaniërs, volk uit Hyrcanië – zie ook **Hircanie 1**; e) **die Yrcaoise** – volk / leger uit Yrcanie; g) bondgenoten van de Perzen; *Alexanders geesten*: boek V, r. 354; boek VIII, r. 454.

Hircijn zie **[Herecijn]**

Hircijn zie **Herecinen, die**

Hircinen zie **Herecinen, die**

[Hyrconoise] zie **[Hyrcaoise]**

Hirlant zie **Irlant**

Hirtanie zie **Hircanie 2**

[Hirtus] a) Aulus Hirtius¹ († 43 v.C.), Romeins consul, magistraat en schrijver; e) **Irtus** – Romein; g) legeraanvoerder [?] – achtervolgt Antonis naar Mutina <Irtuse> *Alexanders geesten*: boek V, r. 1141, 1144.

Hisike zie **Ysike**

[Hysiphile] a) Hypsipyle,² koningin van het eiland Lemnos – schrijfster van brief VI in Ovidius' *Heroïdes*; e) **Ysiphile** – koningin van de stad Lenos; f) dochter van koning Thoas; g) verliefd op Jason van Mirmidonien – wordt zwanger en bevalt van een zoon – springt van een rots en verdrinkt omdat Jason op de terugweg (door Medea's list) niet bij haar langskomt – haar lijk drijft tegen Jasons schip aan <Ysiphilen, Yziphile> *Jason*: fol. 58r, 61v, 62r, 63v, 64r-67r, 68r-70v, 96v, 104r, [117v], 122v-123v, 124v, 125v, 129r; e) **Ysiphile**; f) dochter van koning Thoas van Lempnes; g) ontving Jason allerliefst toen die door tegenwind gedwongen haar land aandeed – bleef zwanger achter met een trouwbelofte die Jason niet nakwam – vervloekte later Medea – stierf van verdriet <Isiphile> *Minnen loep*: boek I, r. 2133, 2161, 2171, 2192.

Hismahel zie **Ismaël**

Hismalite zie **[Ismaëlite, die]**

Hismarus zie **Ismarus**

Hispaen, Peter zie **Peter Hispaen**

Hispaengien zie **Spaengen**

Hispania zie **Spaengen**

Hyspanyen zie **Spaengen**

Hispanien(lant) zie **Spaengen**

Hystor zie **Ystor**

Histori ** zie **[Historie **]**

[Historia Scholastica] l) *Historia Scholastica* (lett. geschiedenis voor schoolgebruik), exegetische navertelling en samenvatting van de bijbelse

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Aulus_Hirtius

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Hypsipyle>

geschiedenis gelardeerd met contemporaine feiten en gebeurtenissen, omstreeks 1170 geschreven door Pierre le Mangeur alias Petrus Comestor¹ alias Petrus Manducator († 1178) tussen ca. 1169 en 1173 samengesteld voor de theologiestudenten van de Parijse universiteit – opgedragen aan Willem van Champagne, aartsbisschop van Reims – gedurende de hoge Middeleeuwen hét referentiekader voor kennis van de Heilige Schrift – vertaald en bewerkt door Jacob van M(a)erlant (voltooid 25 maart 1271) – al in de vijftiende eeuw aangeduid als een berijmde bijbel met als gevolg de ingeburgerde maar strikt genomen onjuiste ‘titel’ *Rijmbijbel* genoemd – de voorstelling van heilshistorische feiten in Jacobs *Scolastica* / *Rijmbijbel* kan onverwacht verschillen van de tekst van de *Statenbijbel*; m) *Scolastica*; *Alexanders geesten*: boek X, r. 1016, 1429; m) *Scolastica historia* – waarin Petrus Comesor de dood van Julius Cesar voorspelde; *Caesar Prz*: fol. 60v.

[Historie van Britaengen, die] l) de *Historia regum Britanni(a)e* van Galfredus van Monmouth² – geschreven ca. 1136 voor het Anglo-Normandische vorstenhuis – door Jacob van M(a)erlant gedeeltelijk vertaald en als feuilleton opgenomen in de Derde Partie van zijn *Spiegel historiael* – zie ook *Bertaengie*; m) *de Hystorien van Britaengen*; *Graal & Merlijn*: r. 4185.

Historie van Fierabras l) or. *l’Histoire de Fierabras*; m) **Historie van Fierabras** – waarin de verovering van Jerusalem door Carel de Groote, vooral dankzij Rijckaert zonder Vreese, uitvoerig beschreven staat; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 14.

[Historie van Godevaert van Billoen, die] m) **Historie van Godevaert van Billoen** – tekst waarin de wederwaardigheden van Helias’ kleinzonen Godevaert van Billoen, Boudewijn en Eustachius, beschreven worden; *Helias Prz*: p. 84.

Historie van Julius Cesar l) de op Julius Caesars ‘Belgische’ veldtocht toegespitste, sterk verkorte Nederlandse vertaling / bewerking van de *Annales historiae illustrium principum Hanoniae* van de Henegouwse Franciscan Jacobus de Guisia / Jacques de Guise³ (1334–1396) – zie **Jacob van Velencijn**; m) **Historie van Julius Cesar c.q. Die jeeste van Julius Cesar** <Julius Caesars historien> *Caesar Prz*: fol. 2r-2v.

[Historie van Tongheren] l) volgens de *Annales historiae illustrium principum Hanoniae* van Jacobus de Guisia de *Historia Tungrorum* van Rethmoldus – gebruikt door Jacobus de Guisia; m) **Histori van Tongheren** – geschreven door Rechinoldus – bron gebruikt door meester Jacob van Velencijn; *Caesar Prz*: fol. 31r.

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Petrus_Comestor

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Geoffrey_of_Monmouth

3. https://fr.wikipedia.org/wiki/Jacques_de_Guise

- [Historie van Troyen, die]** m) **Hystorie van Troyen** – verhaal over de Trojaanse oorlog; *Jason*: fol. 158v.
- [Historie van Vrancrijck]** m) **Histori van Vrancrijck** – geschreven door Richardus – bron gebruikt door meester Jacob van Velencijn voor zijn *Annales historiae illustrium principum Hanoniae*; *Caesar Prz*: fol. 61r.
- [Historie vanden Grale, die]** l) *l'Estoire del saint Graäl*, geschreven door Robert de Boron ¹ in verzen, kort daarop omgezet in proza en vervolgens aangevuld, uitgebreid en opgenomen in de zogeheten *Vulgaat* ² – omstreeks of kort na 1260 vertaald door Jacob van M(a)erlant naar een vroeg dertiende-eeuwse prozaversie van Robert de Borons *Joseph (d'Arimatie)*, het eerste boek van wat had moeten worden “la grant estoire dou graal” (ed. Nitze, r. 3493) – zie ook **dat Grael** en **dat Grote boeck van den Grale**; m) **de Historie vanden Grale** – geschreven door “her robrecht van barioen / De in dat walsch screyff al dit doen / vnde sonder rime al gader dichte” (r. 1560-1562) ter ere van heer Alabrechte van Vorne (r. 15) en in rijmende verzen vertaald door “Jacob de coster van merlant” (r. 37); *Graal & Merlijn*: r. 14, 803; m) **in Merline** – “Daer Jacob van Maerlant ierst dat maken / Af began” (r. 10414-415); *Merlijn*: r. [10417].
- [Historie vanden heilige Grale, die]** l) or. *Aventures del Saint Graal* – bedoeld wordt de Oudfranse *La Queste del Saint Graal*, die deel uitmaakt van de Lancelot-Graal-cyclus alias de *Vulgaat* ³ – zie ook **dat Grael**; m) **die Ystorie vanden heilige Grale** – in epiloog; *Lanceloet*: boek III, r. 11148.
- [Historie vanden twaelf arbeyden des vrome Hercules, die]** m) **Historie vanden twaelf arbeyden des vrome Hercules** – verhaal over de Twaalf Werken van Hercules; *Jason*: fol. 152v.
- Historie vander destruxien ende belec[h] van Troyen, die** l) de Middelnederlandse vertaling van de *Historia destructionis Troiae* ⁴ (1272-1287) van Guido de Columnis (It. Guido delle Colonne) uit Messina, gedrukt in 1479 door Gheraert Leeu; m) **die Historie vander destruxien ende belec van Troyen** – titel van de voorafgaande tekst; *Troyen Prz*: fol. 134rb.
- [Historie] van die vier Aymijns Kinderen, die** l) *De historie van de vier Heemskinderen*; m) **van die vier Aymijns Kinderen** – geschiedenis van de kinderen van Aymijn van Eggermont en Aye van Pierlepont, met name over Renout van Montalbaen; *Malegijs*: p. 346.

Ho** zie O**

1. https://fr.wikipedia.org/wiki/Robert_de_Boron

2. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Lancelot-Graal>

3. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Lancelot-Graal>

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Historia_destructionis_Troiae

Hoderich a) [Moisan I, 1: HEUDRI(S) 2]; b) bastaardzoon van koning [Moisan I, 2: PEPIN(S) 1] “le Bref”, verwekt bij [Moisan I, 1: ALISTE 3] “la Serve”, een dochter van [Moisan I, 1: MARGISTE], de valse zoogmoeder van [Moisan I, 1: BERTE, BERT(H)AIN 1] “au grand Piés” – broer van [Moisan I, 1: RAINFROI(S) 1] – halfbroer van [Moisan I, 1: CHARLE(S) 1] alias Karel de Grote; d) samen met Rainfroi vermoordt hij Berte en Pippijn; e) **Hoderich** – akkerbouwer uit Balduch; f) zoon van koning Pippyn – oudere broer van Haenffrait; g) voedt met zijn broer de jonge Karll op – wederrechtelijk koning – verliest machtsstrijd met Karll Meynet – vlucht met Haenffrait naar de burcht Monregart – opgehangen <Hoderiche, Hoderichs> *Karl Meinet*: r. A1, 30, 47, 52, 59; A2, 2, 3, 9, 14, 19, 22, 23, 29, 32, 38, 42, 45, 48, 50; A3, 16, 26, 29, 38, 59; A4, 18, 35, 62; A5, 18, 33, 62; A6, 5, 29; A7, 6; A8, 7, 31, 49; A9, 22; A11, 11, 60; A12, 58; A13, 20, 29, 38, 51; A14, 16; A16, 1 17, 45, 62; A18, 57, 63; A19, 13, 59; A21, 2, 38, A22, 56, 63; A23, 3, 10, 47; A24, 2, 56, 64; A25, 11, 16, 20, 37, 46; A29, 22; A31, 53, 59; A109, 21; A112, 11, 34, 48, 59; A113, 16, 26, 36; A114, 2; A115, 1, 29; A120, 40; A121, 8, 38, 58; A122, 7; A123, 56; A125, 22, 33, 38, 59; A126, 54; A127, 20, 34, 66; A128, 62; A129, 1, 16, 62; A130, 13; A224, 24, 39; A228, 51; A239, 47; e) **Hendrick** (or. Henry) – koningszoon; f) zoon van koning Pepijn van Vranckrijck bij een dochter van een oude verraadster – jongere broer van Hanefroy – (half)broer van Engletijne en Carolus alias Carel de Groote – oom van Florens en Garnier; g) exemplarische verrader – tracht Valentijn en Oursson te doden – weigert zich uit te geven voor koning van Vranckrijck om koning Pepijn te beschermen – treitert met Hanefroy hun oude vader, koning Pepijn, dood en laten koningin Barthem door haar jonkvrouw (in bed) doden <Hendrik, Henrick> *Valentijn*: cap. 1, 11, 13-14, 16-19, 21, 33-34, 48, 51-52, 54, 56-57, 64-65, [68].

[Hodites] a) or. de centaur ¹ Hodites; e) **[Odites]** – een Centauroen; g) vecht op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – gedood door Mopsus <Odites> *Troyen*: r. 27503.

Hoehstraten zie **[Hoochstraten]**

Hoeft Endi zie **[Hooft Endi]**

Hoegen-Sijten zie **[Hoge Sijten]**

Hoekenbrooc h) het Broek van Hoeke dat gelegen zal hebben nabij het huidige Hoeke ² aan de waterweg van Damme naar Sluis in Vlaanderen; i) **Hoekenbrooc** – correspondeert met **Helre Broeck** (in *Reynaerts Hst*) – “bi Hoekenbrooc recht an den damme”, waar de otter Bruneel voor Reynaert een eend van een vogelaar geroofd had; *Reynaert Prz*: r. 5413.

1. <https://de.wikipedia.org/wiki/Kentaur>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Hoeke.kmz

Hoel van Nantes a) Hoël de Nantes [Moisan I, 1: HOËL DE NANTES]; e) **Hoel van Nantes** – graaf; g) gaat met Carel de Groote als kruisvaarder naar Jerusalem – door Rijckaert zonder Vreese in zijn vermomming als de Ridder mette Gulde Wapenen verslagen in het Bosch van Vincennen; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 14.

Hoelre Broec zie **Helre Broeck**

[Hoene, die] a) vrijwel zeker corrupt – bedoeld is een volk – lees “Hoene” als behorend tot het eraan voorafgaande “Brabant” tot Brabant[s]oene – zie **die Brabantsoene**; e) **Hoene**; *Reinolt*: r. 116.

Hoep, vrou zie **Hope**

Hoepe zie **Hope**

Hoescheit zie **[Hovesceit]**

Hoeverde zie **[Hovaerde]**

Hoff zie **Hope**

[Hoge Goten] h) land van de (Oost- en West-)Goten, ¹ door Jacob van M(a)erlant “in Azia ane die nortzide” gelokaliseerd [*Sp. bist.* III¹, 21, 45], waarmee hij het huidige Wit-Rusland en Oekraïne bedoelt, met als zuidgrens de Zwarte Zee – zie ook **Goten 1** en **Neder Goten**; i) **Hogen Goten** – gelegen bij Caucasus – land waar Yoen en Helene aankomen nadat hij haar uit Noorwegen geschaakt heeft – waar Yoen de stad Ays bouwt <Goten> *Lorreinen O*: r. 2159, 2185; i) **Hogen Goten** – land van Yoen; *Lorreinen V*: fragm. D, r. 233.

[Hoge Pannonia] h) het noorden van Pannonia, ² een van oorsprong een Romeinse provincie, gelegen in het huidige Hongarije, Roemenië en Servië ten zuiden van de Donau – zie ook **Neder Pannonia** en **Penous**; i) **Hoghe Pannonia** – in het oosten van Europa – waar sente Mertijn geboren was; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1509; i) **Hoghe Pannonia** – land in Europa – verder als boven; *Troyen*: r. 29077.

[Hoge Rijck, dat] h) of Dirc Potter hier een bestaande uitdrukking gebruikt dan wel een zelf bedachte is onduidelijk, maar zeker is dat met Hoge Rijk Rome (en omgeving) bedoeld wordt; i) **dat Hoghe Rijck** – waar de auteur Dirc Potter een geheime missie moet volbrengen; *Minnen loep*: boek I, r. 80.

[Hoge Sijten] h) dat deel van Scythia ³ dat in Azië ligt [*Sp. bist.* III¹, 21, 43] – zie ook **Neder Zijten** en **Siten**; i) **Hogen-Sijten** – Saraceens koninkrijk – de inwoners eten mensenvlees – neemt deel aan de belegering van Constantinopel <Hoegen-Sijten> *Lymburch*: boek XII, r. 222, 243.

Hogen Goten zie **[Hoge Goten]**

Hogen-Sijten zie **[Hoge Sijten]**

1. https://en.wikipedia.org/wiki/East_Germanic_tribes

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Pannonia>

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Scythia>

Hogerne zie **Ogerne**

Hoghe Pannonia zie [**Hoge Pannonia**]

Hoy h) [Graesse: **Hoium**] ¹ [Moisan I, 2: HUI] – Hoei / Huy ² aan de rivier de Maas ³ in Wallonië, België; i) **Hoy** – gebied dat onder de bescherming van Mazebrouc staat; *Couchi*: fragm. VII, r. 600; i) **Hoy** – stad, door Karel de Grote uit het bezit van Florenis aangeboden aan Karahen von Perthij; *Ogyer*: r. 4032.

[**Holifernes**] a) Holofernes ⁴ [*Judith* 2, 4] ⁵; e) **Olifernes**; g) legeraanvoerder van koning Nabugodonosor – door Judit dronken gevoerd en onthoofd; *Alexanders geesten*: boek IV, r. 997, 999, 1026, 1040, 1051; e) **Holophernes**; g) legeraanvoerder die door de weduwe Judith in zijn slaap onthoofd werd – exemplarisch slachtoffer van vrouwenbedrog <Holophernem> *Bedroch der vrouwen*: fol. D1v-D2v.

Holisa zie **Donusa**

Hollandt h) [Moisan I, 2: HOLLANDE] – de wijze waarop in de wereld van het chanson de geste verwezen wordt naar Holland, Friesland en de Lage Landen getuigt van onthutsend weinig historische en topografische kennis van zaken; i) **Hollandt** (or. Hollande) – samen met Vrieslant bezit van de Sarazijnse koning Lampatris; *Valentijn*: cap. 16.

Hollant h) [Graesse: **Hollandia**] ⁶ — het historische graafschap Holland ⁷: het huidige Noord- en Zuid-Holland inclusief de Zuid-Hollandse eilanden, al dan niet in combinatie met het (voormalige) graafschap Zeeland, ⁸ de eilanden ten oosten en ten westen van de Oosterschelde – de Zeeuwse eilanden ten oosten van de Oosterschelde zijn Hollands, die ten westen van de Oosterschelde werden in leen gehouden van de graaf van Vlaanderen – lett. ‘hol’ d.i. laag [?] land – de verklaring ‘houtland’ uit ‘holtland’ is zowel taalkundig (‘holt’ is Saksisch) als bodemkundig (boomloos veenlandschap) onwaarschijnlijk; i) **Hollant** – dat samen met Vrieslant in bezit is van het volk van Sicamber; *Caesar Prz*: fol. 9v; i) **Hollant** – graafschap – bondgenoot van hertog Otte van Limborch; *Limborch*: boek II, r. 1924; i) waar de ridders Coenraet en Everaert naar Margrieta van Lymborch gezocht hebben; *Limborch Prz*: p. 13; i) **Hollant** – bondgenoot van hertog Otte van Lymborch; *Lymburch*: boek II, r. 1917;

1. <http://daten.digitale-sammlungen.de/0005/bsb00050913/images/index.html?id=00050913&groesser=&fip=qrsqwqayafsdrewqayafsdrxssdaseaya&no=2&seite=250>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Hoei.kmz

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Meuse_River

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Holofernes>

5. http://vulgate.org/ot/judith_2.htm

6. <http://daten.digitale-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050913/images/index.html?id=00050913&native=no=249>

7. https://nl.wikipedia.org/wiki/Graafschap_Holland

8. https://nl.wikipedia.org/wiki/Graafschap_Zeeland

- i) **Hollant** – mark, veroverd door Oliphart; *Meluzine*: fol. P1rb, P2rb;
 i) **Hollant** – graafschap van Florijs; *Minnen loep*: boek II, r. 831; i) **Hollant** –
 “tusschen Hollant ende Ardennen”; *Reynaert Prz*: r. 233; i) **Hollant** –
 “tusschen Hollant ende Ordanen”; *Reynaerts Hst*: r. 329.

[**Hollantsce**] n) afkomstig uit Holland; o) **Hollantscen** – gezegd van een vorst;
Minnen loep: boek II, r. 909.

Holte, Verwornen zie [**Verwornen Hout**]

[**Hombren, die**] h) de Humber, ¹ rivier(monding) in het huidige Humber side in het noord(oost)en van Engeland – zie ook **Humberlant**; i) **die Ombren** – rivier in Nortomberlant; *Merlijn*: r. 20003.

Homerus l) Homerus / Homeros, ² Grieks auteur (ca. 800 v.C.) – auteur van de *Ilias* en de *Odyssee* – gedurende de Middeleeuwen auteur van de *Ilias Latina* – auctoritas; m) **Omerus** – clerk, auteur over de Trojaanse Oorlog – Alexander de Grote wenst bij het graf van Achilles dat ook hij zo’n beroemde biograaf krijgt; *Alexanders geesten*: boek I, r. 1293, 1298; m) **Homerus** – klassiek auteur – schreef ook een versie van de ‘Historie van Troje’; *Troyen*: r. 43, 7188.

[**Hondert Ridders, Coninc van den**] zie [**Coninc van den Hondert Ridders, die**]

Hongarie(n) zie **Hongerie**

Hongarijen zie **Hongerie**

Honger a) Honger, allegorie ³; e) **Hongher** – lelijk beest – woont in het kasteel van Aventure; *Limborch*: boek X, r. 459, 578; e) **Honger** – lelijk beest, verder als boven; *Limborch Frg*: H54, r. 247, 368; e) **Honger** – lelijk beest, verder als boven; *Lymburch*: boek X, r. 461, 582.

[**Hongeren, die**] a) de Hongaren; e) **Ungeren** – huidige bewoners van Oisterich, het voormalige land der Hunen; *Karl Meinet*: r. A316, 14; e) **die Ungerer** – volk / leger van Galifer; *Ogyer*: r. 8888.

Hongeri zie **Hongerie**

Hongerie h) [Graesse: **Hungaria**] ⁴ [Moisan I, 2: HONGRIE] [West PR: **Hong(ue)rie**] [West VR: **Hong(ue)rie**] — het historische koninkrijk Hongarije, ⁵ een land met wisselende grenzen dat beduidend groter was dan het huidige Hongarije en dat ook Kroatië, Slowakije en Transsylvanië omvatte – in de middeleeuwse epische literatuur heeft het Christen koninkrijk Hongarije een uitgesproken goede naam (met uitzondering van *Valentijn en Nameloos* en vooral *Valentyn en Oursson*); i) **Hongerien** – genoemd in het exempel [‘Medicus’] verteld

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Humber>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Homer>

3. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

4. <http://daten.digitale-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050913/images/index.html?id=00050913&native=no=260>

5. https://en.wikipedia.org/wiki/Kingdom_of_Hungary

door de tweede vroege Anxillas – de koning van Hongerijen vroeg Ypocras zijn zoon te genezen, waarna de neef van Ypocras ontdekte dat de koningszoon een ‘onecht’ kind was, verwekt door de graaf van Naveers; 7 *Vroeden*: r. 1029; i) **Hongerijen** – in het oosten van Europa <[Bulgerie]> *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1412, [1415]; i) [**Hongherie**] – koninkrijk van Florijs <Hongherien> *Beerte*: r. 175; i) [**Hongherie**] – koninkrijk van de vader van Esmoreits moeder <Hongherien> *Esmoreit*: r. 193, 666, 780; i) **Hongerie** – erfgoed van Floris; *Floris*: r. 3956; i) **Hongerijen** – erfgoed van Floris; *Floris Prz*: cap. [4]; i) **Hongerijen** – gebied waar Ridsaert, Adelaert, Wridsaert en Reynout familie hebben – waaruit troepen de heidenen die Jerusalem bezetten te hulp komen in de strijd tegen het Christen leger <Hongherien> *Heemskinderen*: p. 62, 188, 194; i) **Ungarie** – land van herkomst van het excellente paard dat de jonkheer van Gaver van de koningin ontvangen had; *Gaver Capeel*: r. 14; i) **Ungerlant** – koninkrijk – bondgenoot van Rome; *Johan*: r. 1528; i) [**Hongarie**] – koninkrijk – bondgenoot van keizer Sigismundus van Rome tegen de Saracenen <Hongarien> *Joncker Jan*: p. 192; i) **Hongerijen** – koninkrijk – land van herkomst van Selyadone; *Limborch Prz*: p. 128; i) **Hongerijen** – koninkrijk – land van herkomst van Bertrada / Berta Ganpiet; *Malegijs*: p. 2; i) **Ungere** – koninkrijk – de koning van Ungeren wordt door Rolant gedood <Ungarien, Ungeren> *Karl Meinet*: r. A422, 34, 46, 58; i) **Ongeryen** – waar “seer vrome ridders” vandaan komen; *Meluzine*: fol. O1ra; i) **Hongerie** – leen [?] van koning Rioen van Denemarke; *Merlijn*: r. 18705; i) **Hongheryen** – de stad Graen ligt tussen Schieren en Hongheryen; *Minnen loep*: boek II, r. 3317; i) **Ungerie** – land dat Ogier veroverd voor Blanckard van Sahssen door Galifer te verslaan – koninkrijk van Bovoën sonder Bart (in r.20130 abusievelijk van Guideloën) <Ungarien, Ungerigen, Ungerij, Ungern> *Ogyer*: r. 1392, 5479, 8801, 8807, 8828, 8836, 8857, 8970, 9497, 9864, 13553, 20130; i) **Hongerijen** – koninkrijk in combinatie met Poellen; *Pontbus ende Sidonie*: cap. 19, 22, 24; i) **Ungern** – koninkrijk van Steffan – toenaam van **Philips von Ungern** – waar Ritzart, Fritzart, Adelhart en Reynolt bondgenoten hebben <Ungarn, Ungeryen> *Reinolt*: r. 426, 2721, 12410, 13612, 13613; i) **Ongerie** – verder als boven; *Renout*: r. 579; i) **Ongherien** – waarheen de moeder van de vermiste Sibeli zich (samen met haar zoon Betune[n] [?]) begeeft; *Sibeli H*: r. 114; i) **Hongherien** – koninkrijk – ballingsoord van koningin Sibilla, Loys en Baroquel voor ruim vijftien jaar; *Sibilla*: r. 530, 532, 546, 574, 591, 776; i) **Ongheren** – land in Europa; *Troyen*: r. 28983; i) **Ungherie** – correspondeert met **Bulgerie** (in *Alexanders geesten*) – land in Europa; *Troyen*: r. 28986; i) **Hongherien** – koninkrijk van koning Diacolo van Hongherien; *Turias*: p. 33; i) **Hongeri** – koninkrijk van Crissostomus van Hongeri <Ongarien> *Nameloos*: fragm. Vr., r. 158, 371; i) **Hongarijen** – koninkrijk van Hugo – komt in handen van Oursson na het verraad van Hugo

en diens nederlaag in een tweegevecht met Oursson – later vermoedelijk van Ourssons zoon Morant <[Angorien], Hungarijen> *Valentijn*: cap. 71, 73-74.

Hongerien zie **Hongerie**

Hongerijen zie **Hongerie**

[Hongersche Porte] h) [Graesse: **Porta Hungarica**] ¹ — De Porta Hungarica / Hainburger Pforte ² – bergpas tussen de Kleine Karpaten en de Hainburger bergen, beginnend ter hoogte van Hainburg an der Donau ³ in Oostenrijk en Devín ⁴ in Slowakije; i) **Ungersse Portze** – begrenzing van het land der Hunen; *Karl Meinet*: r. A316, 3.

Hongher zie **Honger**

Hongherie(n) zie **Hongerie**

Honthorst h) Honthorst in het grensgebied van Zuid-Holland en Utrecht, vermoedelijk in de omgeving van Woerden ⁵ – nu alleen nog maar als familienaam bekend; i) **Honthorst** – correspondeert met **Houthulst** (in *Reynaert Prz*) – “tusschen Honthorst en Everdingen” waar Reynaert en Ysegrim een veulen proberen te verschalken; *Reynaerts Hst*: r. 3997.

Hooft, Gulden zie **[Gulden Hooft, dat]**

[Hooft Endi] h) or. Inde la Superior – bedoeld is (een deel van) Indië, m.n. het noordoosten van Azië: Siberië en Mantsjoerije – zie ook **India 1**; i) **Hoeft Endi** <Overste Eynde> *Troyen*: r. 7743, 15947.

[Hoochstraten] h) Hoogstraten ⁶ in Belgisch Brabant; i) **Hoechstraten** – waarlangs de Denen met hun met buit gevulde kar trekken richting Breda; *Denensage*: r. 700; i) **Hoochstraten** – plaats gelegen onderweg van Shertoghen bossche naar Antwerpen; *Mariken*: fol. C5r.

Hooghduytsche, die a) [Moisan I, 1: ALEMANS] – de inwoners van dat deel van het huidige Duitsland ten zuiden van de Benrather linie: ⁷ Hagenau, Heidelberg, Würzburg, Bamberg en Plauen – zie ook **die Duytsche**; e) **die Hooghduytsche** (or. les Alemaignes) – vallen de stad Lions aan; *Valentijn*: cap. 15.

Hooveerdigen Ridder, die a) or. l'orgueilleux chevalier; e) **die Hooveerdigen Ridder**; f) neef van hertog Savorijn van Aquitanien – mishandelt Oursson en wordt daarom door Valentijn gedood <die Hoveerdigen Ridder> *Valentijn*: cap. 19.

1. <http://daten.digitale-sammlungen.de/~db/0005/bsb00050914/images/index.html?id=00050914&native no=190>

2. https://de.wikipedia.org/wiki/Hainburger_Pforte

3. [http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Hainburg an der Donau.kmz](http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Hainburg_an_der_Donau.kmz)

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Devin.kmz

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Woerden.kmz

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Hoogstraten.kmz

7. https://nl.wikipedia.org/wiki/Benrather_linie

Hope a) Hoop, allegorie ¹; e) **vrou Hoep** – vrouwe; *Jason*: fol. 66v; e) **Hope** – woont in het kasteel van Aventure; f) dochter van vrouwe Gherechticheit – zuster van Trouwe; *Limborch*: boek X, r. 305, 310, 338, 598, 614, 634, 689, 739; e) **Hope** – woont in het kasteel van Aventure; *Limborch Frg*: H54, r. 388; H55, r. 106; e) **Hoepe** – woont in het kasteel van Aventure <Hoff> *Lymburch*: boek X, r. 308, 313, 340, [601], 617, 623, 645, 700, 756.

Hopor zie **Hupor**

Horea zie **Hero**

Hor(r)estis zie **Orestes** 3

Horrible a) or. Lorraine / Oruble – lett. de verschrikkelijke; e) **Horrible**; f) tiende zoon van Melusine en Raymondijn; g) had drie ogen – doodde op driejarige leeftijd twee voedsters door hun de borsten af te bijten – doodde op zijn zevende twee jonkheren – wegens zijn agressieve karakter op bevel van Melusine door Raymondijn in een brandend hol verstikt <Horryble> *Meluzine*: fol. T2vb, T5rb, T6ra, T6va, T6vb.

Hospinel zie **Ospinel van Babilonien**

Hostien zie **Haustun**

Hostun zie **Haustun**

[**Hout, Verworven**] zie [**Verworven Hout, dat**]

Houthulst h) Houthulst ² in West-Vlaanderen in België; i) **Houthulst** – correspondeert met **Honthorst** (in *Reynaerts Hst*) – “tusschen Houthulst en Elverdinghe” waar Reynaert en Ysegrym een veulen proberen te verschalken; *Reynaert Prz*: r. 2977.

[**Hovaerde**] a) or. Orgueil – Hoogmoed, allegorie ³; e) [**Hoverdecheit**] – koningin, burchtvrouwe bij de hel <Hoverdechede> *Alexanders geesten*: boek X, r. 53; e) [**Hoeverde**]; f) echtgenote van Nidicheit – moeder van Discordia, Ghiericheit, Roem, Diefte en Achterspraken <Hoeverden> *Limborch*: boek III, r. 1286; e) **Hoverde** – vrouwe, woont in het kasteel van Aventure; f) moeder van Ledicheit, Luxurie en Leckerheit <Hoverde groet> *Limborch*: boek X, r. 369, 481, 719, 745; e) [**Hoverde**] – woont in het kasteel van Avonture; f) moeder van Ledicheit en Luxure <Hoverde groet, Ho[u]erden> *Limborch Frg*: H54, r. 269; H55, r. 137; e) **Hoverde** – vrouwe, woont in het kasteel van Aventure; f) moeder van Ledicheit, Luxurie en Leckerheit <Hoverde groet> *Lymburch*: boek X, r. 371, 483, 730, 762, 780; e) **Hoverde**; *Vlaamse Rose*: fragm. Al, r. 295.

Hoveerdigen Ridder zie **Hooveerdigen Ridder, die**

Hoverde (groet) zie [**Hovaerde**]

Hoverdecheit zie [**Hovaerde**]

1. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Houthulst.kmz

3. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

[Hovesceit] a) or. Courtoisie – Hoofsheid, allegorie ¹; e) **Hovessceit** – jonkvrouw van Venus samen met Trouwe, Scamelheit, Miltheit, Wijsheit, Wel Helen, Simpelheit en Mate; *Limborch*: boek III, r. 1326; e) **Hoesceit** – jonkvrouw van Venus samen met Truwe, Schemlicheit, Miltheit, Wysheit, Wael-helen, Sympelheit en Mäte; *Lymburch*: boek III, r. 1317; e) **Hovescheit** – baron van Cupido <Hoveschede> *Vlaamse Rose*: fragm. Al, r. 1059, 1170.

Hovescheit zie **[Hovesceit]**

Hovessceit zie **[Hovesceit]**

[Hovet, Sent Andries] zie **[Sent Andries Hovet]**

Hubrecht e) **Hubrecht** – heer – ridder, in dienst van hertog Buevijn van Eggermont; g) bevelhebber tijdens de strijd tegen de Saraceense graaf van Palerne c.s. – standaarddrager van hertog Buevijn – doodt koning Anfradis; *Malegijs*: p. 6-8.

Hug zie **Huge van Dordone**

Huge 1 a) or. Hus / Hugh – hier bedoeld als een exemplarisch gangbare doopnaam; e) **Huge**; g) in een adem genoemd met Thomas; *Cassamus*: r. 1404.

[Huge] 2 e) **Huyghe** – ridder; f) broer van Heyndrick; g) aanwezig op het toernooi te Eggermont; *Malegijs*: p. 118.

Huge 3 e) **Huge**; f) zoon van de hertog van Bourboen; g) toernooiridder; *Parijs & Vienne*: cap. [6].

Huge zie **Huge van Bourdeus**

Huge Avernaes zie **[Huge van Avernaes]**

Huge Avernois zie **[Huge van Avernaes]**

Huge dAvernaes zie **[Huge van Avernaes]**

Huge mitten Crommen Been zie **[Hugelijn mitten Crommen Been]**

[Huge van Avernaes] a) or. Hugues d'Auvergne, graaf; d) leenman van Karel de Grote; e) **Hughe van Avernaes**; g) adviseert koning Yewyn de Heemskinderen niet aan Karel de Grote uit te leveren – vermoordt Ancel die de koning aanraadt dit wel te doen <Huge, Huge Avernaes> *Heemskinderen*: p. 62, 63; e) **Huge Avernois**; g) adviseert Yve om Reynolt en zijn broers niet aan Karle uit te leveren – doodt Lambert <Huge> *Reinolt*: r. 2689, 2704; e) **Huge dAvernaes** – raadsman van koning Yewe; g) verder als boven <Huge> *Renout*: r. 543, 545, 562, 773.

Huge van Berny a) mogelijk or. Hugue de Berri [?]; e) **Huge van Berny** – ridder van Karll Meynet; *Karl Meinet*: r. A243, 62.

Huge van Bourdeus a) [A-Z 6: Huon de Bordeaux] ² — Huon de Bordeaux, graaf / hertog van Bordeaux; b) zoon van Seguin de Bordeaux – broer van Gérart – geliefde van Calisse – later echtgenoot van Esclarmonde – vader van Clarisse, Gerart, Judic en Godin; e) **[Huge]** – ridder; f) neef / verwant van

1. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

2. https://www.dbnl.org/tekst/gerr010vana01_01/gerr010vana01_01_0043.php#a042

Aliamus; g) door Karel de Grote met een vrijwel onvervulbare opdracht naar sultan Gaudijs van Babylon gestuurd – met Aliamus, Gerijn en abt Elegast bij emir [?] Sathanas aangekomen <Hugelij, Hugen, Hughe> *Huge Br*: r. 2, 10, 14, 56, 116, 123, 139, 164, 187, 216; e) [**Huge**] – ridder; g) door Karel de Grote met een vrijwel onvervulbare opdracht naar sultan Gaudijs van Babylon gestuurd <Hugen, Hughelij> *Huge D*: r. 37, 40; e) **Huge** alias **Saywijn** – ridder; g) door Karel de Grote met een vrijwel onvervulbare opdracht naar sultan Gaudijs van Babylon gestuurd – tweegevecht met Agrapaert – brengt sultan Gaudijs als gevangene naar koning Karel <Hugelij, Hughe> *Huge*: fragm. K: r. 13, 19, 78, 85; e) [**Huge**] – ridder, beoogd hertog van Bordeus, later [?] koning van Aragoen; f) zoon van Saiwijn – broer van Gheraert; g) door Karel de Grote met een vrijwel onvervulbare opdracht naar sultan Gaudijs van Babylon gestuurd – bij zijn terugkeer gevangengenomen door zijn broer Gheraert en Ghibewaert <Hugelij, Hugeline, Hugen> *Huge K*: r. 351, 409, 454, 494, 529, 548, 553, 568, 606, 616, 620, 626, 628, 631, 656, 659, 665, 693, 709, 715, 718, 729, 745; e) **Huge** – ridder; f) neef van Maleproen; g) door Karel de Grote met een vrijwel onvervulbare opdracht naar sultan Gaudijs van Babylon gestuurd – na de storm naakt aangespoeld op een eiland – is Claremonde kwijtgeraakt – gaat verkleed als Saraceen genaamd **Fortunant** met Astramant mee naar Monbrant <Hugelij, Hugoen> *Huge V*: r. 100, 104, 120, 140, 143, 147, 157, 176, 210, 219, 243, 254, 275, 330, 346; e) **Huge van Bourdeus** alias **die Fransoys** – ridder, later koning van Bulgherie – leenman van koning Karel van Vrancrijc; f) oudste zoon van Sanguijn – broer van Gheraert – neef van de abt van Cloengi – neef van Geerwijn – neef van Aliames die Grijsse – neef van koning Oydon – later echtgenoot van Claramonde; g) doodt Charlot zonder zijn identiteit te kennen – door Karel de Grote met een drieledige, vrijwel onvervulbare opdracht naar Babilonien gestuurd – door emir Gaudijs van Babilonien gevangengenomen – bevrijd door de verliefde Claramonde – trekt vermomd als koopman genaamd **Gherijn** (zie **Garijn 6**) rond in Saraceens gebied met Astermant – op weg naar Bourdeus gevangengenomen en beroofd door zijn broer Gheraert en hertog Gubewaert – door koning Karel ter dood veroordeeld – gered en in ere hersteld door koning Abroen – volgt met Claramonde koning Abroen op <Hugen, Hugens, Hughe van Bourdeus, Hughen, Hughens, van Bourdeus Hughelij, Hugije, Huige, Huigen, Huighe, Huyge, Huygens, Huyghe, Huyghen, Huyghens, Slughe> *Hughe Prz*: p. 6-17, 19-38, 41-48, 50-63, 65-83; e) **Húgelin**; f) zoon van Sawyn von Bourdeaus; g) legeraanvoerder van Karel de Grote tegen Broyer; *Ogyer*: r. 20134.

Huge van Dordoen zie **Huge van Dordone**

Huge van Dordone e) **Huge van Dordone**; f) neef van Heyme – neef van Eymrich von Narbone; g) gedood door Karle <Hug> *Reinolt*: r. 30, 51, 88, 95, 131, 153; e) **Huge van Dordoen** – heer van Dordoen; f) zoon van een zuster van

Aymyn van Dordoën; g) vermaard om zijn schoonheid en welsprekendheid <Hugen, Hughe> *Heemskinderen*: p. 10-13, 15.

[Huge van Camerike] a) or. Huon de Cambrai; b) neef (zoon van een zuster) van Garin le Loherain en Begon de Belin; e) **Hughe van Camerike**; f) verwant van Garijn en Girbeert; g) mee naar Parijs om Girbeert te laten ridderen; *Lorreinen*: fragm. III, r. 542; e) **[Huge van Camerike]**; f) verwant [?] van koningin Blanchefleur; g) behoort tot de Loreinen <Hugen van Ca[...]> *Lorreinen H*: r. 125.

Huge van Marnoet e) **Huge van Marnoet**; g) bode van Karel de Grote – vraagt Robbrecht van Meilaen en Gelloen naar Parijs te komen voor een geding <Huge, Hugen> *Lorreinen W*: fragm. V, r. 87, 117, 121, 126, 139, 148.

Huge van Tabarien a) or. Huon Dodequin de Tabarie – een epische samensmelting van vijf historische figuren: 1) Hugues Fauquembergus,¹ deelnemer aan de Eerste Kruistocht, beleend met de Tibériade; 2) Hugues de Tibériade² († 1204), klein- of achterkleinzoon van Hugues 1, streed in 1175 tegen Salah al-Din (Saladin); 3) Honfroi IV de Toron († 1198); 4) Tughtekîn,³ Turk, van 1104 tot 1128 luitenant van Seltsjoekenkoning Duqâq, vocht in 1115 met de Franken tegen de sultan; en 5) (Fakhr al-Dîn Tûranshâh [?]) Tughtekîn, broer van Salah al-Din (Saladin), na 1174 gouverneur van Damascus – dezelfde als **[Dodekijn]**; e) **Hughen van Tabarien** alias **Hughen van Damast**; f) echtgenoot van Sinamonde – vader van Seghin en Gheeraert; g) door Baudewijn te hulp geroepen in de strijd tegen de Saracenen – gevangengenomen door Saladijn – vecht tweekamp met de koning van de Moriaen – belegert Babilonie <Hughe, Hughen van Damast, Hugoen, Hugoene, Huugs> *Saladijn*: r. 30, 91, 210, 213, 261, 288, 290, 293, 305, 310, 315, 355, 417, 430, 436, 437, 442, 453, 509, 547, 589, 597, 673, 772, 773, 829, 925, 955, 960, 962, 965, 970, 977, 990, 997, 1000, 1010, 1029, 1038, 1041, 1049, 1064, 1085, 1096, 1102, 1109, 1114, 1133, 1141, 1145, 1182, 1188, 1273, 1284, 1293, 1301, 1354, 1401, 1416, 1424; e) **Huge van Tabarien**; f) vader van Geraerd en Seghin; *Saladin*: r. 58, 76, 137; e) **Hughe van Tabaryen** – ridder; g) gevangengenomen door koning Saladijn in de strijd om Galylea – wijdt Saladijn in in het christen-ridderschap, waarna hij met de ‘helm’ rond mag en zich zo kan vrijkopen en vertrekken <Hughe, Hughen> *Tabaryen*: r. 25, 39, 67, 87, 97, 101, 115, 123, [128], [198], 237, 249, 265, 273, 291.

Hugelijn a) lett. Kleine Huge; e) **Hugelijn** – graaf, leenman van koning Yoen; g) stadhouder van Gardeterre – legeraanvoerder – verdedigt de stad tegen de

1. https://fr.wikipedia.org/wiki/Hugues_de_Fauquembergues

2. https://fr.wikipedia.org/wiki/Hugues_II_de_Saint-Omer

3. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Tughtekin>

Grieken <Hugelin, Hugeline> *Lorreinen V*: fragm. C, r. 154, 177, 184, 189, 203, 214, 221, 292; fragm. D, r. 17.

Hugelijn zie **Huge van Bourdeus**

[Hugelijn metten Crommen Been] a) lett. Kleine Huge met de kromme benen c.q. botten; e) **Hughelijn metten Crommen Beene** – geboren te Abstale; f) echtgenoot [?] van vrouwe Ogerne – vader van Ludolf metten crommen vingheren [?] (of van Lamfroyt [?]); g) neemt deel aan de afranseling van Bruun <Hughelijn mitten crommen bene> *Reynaert A en F*: r. 800; e) **Hugelijn mitten Crommen Been** – dorping; g) verder als boven; *Reynaert Prz*: r. 589; e) **Huge mitten Crommen Been** – dorping; g) verder als boven; *Reynaerts Hst*: r. 818.

Húgelin zie **Huge van Bourdeus**

Hugelin zie **Hugelijn**

Huge mitten Crommen Been zie **[Hugelijn metten Crommen Been]**

Hughe zie **Huge van Bourdeus**

Hughe zie **Huge van Dordone**

Hughe zie **Huge van Tabarien**

Hughe van Avernaes zie **[Huge van Avernaes]**

Hughe van Bourdeus zie **Huge van Bourdeus**

[Hughe] van Damast zie **Huge van Tabarien**

Hughe van Camerike zie **[Huge van Camerike]**

[Hughe] van Tabarien zie **Huge van Tabarien**

Hughelijn zie **Huge van Bourdeus**

Hughelijn metten Crommen Beene zie **[Hugelijn metten Crommen Been]**

Hughelijn van Bourdeus zie **Huge van Bourdeus**

Hugho Tullensis zie **[Hugo Tullensis]**

Hugije zie **Huge van Bourdeus**

Hugo 1 e) **Hugo** – ridder in dienst van Karel de Grote; f) zoon van Guwelloen – broer van Henrick; g) sterft te Roncevale; *Roelant*: r. P710, P773.

Hugo 2 a) or. Hugon, roy de Hongerie; e) **Hugo** – koning van Hongarijen; f) oom van Galeram 2; g) wil zich meester maken van keizerin Escleremonde van Grieken als haar echtgenoot keizer Valentijn doodgewaand wordt – verraadt Oursson en de Groenen Ridder aan Rabastum, koning van Surien – wordt nadat zijn verraad dankzij Valentijn uitgekomen is in een tweegevecht door de Groenen Ridder gedwongen zijn verraad te bekennen, waarna hij aan zijn verwondingen sterft <Hugo van Hungarijen> *Valentijn*: cap. 71-74.

[Hugo Tullensis] a) auteur van een legendarische geschiedenis van Doornik / Tournai; e) **Hugho Tullensis** – doctor en geschiedschrijver; *Caesar Prz*: fol. 31r, 53v, 58v.

Hugoen zie **Huge van Bourdeus**

Hugoen zie **Huge van Tabarien**

Hugon e) **Hugon** – bondgenoot van Hoderich en Haenffrait [?]; *Karl Meinet*: r. A228, 50.

Huguet a) or. Huguel; e) **Huguet** – koning van Britanigen; f) vader van Sidonie; g) lichtgelovig <Hughet, Huguets> *Pontbus ende Sidonie*: cap. 5.

Hugun van Daupespyne a) correspondeert met (or.) Huon d'Aubespain; d) ridder aan het hof van Pippijn; e) **Hugun van Daupespyne** – baron en raadsman van Karll Meynet; *Karl Meinet*: r. A251, 67; A253, 19, 51.

Huige zie **Huge van Bourdeus**

Huyghe zie [Huge] 2

Huighe zie **Huge van Bourdeus**

Hulant vande Foreest a) or. Hubault de La Forest; e) **Hulant vande Foreest** – Poitevijs ridder; g) sneuvelt in de strijd tegen koning Karodos; *Pontbus ende Sidonie*: cap. 13.

Hulster Lo zie **Hulsterloe**

Hulsterloe h) Hulsterlo, vermoedelijk gelegen ergens tussen / bij het huidige Nieuw Namen ¹ en Kieldrecht ² in het Land van Waas, (Zeeuws-)Vlaanderen – locus horribilis; i) **Hulsterloe** – wildernis in het oosten van Vlaendren, waar in Kriekepit de verborgen schat ligt, vertelt Reynaert aan koning Nobel <Hulsterlo> *Reynaert A en F*: r. 2575, 2660; i) **Hulsterloe** – bos in het oosten van Vlaanderen, verder als boven <Hulsterlo> *Reynaert Prz*: r. 1914, 1973, 2762, 5276; i) **Hulster Lo** – bos in het oosten van Vlaanderen, verder als boven <Hulsteloo> *Reynaerts Hst*: r. 2598, 2677, 3723, 6725.

Humberlant h) [West PR: Norhombel(l)ande] – het land aan weerszijden van de rivier de Humber, ³ het huidige Humber side [?] in het noord(oost)en van Engeland – zie ook [die Hombren] en Nortomberlant; i) **Humberlant** – graafschap van een Tafelronde-ridder; *Torec*: r. 3392.

Hundebolt zie **Gondebant**

Hunen, die a) de Hunnen ⁴ – Mongools nomadisch ruitervolk; d) vestigden zich in de loop van de 4e eeuw in Hongarije – veroverden c.q. plunderden onder leiding van Attila de Hun, die beschouwd werd als een 'gesel Gods', grote delen van West-Europa; e) **die Hunen** – volk, afkomstig uit Yrcanie; g) veroveren onder leiding van Ettel die Brune de landen tussen Spanien en de Rijn; *Alexanders geesten*: boek I, r. 55; boek VII, r. 1289; e) **die Hunen** – heidens / Saraceens volk; g) belegeren mede Ermenie; *Limburch*: boek VIII, r. 35, 689, 718; e) **die Hünen**; g) verder als boven; *Lymburch*: boek VIII, r. 37, 690, 719; e) **die Hunen** (or. Hongre) – volk; g) vallen het land van Karel Martel binnen;

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Nieuw_Namen.kmz

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Kieldrecht.kmz

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Humber>

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Huns>

Lorreinen V: fragm. A, r. 35; e) **de Hunen** – bondgenoten van Tessalon in diens strijd tegen Karll Meynet; *Karl Meinet*: r. A313, 15, 29, 43, 47; A314, 15; A315, 34, 55, 64; A316, 9, 11, 22; e) **die Hunen** – volk uit het noorden van Asia; g) veroverden onder leiding van Hettel die Brune heel West-Europa; *Troyen*: r. 28824.

Hunes zie **Hymes**

Hungarijen zie **Hongerie**

Hunol van Pontave e) **Hunol van Pontave**; g) vecht in het leger van Gernas dat Oriette verovert; *Karl Meinet*: r. A198, 12.

Hunolt van Angone e) **Hunolt van Angone** – baron van de koning van Vrankrich; g) vecht in het leger van Gernas dat Oriette verovert – gedood in de slag om Oriette <Hunolde, Huwalde> *Karl Meinet*: r. A17, 64; A198, 11, 57; A199, 8.

[Hupor] a) or. Hupot; e) **[Hupor]** – koning – afkomstig uit Laryse 2 – toegenaamd: “die Grote”; g) bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena – gedood door Achilles <Hopor, Hupore, Huporre> *Troyen*: r. 8204, 9253, 10122, 13451, 13464, 14106.

Hurepois, die a) or. les Hurpois: “ce sont les Angevins” [Moisan I, 1: HERUPOIS]; e) **die Hurepois**; g) bondgenoten van koning Huguet in de strijd tegen de Saracenen onder koning Karodos – bondgenoten van Ponthus in zijn strijd tegen koning Broadas <Hupoys, Hurepoys, Hurpoys> *Ponthus ende Sidonie*: cap. 13, 18, 47.

Huug zie **Huge van Tabarien**

[Huwalt] zie **Hunolt van Angone**

Huwel van Pictone a) correspondeert met (or.) Huon de Nantes, ook wel Hoël le Breton [?]; e) **Huwel van Pictone** – baron van de koning van Vrankrich <Huwel, Vuel (Wel) van Pictone> *Karl Meinet*: r. A17, 65; A19, 28, 41, 46.

Huwet a) mogelijk is de naam voluit Huwet van Berges [?]: “Van ber[g]es den here huwet”; e) **Huwet** – Franse [?] graaf – woont in / op de Zwarte Berghe [?]; g) te hulp geroepen? door Hughe van Bordeeus c.s.; *Huge*: fragm. K, r. 22, 46.

